

Årsredovisning 2012

LÄNSSTYRELSENS ÅRSREDOVISNING FÖR PERIODEN 2012-01-01 - - 2012-12-31

Länsstyrelsen beslutar fastställa Årsredovisning för perioden
2012-01-01 - 2012-12-31 innehållande resultatredovisning, resultaträkning,
balansräkning, noter och anslagsredovisning.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har förutom föredraganden deltagit
ekonomidirektör Ingemar Strandmer och verksamhetscontroller Ann-Margreth
Edberg.

Elisabeth Nilsson
Landshövding

Magnus Holgersson
Länsråd

Innehåll

<i>Landshövdingen har ordet</i>	2
Organisation	6
Länsstyrelseinstruktion 2 §	7
Länsstyrelseinstruktion 3-6 §§	18
<i>Trafikföreskrifter</i>	18
<i>Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor</i>	19
<i>Lantbruk och landsbygd</i>	23
<i>Fiske</i>	29
<i>Regional tillväxt</i>	32
<i>Infrastrukturplanering</i>	38
<i>Energi och klimat</i>	39
<i>Hållbar samhällsplanering och boende</i>	46
<i>Naturvård, miljö- och hälsoskydd</i>	47
<i>Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar</i>	67
<i>Kulturmiljö</i>	69
<i>Folkhälsa</i>	74
<i>Jämställdhet</i>	79
<i>Integration</i>	83
<i>Övrig verksamhet</i>	91
Personaluppgifter	93
Året i siffror	96
Tabell A - Verksamhetskostnader 2010 - 2012	96
Sammanställning över väsentliga uppgifter	111
Finansiell redovisning	112
<i>Resultaträkning</i>	112
<i>Balansräkning</i>	113
<i>Anslagsredovisning</i>	115
<i>Noter</i>	116
Uppgifter om rådsledamöter	124
Undertecknande	125

Landshövdingen har ordet

2012 var ett spännande år för Länsstyrelsen Östergötland

Kungen inviger naturum Tåkern
Foto: Göran Billeson

Naturum Tåkern vid Glånås invigdes med pompa och ståt den 27 maj i närvaro av Kung Carl XVI Gustaf och en stor mängd besökare fanns på plats denna strålande och varma dag. Den unika byggnaden, som är ritad av arkitekten Gert Wingård, har lockat mer än 80 000 besökare den första säsongen. Verksamheten attraherar olika besöksgrupper och våra kunniga medarbetare är lysande pedagoger som genom sitt engagemang ökar nyfikenheten för naturens mysterier hos besökarna.

Kunglig glans spreds också över Östergötland när vårt län utsågs till hertigdöme för Prinsessan Estelle. Det mediala genomslaget var överväldigande och som landshövding fick jag en unik möjlighet att berätta om vårt fina län i nationell media. I samband med barndopet överlämnade jag gåvan från hela Östergötland, prinsessan Estelles sagostig, som ska slingra sig fram vid naturum Tåkern.

En modern myndighet i ständig utveckling

Under året koncentrerades vissa verksamheter till färre antal länsstyrelser. Vi har tagit över flera verksamheter från Kalmar och Jönköpings län. Till exempel hanterar vår Miljöprövningsdelegation numera ärenden både för Jönköpings och Östergötlands län. Det är ett stort ansvar och ställer krav på oss att leva upp till de förväntningar som finns från regeringen och alla intressenter. Vi arbetar hårt med att utveckla effektivare arbetsmetoder för att minimera handläggningstiderna och samtidigt bibehålla en hög kvalitet i vårt arbete.

Vårt utvecklingsarbete syftar till att vi ska vara en effektiv och modern kunskapsmyndighet. Vi ska se till länets bästa samt främja och bidra till hållbar tillväxt. Vi ska ha en god dialog med vår omgivning. Vi ska ha förståelse för våra intressenters situation och det är viktigt att vi är lätta att komma i kontakt med. Det är också viktigt att våra beslut är lätta att förstå. Jag ser många goda exempel på hur vi inom Länsstyrelsen har förbättrat vårt sätt att arbeta. Vår lantbruksenhet har under lång tid arbetat hårt för att till exempel förenkla kontakterna med länets lantbrukare och korta handläggningstiderna. Målet är ”en glad bonde” och kundperspektivet är tydligt uttalat och kommunicerat.

Andra exempel är förändring av rutiner och processer inom miljöskyddsenheten och rättsenheten för att förenkla och snabba på handläggningen av olika ärenden. Företagens väl och ve är basen för vår välfärd, därför är det av oerhört viktigt hur vi och andra myndigheter hanterar tillståndsfrågor. Det är en grundläggande tillväxtfråga.

Att ständigt försöka förbättra vårt arbetssätt är nödvändigt för att nå våra ambitiösa mål, men också för att vi ska vara en attraktiv arbetsgivare. Det är roligare att arbeta i en verksamhet som strävar efter att förbättra sig. Det är också nödvändigt utifrån den finansiering vi har och de krav som finns på att ständigt öka effektiviteten.

Modern infrastruktur - förutsättning för utveckling i hela Östergötland

Infrastrukturfrågor tillhör ett av de viktigaste områdena som Länsstyrelsen arbetar med. Till dessa frågor hör utbyggnaden av bredband i länet. Östergötland ligger mycket långt fram tack vare en långsiktig plan, ett ambitiöst arbete av våra medarbetare, samt en god samverkan med kommuner, byalag och privata företag. Ett väl utbyggt bredbandsnät är en förutsättning för företagande och boende på landsbygden och av stor vikt för hela Östergötlands utveckling.

Anna-Karin Hatt, Fredrik Sjöstrand,
Elisabeth Nilsson samt Jan Owe-Larsson

Vid besöket från IT-minister Anna-Karin Hatt den 12 juni 2012 presenterades regeringens digitala agenda och en regional överenskommelse undertecknades av Länsstyrelsen, Landstinget och Regionförbundet Östsam i närvaro av ministern.

Viltförvaltning, en viktig uppgift för många parter

Vår viltförvaltningsdelegation har under året särskilt uppmärksammat de problem som stora viltstammar orsakar i skogar och på jordbruksmarker. Länsstyrelsen och vår viltförvaltningsdelegation har i samverkan med Skogsstyrelsen, polisen och skogsbolag genomfört flera seminarier runt om i länet, där vi har informerat om omfattningen av älgbetesskadorna och dess konsekvenser.

Vi har också genomfört fältbesök på hyggen där älgbetesskadorna var mycket stora. Andelen tall fortsätter stadigt att minska, lövinslag som rönn, asp, sälg och ek minskar också vilket påverkar insekter och fåglar. Den biologiska mångfalden sjunker i våra skogar på grund av den stora älgstammen och de ekonomiska konsekvenserna är allvarliga.

Vildsvinspopulationen har blivit ett allt större problem, skadorna på betesmark och vall är på vissa håll mycket besvärliga och leder till stora kostnader för de enskilda lantbrukarna. Dessutom har trafikolyckor förorsakade av den stora vildsvinsstammen tiofaldigats på tio år. I viltförvaltningsdelegationens förvaltningsplan betonas att ingen annan matning än åtelmatning bör förekomma. Ett seminarium rörande vildsvinsskador har genomförts tillsammans med bland andra LRF, Jägarförbundet, polisen. En kraftigt utökad jakt är nödvändig för att få kontroll på den snabbt ökande stammen.

Ostlänken

I slutet av augusti fick Östergötland ett välkommet besked av regeringen. De fyra partiledarna i alliansregeringen kom till Linköping för att berätta om det stora infrastrukturpaketet där Ostlänken är den allra största satsningen. Det är ett mycket angeläget samhällsbyggnadsprojekt för länet. Byggstarten planeras till 2017, vilket betyder ett intensivt arbete för många myndigheter fram till dess, inte minst för Länsstyrelsen.

Miljön i fokus

Sveriges ambition att vara en av de ledande nationerna inom miljö- och klimatarbetet är en utmärkt plattform för Länsstyrelsens arbete. Östergötland är ett län som är känt för stora satsningar inom avfalls- och energiområdet. Vi är ett av de ledande biogasområdena och utbyggnaden fortsätter. En annan viktig miljöfråga är vindkraftsutbyggnaden som under året har mattats av något, dels på grund av lägre elpriser, dels för att vissa områden är stängda på grund av försvarets intressen. Länsstyrelsen arbetar för att hitta lösningar som möjliggör byggande av fler vindkraftverk.

I arbetet med att utforma nya regionala energi- och klimatmål har samverkan med olika samhällssektorer varit ytterst värdefullt. Många intressanta synpunkter har kommit, och förankringen är god. De nya målen presenterades i oktober på mässan EnergiÖst, den första i sitt slag i länet och mottagandet var positivt. Vi arrangerade mässan tillsammans med LRF och miljöminister Lena Ek var med vid invigningen.

Elisabeth Nilsson och Lena Ek

Våra vatten

Länsstyrelsen fungerar som spindeln i nätet för arbetet att förbättra vattenkvaliteten i våra sjöar, hav och vattendrag. Det gemensamma målet är att se till att Östergötlands olika vattenmiljöer har en god ekologisk och kemisk status och att vi kan vara trygga i att ha rent dricksvatten för framtiden. Genom att ställa krav och följa upp bidrar vi till en bättre vattenmiljö. En lika viktig del är den samverkan och dialog som vi har med vattenråd, skogsägare, lantbrukare, yrkesfiskare, kraftbolag, kommuner och myndigheter som till exempel Skogsstyrelsen. Detta samarbete är grundläggande för att vi ska lyckas i det långsiktiga arbetet. Rådgivning genom ”Greppa näringen” är en annan viktig satsning för att öka kompetensen hos länets lantbrukare. LOVA-medel (LOkala VAttenvårdsprojekt) spelar en stor roll för det lokalt förankrade arbetet. Vattenfrågorna är mycket komplexa och Länsstyrelsens breda kompetens och sätt att arbeta spelar en viktig roll, frågorna sträcker sig över olika samhällssektorer och ingen enskild kan ha ett totalansvar.

Gott mottagande av nyanlända

Länsstyrelsen har en central och samordnande roll för integrationsarbetet i länet. Det finns en stor och positiv samsyn i vårt län rörande mottagande av nyanlända. Vi har en regional överenskommelse och vi har mätbara mål för att kunna följa hur mottagandet och integrationsarbetet fortskrider. Bostadsfrågan är en av de mest kritiska frågorna. Flera kommuner har aviserat att de har svårigheter att öka sitt mottagande på grund av brist på bostäder. Vårt gemensamma mål är att ha ett gott mottagande i hela länet och vi samverkar för att lyckas.

Östergötland mitt i världen

Företagen i Östergötland verkar i en globalt konkurrensutsatt miljö och goda internationella kontakter är en nödvändighet. Genom att bjuda in ambassadörer till vårt län bidrar vi till att skapa viktiga kontakter mellan företagen och andra länder. Delegationsresor är ett annat sätt att öppna dörrar för våra företag. Vårt långvariga samarbete med den rika och stora Jiangsuprovinen i Kina har varit fruktbart för de företag som deltagit i våra resor.

Det utbyte som finns inte minst inom miljöområdet är mycket uppskattat i provinsen. I höstas ansvarade Länsstyrelsen för en utbildning av bland andra tjänstemän från Jiangsus miljödepartement om miljöarbete i Sverige. Det här var något helt unikt och en frukt av de långvariga relationerna. Cleantech Östergötland är för oss en mycket viktig samarbetspartner i våra internationella relationer.

Elisabeth Nilsson och Mr, Sha Häilin

Länsstyrelsen deltar i ett antal EU-projekt, både som projektledare och deltagare. Vi väljer att delta inom områden som har naturliga kopplingar till vår egen verksamhet och som bidrar till att öka vår kompetens inom relevanta områden. Projekten berör områden som miljö, energi, entreprenörskap och affärsrelationer med Kina. Ett exempel på ett sådant EU-projekt är BENCH, där vi arbetar tillsammans med Estland och Finland för att bättre ta tillvara på våra kontakter med Kina och för att öppna dörrar för våra företag på den kinesiska marknaden. Vår ambition är att fortsätta att vara aktiva i EU-

projekt. Det stärker länet och det utvecklar Länsstyrelsen.

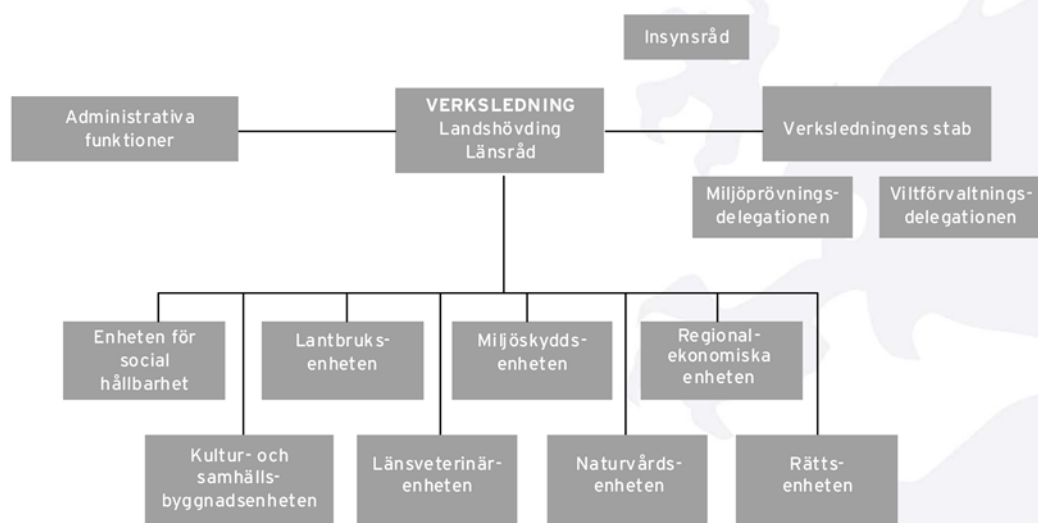
Östergötland och framtiden

För vår framtid är kompetensförsörjningen en central fråga. Vi har i Östergötland en hög ungdomsarbetslöshet samtidigt som många industriföretag har svårt att hitta medarbetare med rätt kompetens. Det är också alltför få som väljer att läsa naturvetenskap och teknik på gymnasiet. Jag har därför tagit initiativ till Industridag Östergötland, som ska gå av stapeln den 26 november 2013. Målet är att visa vilka intressanta arbetsuppgifter som finns inom industrin och att påverka bilden av industrin. Målgruppen för industridagen är skolpolitiker, skolledare, samt studie- och yrkesvägledare. Jag ser fram emot denna spännande dag som kommer att äga rum mitt i Industrilandskapet i Norrköping och på många andra platser i länet!

Organisation

Länsstyrelsen i Östergötlands organisation 2012-12-31.

Länsstyrelsens organisation

Länsstyrelseinstruktion 2 §

Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

1. Länsstyrelsen ska redovisa sina insatser och sin bedömning av uppnådda resultat för sin uppgift att verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

I år är första året som Länsstyrelsen presenterar och analyserar indikatorer inom fem olika områden. Avsikten är att presentera en tidsserie med data över en treårsperiod men för vissa indikatorer har det bara varit möjligt att redovisa en serie på två år i denna årsredovisning. Fr.o.m. årsredovisningen för 2013 kommer det att finnas en treårig tidserie för samtliga indikatorer.

Länsstyrelsen har analyserat förändringar av indikatorvärden och relaterat dessa till Länsstyrelsens insatser och resultat. Det övergripande syftet är att visa hur de nationella målen får genomslag i länet samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Indikatorer

Areella näringar, landsbygd och livsmedel utgiftsområde 23

Sysselsättning	2012	2011	2010
Antal kvinnor sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till totalt antal kvinnor sysselsatta i länet (avser dagbefolkning), (%)		6	5
Antal män sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till totalt antal män sysselsatta i länet (avser dagbefolkning), (%)		11	10
Antal sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till totalt antal sysselsatta i länet (avser dagbefolkning), (%)		9	8
Nyföretagande	2012	2011	2010
Antal nystartade företag av kvinnor utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till nyföretagande i länet (%)		12,8	11,3
Antal nystartade företag av män utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till nyföretagande i länet (%)		23,6	22,2
Antal nystartade företag utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till nyföretagande i länet (%)		36,4	33,5

Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

Sysselsättning

Inom alla områden kan man se en svag ökning mellan 2010 och 2011. Vad detta beror på är svårt att precisera. Den medvetna utbyggnaden av bredband på landsbygden som har pågått under ett antal år kan vara en bidragande orsak. När tillgängligheten ökar finns en större möjlighet till distansarbete som visar sig i ökade siffror.

Nyföretagande

Nyföretagandet visar på en ökning utanför tätort. Då siffrorna inte sträcker sig mer än två år tillbaka i tiden är det inte möjligt att uttala sig om det är en varaktig trend. Även i detta fall skulle den ökade tillgängligheten genom utbyggnad av bredband vara något som visar resultat i form av ökat företagande. En annan anledning, av mer negativ karaktär, är ett resultat av den lågkonjunktur som råder. Att starta företag kan då vara ett alternativ för att öka möjligheterna till försörjning.

Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik utgiftsområde 18

Detaljplaner	2012	2011	2010
Antal överprövade detaljplaner		0	0
Antal upphävda detaljplaner		0	0
Strandskyddsdispenser	2012	2011	2010
Antal strandskyddsdispenser som länsstyrelsen har överprövat		16	28
Antal strandskyddsdispenser som länsstyrelsen har upphävt		7	13

Källa: Boverket,

2010: Uppföljning av strandskyddsbeslut 2010. Naturvårdsverket ärendenr. NV-00711-11, tabell 5

2011: Uppföljning av strandskyddsbeslut 2011. Naturvårdsverket ärendenr NV-00289-12, tabell 4

Detaljplaner

För de redovisade åren har Länsstyrelsen i Östergötland inte överprövat eller upphävt några detaljplaner.

Strandskyddsdispenser

Både antalet och andelen granskade strandskyddsdispenser som överprövats och upphävts har minskat under 2011 jämfört med året innan. En bidragande orsak är att reglerna har ”satt sig” och praxis för hanteringen utvecklats men också att vår vägledning till och dialog med kommunerna har gett resultat i en mer enhetlig hantering och likvärdig bedömning.

Allmän miljö- och naturvård utgiftsområde 20

Biologisk mångfald	2012	2011	2010
Markåtkomst produktiv skog, antal hektar	2 719	332	129
Förekomst av rovdjur i länet	2012	2011	2010
Antal vargrevir med föryngringar		0	0
Vattenmiljö	2012	2011	2010
Antal ytvattenförekomster som uppnår hög eller god ekologisk status i förhållande till totala antalet i länet (%).	41	41	41
Antal grundvattenförekomster som uppnår god kvantitativ status i förhållande till totala antalet i länet (%).	100	100	100
Antal grundvattenförekomster som uppnår god kemisk status i förhållande till totala antalet i länet (%).	98	98	98
Mark	2012	2011	2010
Antal sanerade objekt i förhållande till inventerade objekt i riskklass 1 (%).		13	13
Förnybar energi	2012	2011	2010
Installerad effekt MW (megawatt) i vindkraftverk.		130,1	97,4
Producerad el, antal MWh (megawattimmar) som kommer från vindkraft.		290 187	139 653

Källa: Naturvårdsverket,

2010: Ulv i Skandinavien, statusrapport för vintern 2010-2011. Hogskolan i Hedmark Oppdragsrapport nr 1-2011

2011: Varg i Skandinavien och Finland, slutrapport från inventering av varg vintern 2011-2012. Höskolan i Hedmark Uppdragsrapport nr 6-2012

VISS-databasen, Havs- och vattenmyndigheten, EBH-databasen

Vindkraftsstatistik 2011 (Statens Energimyndighet ES 2012.02)

Biologisk mångfald

Att arealen 2012 är betydligt större än närmast tidigare år beror på att den inkluderar den s.k. ESAB-arealen som innebär överföring av bytesmark med skogsbolag och andra större skogsägare som genomförts på central nivå. I Östergötland omfattar ESAB 2 583 hektar produktiv skogsmark under 2012. Övrig markåtkomst med privata skogsägare är 136 hektar under 2012.

Vattenmiljö

Indikatorerna för vatten har inte ändrats under de tre åren vilket beror på att omklassning av förekomsterna, såväl för ytvatten och grundvatten enbart beslutas vart 6:e år.

Indikatorn visar att endast 40 % av länets ytvattenförekomster uppnår god ekologisk status, vilket tyder på en dålig måluppfyllelse men denna siffra bygger på 2007 års klassning och speglar inte tillståndet idag. Sedan klassningen har ett aktivt åtgärdsarbete pågått inom vattenområdet för att uppnå god ekologisk status i objekt som har en sämre status. Om insatta åtgärder har fått genomslag kan utläsas efter den omklassning som sker 2013.

Indikatorn för statusen på länets grundvatten visar på väldigt bra förhållanden och därför är inga åtgärder motiverade i dagsläget. Länsstyrelsens arbete har därför inriktas på att förbättra kunskapsunderlaget för att med bättre säkerhet kunna bekräfta att förhållandena verkligen är så bra. Ett förbättrat kunskapsunderlag kan innebära att några grundvattenförekomster får en sämre status än tidigare utan att det egentligen blivit sämre i miljön. Först när Länsstyrelsen utvärderat det nya kunskapsunderlaget kan arbetet inriktas mot eventuella åtgärder.

Mark

Om man enbart ser till indikatorvärdet av sanerade objekt ser det ut som om Länsstyrelsens arbete har stagnerat, vilket är minst sagt felaktigt. Under 2010-2011 har Länsstyrelsen ansökt och beviljats bidrag för tre stor åtgärdsobjekt tillhörande riskklass 1. Projekten löper under flera år och själva saneringsarbetena är planerade till 2013-2014. Saneringsprojektens storlek varierar men kostnaden totalt är uppskattad till ca 400 Mkr. Länsstyrelsen har också 2011 ansökt hos Naturvårdsverket om ytterligare bidrag för ett mindre saneringsprojekt. Först i december 2012 beviljades bidragsmedel så saneringen för det objektet kan utföras tidigast under kommande år.

För pågående verksamheter har flera delsaneringar utförts som ett resultat av Länsstyrelsens tillsynsarbete, men detta syns inte i statistiken ovan trots saneringar i miljonklassen. För några av tillsynsobjekten har Länsstyrelsen tagit beslut om utförande av saneringsåtgärder. Dessa har överklagats av berörda. Planerade saneringar har därför inte blivit av i den takt som Länsstyrelsen önskat.

För en större andel av riskklass-1-objekten är kommunerna tillsynsmyndighet och det finns begränsad möjlighet att påverka saneringstakten för dessa objekt. Länsstyrelsen arbetar dock aktivt med tillsynvägledning för att påverka kommunernas tillsynsarbete i den riktningen.

Förnybar energi

Ökningen av både installerad effekt och elproduktionen speglar att flera relativt stora, tidigare beviljade, vindkraftsanläggningar har satts i drift där det sannolikt finns gynnsamma vindförhållanden. Antalet beviljade nya vindkraftverk har däremot varit avtagande under senare år. Till viss del beror detta på Forsvarsmaktens policy från 2010 att inte tillåta nya vindkraftverk inom en radie om 40 km från Malmens flygplats, vilket sedan dess har omöjliggjort fortsatt vindkraftplanering i vissa kommuner. Huvuddelen av vindkraftplaneringen har därefter flyttat ut i länets yttre delar.

Länsstyrelsen arbetar kontinuerligt med insatser för att stödja utbyggnaden av vindkraft. Detta sker genom kunskapsöverföring till kommuner och vindkraftbolag samt metodutveckling och dialog med övriga myndigheter. För att sprida kunskap finns en vindkraftpolicy som kommuner och andra intressenter kan använda vid vindkraftplanering. Flertalet kommuner i länet har behandlat vindkraftfrågorna i sina översiktsplaner. I många fall har detta möjliggjorts genom Boverkets vindkraftstöd.

Jämställdhet utgiftsområde 13

Nystartade företag	2012	2011	2010
Antal nystartade företag av kvinnor i förhållande till totalt antal nystartade företag i länet (%).		33,7	31,7
Antal nystartade företag av män i förhållande till totalt antal nystartade företag i länet (%).		66,3	68,3
Mäns våld mot kvinnor	2012	2011	2010
Anmälda misshandelsbrott inomhus mot kvinnor 18 år eller äldre, där förövaren är bekant eller obekant med offret. Antal per 100 000 av medelfolkmängden 18 år eller äldre.	181*	214	199

Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Brottsförebyggande rådet (* Preliminär uppgift)

Nystartade företag

Efter medvetet arbete för att uppnå attitydförändringar vad gäller företagande av kvinnor kan vi nu se en svag ökning av företag som startas av kvinnor. Ett ökat företagande bland kvinnor leder till att andelen företag som drivs av kvinnor sakta närmar sig mer jämställda siffror. Dock är det fortfarande inte uppe i siffror som vi kan benämna jämställt företagande.

Mäns våld mot kvinnor

Vi kan konstatera att antalet anmälda misshandelsbrott inomhus mot kvinnor 18 år eller äldre, där förövaren är bekant eller obekant med offret, har gått upp och ned under åren. Det är svårt att peka på ett direkt orsakssamband mellan länsstyrelsens uppgifter och förändringar av indikatorvärden. En anledning till att det är svårt kan vara, att förändringar av indikatorvärden behöver ses eller mätas över en längre tidsperiod än ett år i taget för att kunna dra slutsatser. Länsstyrelsens insatser och uppgifter leder till både direkta och långsiktiga förändringar. Våld i nära relationer är ett osynligt socialt problem och mörkertalet av antalet oanmälda fall förmodas vara stort. När det gäller hedersrelaterat våld och förtryck över 18 år, vet vi av erfarenhet att benägenheten att anmäla är relativt lågt, just på grund av att offret oftast vet och är rädd för att en anmälan kan leda till en ökning av omfattningen av våld, kontroll och hot från flera personer i sitt nätverk, och därför oftast vill få hjälp och skydd av sociala myndigheter i tysthet.

Integration utgiftsområde 13

Nyanlända flyktingar eller andra skyddsbehövande	2012	2011	2010
Antal kommuner som tecknat överenskommelser om flyktingmottagande i förhållande till antal kommuner inom länet (%).	100	100	100
Antal platser per 10 000 invånare i länet	21,5	21,4	21,7
Ensamkommande flyktingbarn	2012	2011	2010
Antal platser per 10 000 invånare i länet	3,9	3,6	2,5

Källa: Migrationsverket, Befolkningsstatistik från SCB

**Nyanlända flyktingar eller andra skyddsbehövande
Kommuner som tecknat överenskommelser**

Viljan att ta emot nyanlända är god i Östergötland och har så varit under en längre tid, samtliga länets kommuner har tillsvidareavtal om att ta emot nyanlända och andra skyddsbehövande. Flera kommuner har under 2012 också tagit beslut om att utöka mottagandet utöver antalet i upprättade avtal. Den goda viljan beror mycket på den samverkan som sker kring mottagandet av nyanlända i Östergötland. Under 2012 har Länsstyrelsen med bred förankring arbetat fram en ny regional överenskommelse, Etablering i Utveckling 2015. I överenskommelsen finns tydliga mål som utgår ifrån de utmaningar och behov som både kommuner och statliga myndigheter identifierat som prioriterade. Den regionala samverkan leds av Länsledningen. Länsstyrelsen träffar årligen varje kommunledning för enskilda överläggningar kring mottagandet av nyanlända. En fördel för länet är också att Regionförbundet Östsam arbetar tillsammans med kommunerna för att utveckla kommunernas arbete med nyanlända.

Antal platser

I och med att Norrköpings kommun har en sifferlös överenskommelse och är den kommun i länet som tar emot flest nyanlända blir andel platser i förhållande till befolkningmängd missvisande.

Tittar man på Norrköpings faktiska mottagande under de aktuella åren så skulle antalet platser per 10 000 invånare vara något högre. Till och med november 2012 har Östergötland, om Norrköpings mottagande inkluderas, omkring 28 platser per 10 000 invånare.

Ensamkommande flyktingbarn

Länsstyrelsen har genomfört förhandlingar i samtliga länets kommuner under året. Besöken har skett samordnat med Länsstyrelsens övriga uppdrag på integrationsområdet. Utgångspunkten vid dessa förhandlingar är att diskutera vilka förutsättningar som finns för ett utökat mottagande, utifrån den gällande överenskommelsen samt med utgångspunkt från den regionala avsiktsförklaringen som arbetats fram och antagits under året. Avsiktsförklaringen innehåller både kvantitativa mål om utökning av antal asylplatser i kommunerna samt kvalitativa mål inom ett antal olika områden.

En kommun har under året fattat beslut om att starta ett mottagande, medan övriga tolv kommuner har befintliga överenskommelser. Förhandlingarna med dessa kommuner har resulterat i en utökning av ett antal platser i länet. Den strategi som finns kring samverkan mellan länsstyrelserna och Migrationsverket har tillämpats. Det väl fungerande samarbetet har inneburit en positiv inverkan vid förhandlingsarbetet med kommunerna.

Viljan i kommunerna att ta emot ensamkommande barn är positiv, även om det finns vissa hinder mot ett utökat mottagande. Exempel på sådant som kommunerna lyft är den allmänna bristen på bostäder.

Arbetet kring mottagandet av ensamkommande barn samordnas inom ramen för Nyanländas etablering och landshövdingens integrationsråd är ledningsgrupp för arbetet.

Övriga nationella mål

Nationellt främja och lämna stöd till insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck

Fördelning av stöd till nationella och länsövergripande projekt

De stöd Länsstyrelsen fördelar till nationella och länsövergripande projekt utgör en viktig del i arbetet för att förebygga och motverka förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck. En sammantagen bedömning av de sex projekt som avslutades under året, är att fyra uppnått tillfredställande resultat samt två (Kvinnojouren Falkenberg, United Sisters) bedöms som mer än tillfredställande och har erhållit ytterligare projektmedel. Projekten har bland annat bidragit med kunskaps- och medvetandehöjande insatser till personal på förskola och skola samt genomförande av flera seminarier om hedersrelaterat våld och förtryck. Andra resultat är en handlingsplan om skyddad identitet, en samtalsmetodik för att stärka unga tjejers självkänsla, en intern handlingsplan för hur det skyddade boendet arbetar med så kallad hållande struktur, en generellt hållen manual om hållande struktur samt underlag till en skrift för och om barn som lever med skyddade personuppgifter. Projekten har även bidragit till värdefulla kontakter för framtida samarbeten.

Utvärdering och uppföljning

Genom att delta i en konferens kunde Länsstyrelsen bidra med en föreläsning som belyser hedersproblemets komplexitet samt följa upp och utvärdera andra deltagande projekt. Vårt deltagande bidrog även till att ge ökad kunskap om Länsstyrelsen Östergötlands arbete med hedersrelaterat våld och förtryck samt förmedla kontakter till länsstyrelsekolleger runt om i landet

Utlysning och beviljade projekt

Inom ramen för uppdraget att främja och lämna stöd till nationella insatser för att motverka såväl hedersrelaterat våld och förtryck gjordes en utlysning av projektmedel i april vilken resulterade i nitton ansökningar, varav fem beviljades. De beviljade projekten påbörjades under sensommaren och hösten gör det för tidigt att bedöma något resultat. Kontakterna med projektägarna för hand- och vägledning av projekten bidrar till ökad kännedom om det nationella läget rörande hedersrelaterat våld och förtryck och till ett utökat kontaktnät.

En ansökning som fick avslag har överklagat beslutet. Då det inte finns några anvisningar från Utbildningsdepartementet om denna typ av finansiellt stöd kan överklagas, överlämnades ärendet till Förvaltningsrätten för bedömning men de avvisade överklagan.

Erfarenhetsutbyten

Under året har Länsstyrelsen anordnat en nationell projektkurs samt en träff för att utbyta erfarenheter och skapa kontakter. Dialogforumet lyfte både framgångsfaktorer, svårigheter och förbättringsåtgärder. Det som lyftes fram utgör viktig kunskap i arbetet med projekthandläggning både för bedömning av projektansökningar och i handledning av projekt. Länsstyrelsens representanter mottog såväl positiv återkoppling som konstruktiv kritik och förslag på förbättringsåtgärder. Av utvärderingarna framkommer att den största behållningen med dagen var att få träffa andra projektledare och utbyta idéer, metoder, framgångar och svårigheter.

Delrapporten för samordnad redovisning

Länsstyrelsen Östergötland har fått i uppdrag att samordna redovisningen av det pågående uppdraget att främja och lämna stöd till insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. För att samla in uppgifter skapades en webbenkät med fokus på insatser av både externa aktörer och länsstyrelser. Denna enkät åtföljdes av en webbenkät om konsultativt stöd. Rapporten utgör ett viktigt underlag för länsstyrelsernas fortsatta arbete med dessa frågor.

Länsstyrelsegemensamma arbetsgrupper

Länsstyrelsen Östergötland medverkar aktivt i sex av de sju tematiserade länsstyrelsegemensamma arbetsgrupper som pågår. En grupp har i samarbete med Rikspolisstyrelsen spelat in en film baserad på boken Stjärnlösa nätter av Arkan Assad. Filmen ska tillsammans med ett metodmaterial spridas till skolor i landet. Andra resultat av det gemensamma arbetet är rutiner och arbetssätt för handläggning av projektmedel, en hearing som resulterade i att brister identifierats i hur målgruppen HBT och heder bemöts samt en nationell kartläggning för att få överblick över vilka aktörer som bedriver familjearbete och hur detta arbete bedrivs. Resultaten kommer utgöra grunden för det fortsatta arbetet.

Nationella nätverksträffar om hedersrelaterat våld och förtryck

För att utveckla och samordna länsstyrelsernas arbete med uppdraget hedersrelaterat våld och förtryck, stärka samarbetet mellan länsstyrelserna samt utbyta erfarenheter har det under året varit tre sammankomster. Dessa nätverksträffar har bidragit till utvecklingen av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i landet. Arbetet i de tematiska arbetsgrupperna visar på konkreta resultat av samarbetet.

Konsultativt stöd

Inom ramen för Länsstyrelsens uppdrag ingår att bistå med konsultativt stöd, främst till socialtjänsten. Vi mottar i genomsnitt cirka fem samtal om stöd i veckan. Tiden före, under och efter skolloven är antalet samtal högst. De flesta kommer från Socialförvaltningen, yrkesverksamma inom skolan och polisen och därutöver får vi samtal från andra berörda kommunala och statliga aktörer. Vi mottar och ger även konsultativt stöd till dem som själva är utsatta eller riskerar att utsättas. Frågorna rör såväl individen som förebyggande- och organisatoriskt arbete samt efterfrågan av kompetens- och metodutveckling.

Resultatet av det konsultativa stödet är att vi både direkt och indirekt hjälpt utsatta, gett stöd i hanteringen av individärenden, förmedlat kontakter, bistått med informationsmaterial och metodstöd, etc. Det konsultativa stödet bidrar även till att öka vår kännedom om vilka svårigheter och hinder berörda aktörer möter avseende hedersproblematik samt utgör en viktig grund i vårt utvecklingsarbete rörande hedersproblematik då vi utifrån samtalen försöker att identifiera brister, problemområden och förbättringsåtgärder. Dessa är en grund för kompetenshöjande insatser, framtagandet av metodmaterial och samtal med andra berörda myndigheter.

Kompetensteam

På lokal och regional nivå ansvarar Länsstyrelsen för det nationella Kompetensteamet som består av sakkunniga praktiker med god kunskap och praktisk erfarenhet i ämnet exempelvis från Rikspolisstyrelsen och Socialstyrelsen. Kompetensteamet har stöttat kommuner i ärendehantering däribland pilotkommuner i vägledningen Våga göra skillnad.

Statistik och publikationer

Länsstyrelsen Östergötland ansvarar för att driva www.hedersfortryck.se som är den huvudsakliga informationskanalen som främst vänder sig till tjänstemän. På sidan finns information om vad hedersrelaterat förtryck och våld är, vilka insatser som sker både på nationell och på lokal nivå samt informationsmaterial. Under ca sex månaders mätning har sidan haft nära 10 000 träffar varav ungefär 75 % är unika. Som beställningsmaterial finns fyra publikationer inom ämnet och dessa har beställts i över 2 500 exemplar. Den skrift som, i tryckt version, varit mest frekvent är ”Om våld i hederns namn”. Beställare är många olika kategorier t.ex. studenter, socialförvaltning, polis, familjehem, kvinnojourer, skolväsendet, hälso- och sjukvård med fler.

Statligt helhetsperspektiv

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.
--

Tillämpning av riktvärden för flygbuller

I Linköpings direkta närhet finns två flygplatser, Malmens flygplats och SAAB/Linköpings flygplats, som båda används för flyg med JAS 39 Gripen. Bullerstörningar från flyget utgör en planeringsförutsättning som starkt påverkar stadens fortsatta utveckling. Oklarheter kring tillämpning av riktvärden för flygbuller har skapat en osäker situation som starkt hämmar både bebyggelseplaneringen i Linköping och planeringen för att långsiktigt säkerställa flygplatsernas fortsatta verksamhet. Länsstyrelsen har arbetat tillsammans med Linköpings kommun, SAAB samt ansvariga centrala myndigheter för att hitta en samordnad och avvägd tillämpning av flygbullerriktvärdena vid planläggning och utförande av bebyggelse respektive vid tillståndsprovning och tillsyn enligt miljöbalken. Frågan bearbetas för närvarande inom ramen för flera av regeringen initierade utredningar men har ännu inte fått någon slutlig lösning.

Försvarsmaktens stoppområde för vindkraft

Sedan Försvarsmakten 2010 lanserade sin policy med stoppområden för vindkraft kring militärflygplatserna har Länsstyrelsen arbetat för att hitta en regionalt samordnad lösning för hanteringen av stoppområdet kring Malmens flygplats i Linköping. Stoppområdet påverkar en stor del av de arealer som har bäst förutsättningar för vindkraftutveckling i Östergötland och där merparten av länets tidigare utbyggda vindkraft finns. Länsstyrelsen har i dialog med berörda kommuner och företrädare för Försvarsmakten tagit fram ett förslag till regionalt samordnad lösning för hur en viss fortsatt vindkraftutveckling ska kunna ske inom de delar av stoppområdet där det idag finns ett betydande antal vindkraftverk. Förslaget är avsett att fungera som en fördjupad riksintressebeskrivning för Malmens flygplats och har ett starkt regionalt stöd, även av de kommuner som fortsättningsvis helt måste avstå från byggande av vindkraft inom stoppområdet. Ännu har försvarsmaktens inte tagit beslut om att använda den regionalt anpassade

modellen för hantering av stoppområdet kring Malmen. Länsstyrelsens arbete med dessa samordningsfrågor kommer därför att fortsätta.

Hushållning med jordbruksmark

Länsstyrelsen driver aktivt intresset av hushållning med jord- och skogbruksmark, i arbetet med miljömålen såväl som vid allmänbevakning inom fysisk samhällsplanering. Inom den fysiska planeringen hävdas dessa intressen främst i samband med kommunala översiktsplanering men de görs allt oftare också gällande i samband med planeringen av väg- och järnvägar och andra större infrastrukturprojekt. Länsstyrelsens lyfter också regelmässigt dessa frågor vid hantering av olika slags miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), med ambitionen att hushållningen av jordbruksmark ska tydliggöras i beslutsunderlagen som en långsiktigt viktig miljö- och utvecklingsfråga.

Landsbygdsprogram

Inom Landsbygdsprogrammet arbetar Länsstyrelsen i högsta grad tvärsektorielt med ett genomgripande helhetsperspektiv. Det innebär att vi för att uppfylla de olika insatsområdena har ett brett angreppssätt där ett flertal sakområden inom myndigheten är involverade. Exempel på delaktiga ansvarsområden är lantbruk, naturvård, miljöskydd, kultur och samhällsbyggnad såväl som social hållbarhet.

Länsstyrelsen sammankallar också tvärsektoriella arbetsgrupper för specifika frågor såsom Landsbygdsberedning, Biogasgrupp samt mer projektorienterade som t ex för Energi- och Klimatmässan som genomfördes under 2012.

För informationsutbyte, kunskapsöverföring och samordning av intressen sammankallar Länsstyrelsen regelbundet också ett partnerskap för Landsbygdsprogrammet bestående av LRF, Hushållningssällskapet, Regionförbundet Östsam, Skogsstyrelsen, Hela Sverige ska leva, samt kommunrepresentanter för länet.

Vattenråd

Inom vattenområdet arbetar vi sektorsövergripande för att samordna olika samhällsintressen i arbetet med att uppnå de nationella miljökvalitetsmålen och en god ekologisk vattenstatus. Det finns ett stort åtgärdsbehov för att klara ökade nationella och internationella miljökrav och också stora samhällsintressen kopplade till vatten. Under 2012 har vi genomfört ett tiotal åtgärdsprojekt för att minska övergödning och utsläpp av miljögifter och för att restaurera påverkade vattenmiljöer. Projekten har utförts i samverkan med andra länsstyrelser, kommuner, universitet, vattenråd, SMHI, LRF m fl. I länet finns nio vattenråd som tillsammans täcker hela länets yta. Vattenråden är samverkansorgan som driver lokala vattenförvaltningsfrågor. Vattenråden är öppna för alla aktörer med ett intresse för vattenfrågor och representerar många olika samhällsintressen. Länsstyrelsen har regelbundna samverkansmöten med vattenråden för att stötta det lokala åtgärdsarbetet.

Att stimulera det lokala åtgärdsarbetet är en av grundpelarna för en långsiktig vattenförvaltning. Länsstyrelsen har under en treårsperiod beslutat om ca 35 miljoner kronor till lokala åtgärdsprojekt (LOVA) för att minska övergödningen i Östersjön.

Miljöprövningsdelegation

Östergötland har tillsammans med de övriga länsstyrelser deltagit i ett arbete med att effektivisera miljöprövningen i enlighet med ett regeringsuppdrag. Överföringen av ärenden från Jönköpings län innebar en fördubbling av ärendebalansen. Trots hård belastning har koncentrationen genom goda förberedelser och vissa organisationsförändringar lyckats väl. Tempot i ärendehantering har hållits men de stora balanserna av gamla ärenden kvarstår.

Miljömål

Länsstyrelsen arbetar sektorsövergripande och åtgärdsinriktat för att nå nationella och regionala miljömål. Det sker en samordning och utveckling kring sektorsövergripande miljömålsfrågor, både via mer övergripande nätverk men inte minst via de många kontaktvägar och nätverk Länsstyrelsen använder i sina olika verksamheter. Länsstyrelsen bidrar även med kunskap och synpunkter i regionförbundets arbete att föra in miljö- och klimataspekter i det regionala utvecklingsprogrammet. För att ytterligare samordna och stärka det regionala och nationella miljöarbetet, har Länsstyrelsen under året drivit ett tiotal internationella miljöprojekt. I ett flertal av dessa projekt har andra statliga myndigheter involverats.

Föreordnade områden

Arbetet med föreordnade områden har under året till stor del varit åtgärdsinriktat och flera stora saneringsprojekt pågår. Genomförandet sker i enlighet med ett regionalt handlingsprogram och förutsätter samverkan med berörda kommuner såväl som flera statliga myndigheter. Vägledande tillsynsinsatser mot kommunerna har bedrivits.

Miljösamverkan

Miljösamverkan Östergötland (MÖTA) ett regionalt samarbete mellan Länsstyrelsen och länets kommuner har haft en omfattande verksamhet under året. Flera regionala tillsynsprojekt inom olika områden har genomförts, vägledningsmaterial har tagits fram och kompetensutvecklande insatser har bedrivits. Årets arbete har medverkat till att miljötillsynen i länet oavsett tillsynmyndighet kan ske på ett likartat sätt.

Översyn utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen har ansvaret för det utökade strandskyddet. Enligt miljöbalken ska strandskyddet i ett särskilt värdefullt område utökas om detta behövs för att säkerställa syftet med strandskyddet. I Östergötland är det utökade strandskyddet i princip bara aktuellt i vissa vattenmiljöer som är av riksintresse för friluftsliv eller naturvård. Arbetet är sektorsövergripande och handlar om såväl naturvård, friluftsliv och fysisk planering. Kommunerna har en viktig roll i arbetet och samråd ska också ske med berörda sakägare och intresseorganisationer. Under 2012 har Länsstyrelsen sett över det utökade strandskyddet i två av länets kommuner och påbörjat arbete i ytterligare en.

Skärgårdsfrågor

Östergötland har en unik skärgårdsmiljö som både präglas av en måttlig exploatering och genuin karaktär, en omfattande turism och växande besöksnäring samt värden av riksintresse för såväl naturvård som friluftsliv. Det är ännu en levande skärgård som fortfarande har en bofast befolkning, småskaligt fiske och levande lantbruk av småskalig karaktär. Skärgården och kustvattnen är också oerhört viktiga marina miljöer som är känsliga för påverkan. Skärgårdsfrågorna berör flera av Länsstyrelsens verksamheter och myndigheten arbetar aktivt med flera projekt och löpande insatser som syftar till att bevara en levande skärgård. Vi deltar, tillsammans med berörda kommuner och intresseorganisationer, i Skärgårdsrådet för Östergötland och norra Kalmar län. Detta råd leds av Regionförbundet Östsam.

Landskapsstrategier och skydd av värdefull natur

En långsiktigt hållbar markanvändning och bevarande av biologisk mångfald kräver ofta insatser på landskapsnivå. Länsstyrelsen har arbetat mycket på detta sätt i länets eklandskap. I dialog med berörda markägare och djurhållare har ett slags ”mångbruk” kunnat genomföras i de mest värdefulla landskapen. På detta sätt har de hävdberoende natur- och kulturvärdena i eklandskapet kunnat bevaras och utvecklas på flera håll. Insatserna har kunnat ske tillsammans med bl. a. Skogsstyrelsen och aktuella kommuner och de har ofta kunnat kopplas till landsbygdsprogramets olika stödinsatser. På ett snarlikt sätt har arbetet med fysisk planering för värdefulla landskap genomförts tillsammans med vissa kommuner. Ett arbete på detta sätt, utifrån ekosystemansatsens principer, kan vara aktuellt i flera typer av landskap. Ett landskapsperspektiv är nödvändigt även vid bildande av naturreservat och andra naturskydd samt i arbetet med åtgärder för hotade

arter. I Östergötland sker det senare i stor utsträckning inom värdelandskap (värdetrakter) för t ex tall- eller sandmiljöer.

Främja länets utveckling

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Näringslivsfrämjande möten

Landshövdingen bjuder årligen in ett antal utländska ambassadörer i syfte att marknadsföra och främja länets utveckling samt bidra till ökat handelsutbyte för företag. Under året har ambassadörer från Bangladesh, Brasilien, Frankrike, Indien, Italien och USA samt de östafrikanska länderna Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania och Uganda besökt länet. Vid en av Utrikesdepartementet anordnad resa till länet deltog representanter för 19 ambassader. Samtliga besök har haft fokus på näringslivsfrågor.

Det samarbete som Länsstyrelsen har med Jiangsuprovinen i Kina har under senare år breddats från huvudsakligen näringslivsfrågor till att också omfatta miljöfrågor. Under året har en grupp på 13 personer från provinsnivå och stadsnivå i Jiangsu genomgått en treveckors utbildning i Östergötland i miljöskyddsfrågor med huvudsaklig inriktning på luft- vatten och miljöteknik.

EU-projekt

Länsstyrelsen deltar aktivt i flera EU-finansierade transnationella projekt. Deltagandet innebär att myndigheten får ökad insikt och kunskap om sakområdena vilket resulterar i en kontinuerlig kompetensutveckling. Under den programperiod som avslutas 2013 medverkar Länsstyrelsen i projekt inom bland annat följande områden: skärgårdsfrågor, förorenad mark, utveckling av entreprenörskap i värdefulla naturområden, kvinnors företagande och energiåtervinning från avfall.

Träffar med riksdagsledamöter, statliga myndighetschefer, storföretag och kommunstyrelseordföranden

I syfte att främja länets utveckling och följa tillståndet i länet har Länsstyrelsens ledning regelbundna träffar med strategiskt viktiga grupper som länets riksdagsledamöter, representanter för de statliga myndigheter som har kontor i länet, kommunstyrelseordförandena i länets kommuner samt med de större företagen i Östergötland. Vid träffarna diskuteras för länet viktiga frågor gällande planering, arbetsmarknad, företagande, infrastruktur, bostadsbyggande m.m.

Miljöövervakning

Övervakningen ger oss möjlighet att upptäcka nya miljöhot och följa upp åtgärder. Länsstyrelsen har ca 400 provtagningsstationer där vi samlar in information som används för att analysera miljötillståndet. Miljöövervakningen används kontinuerligt som kunskapsunderlag för den regionala planeringen och beslutsunderlag vid prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter. Resultat från den regionala miljöövervakningen är även en av grunderna vid den årliga uppföljningen av miljö kvalitetsmålen.

Tillsynsuppgifter

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346).

Tillsyn inom verksamheterna 20 - 21

Tillsynsplaner finns för samtliga tillsynsområden (stiftelser, överförmyndare, allmän kameraövervakning, bevakningsföretag och väktare, pantbanker, begravnings-, bingo och lotterier samt artskydd) och tillsyn har skett inom de olika områdena i stort sett i enlighet med tillsynsplanerna.

Vid halvårsskiftet koncentrerades ett antal verksamheter från Kalmar och Jönköpings län till Östergötlands län. Tillsynsplanerna utformades med hänsyn till att mycket resurser skulle läggas på att planera och ta emot verksamheterna. Trots detta behövde vi avvika från tillsynsplanerna i vissa delar. Höstens inplanerade inspektioner av överförmyndarna blev framflyttade, dels med hänsyn till resursläget dels p.g.a. att rekrytering av ny personal inte kunde påbörjas förrän tilldelningen av resurser var klar, sent under året. I stället valde vi att under hösten besöka överförmyndarna i Kalmar och Jönköpings län för att presentera oss och informera om den kommande tillsynen. Även på stiftelsesidan beslutade vi, p.g.a. resursläget, att inte genomföra någon tillsyn enligt den nationella tillsynsplanen. Däremot har övrig planerad tillsyn utförts på stiftelsesidan.

Tillsyn kulturmiljö

Länsgrupp södra Sverige har tillsynsfrågorna som fördjupning och Östergötland har varit drivande i det tillsynsprojekt som genomförts under året.

Särskilda tillsynblanketter har tagits fram för att tillsynerna ska kunna likriktas över länsgränserna. Samtliga sex län i gruppen har genomfört tillsyn av vardera fem kyrkors inventarier och inventarieförteckningar samt skogliga åtgärder på tio skogsområden med fornlämningar. Projektets övergripande mål är att öka kunskapen om tillsyn, bidra till en enhetligare ärendehantering och lagtillämpning mellan länen samt hur tillsyn kan användas som ett värdefullt instrument i kulturmiljöarbetet. Resultatet av projektet är att alla som aktivt deltagit nu är väl förtrogna med tillsynsbegreppets innebörd

I Östergötland har nu tillsyn börjat användas strategiskt som ett instrument i ärendehantering. T.ex. har ett tillsynsbeslut för byggnadsminnet och fornlämningen Hörsalsparken (f.d. Johannes kyrkogård) i Norrköping blivit uppmärksammat av allmänheten och media och fått kommunen att omgående vidta åtgärder för rättelse av begångna misstag.

Tillsyn av alkohol- och tobakslagen

Arbetsområdet har huvudinriktning på förstärkt tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen. ANDT-handläggaren arbetar i nära samarbete med ANDT-samordnaren för det drogförebyggande arbetet i planering och genomförande av förebyggande insatser. 2012 började Länsstyrelsen använda det gemensamma metodmaterialet för tillsyn. En tillsynsplan för 2012-2013 har beslutats av länsledningen.

Verksamhetstillsyner har genomförts i tre kommuner enligt beslutad tillsynsplan och löpande granskning av inkommande beslut sker från och med våren 2012. Ett tillsynsärende har öppnats efter löpande granskning. Beslut om att kommuners yttre tillsyn inte prioriteras har fattats efter genomförd skrivbordstillsyn i fem kommuner.

Två deltagande tillsynsbesök har gjorts under våren 2012. Ett på en idrottsanläggning där det tidigare inte serverats folköl och ett av en studentfestival utomhus. Dagarna efter tillsynen av studentfestivalen samlades universitet och tillsynspersonal från Sveriges länsstyrelser i Stockholm för att diskutera ansvarsfull alkoholservice och samverka kring detta. Erfarenheter från nämnda tillsyn kom då väl till pass.

Övrigt

Tillsyn finns även redovisat under rubriken Länsstyrelseinstruktion 4§, uppdrag 48 samt uppdrag 67.

Länsstyrelseinstruktion 3-6 §§

Trafikföreskrifter

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,3	0,2	0
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,6	0,7	0,6
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,5	0,4	0,3
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	780	776	536
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,4	0,4	0,3
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	135	126	154
Antal beslutade ärenden	154	139	123
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	4	2
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhetskod 25*

Kommentar

Under 2012 har resurser avsatts för att avsluta äldre ärenden vilket medfört en viss ökning av antalet beslutade ärenden jämfört med 2011 och 2010.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,9	2,9	2,8
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	10,4	9,1	9,8
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	6,0	6,2	6,2
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	12 625	12 734	12 194
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	6,0	5,7	5,9
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	1 323	1 542	1 459
Antal beslutade ärenden	1 649	1 466	1 254
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	32	52	18
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	0	0
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 2826, Offentlig kontroll av djurskydd, planerad kontroll	58	-	-

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhetskod 28*

⁵⁾ Nöjdindex för verksamhet 2826 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för deltagande 4 länsstyrelser är 58.

Kommentarer

Personalsituationen under året med vakanser och nyrekrytering av Länsveterinär har medfört att initialärendena har minskat jämfört med föregående år, färre kontroller än planerat är utförda. Fler ärenden äldre än två år har beslutats.

Nöjdindexvärdet för den planerade kontrollen av djurskydd hamnade på 58 vilket motsvarar det genomsnittliga värdet för de fyra deltagande länsstyrelserna. Eftersom det var få länsstyrelser som deltog i undersökningen är det svårt att dra några slutsatser av resultatet.

Livsmedelskontroll

Området livsmedelskontroll har under året prioriterat samordningen av kommunernas livsmedelsinspektörer samt anordnat två länsmöten med deltagande från livsmedelsverket. En länsveterinär har deltagit i arbete med kommunernas beredskapsplaner för dricksvatten, deltagit vid studiebesök på vattenverk samt i en utbildning om matförgiftning för livsmedelsinspektörer. I samarbete med Länsstyrelsen i Västmanland har Länsstyrelsen tillsammans med smittskyddsläkare och kommuner genomfört ”Övning smittsam” (en beredskapsövning gällande matförgiftning). Länsveterinärenheten har också organiserat en föreläsning i livsmedelshygien i samarbete med Östergötlands veterinärförening.

Under året har vi påbörjat de riskbaserade fullständiga primärproduktionskontrollerna inom livsmedelsområdet. Två tredjedelar av de kontroller som rapporteras från Länsstyrelsen i Östergötland till Livsmedelsverket är fortfarande tvärvillkorskontroller. Med befintliga resurser är samordning av kontrollområdena en förutsättning för att målet på 1 % kontrollfrekvens av primärproducenterna ska nås. Kontrollfrekvensen är så låg att inga slutsatser av kontrollresultatet dras.

En länsveterinär har deltagit i livsmedelsverkets revision med normerande kontroll av restaurangområdet i tre av länets 13 kommuner. Länsveterinär har även deltagit vid uppföljning av EU:s revision General Audit 2010 av Norrköpings kommun för att följa upp att de kvarstående anmärkningar som fanns på livsmedelsområdet åtgärdats. Arbetet med revisioner av kommunernas livsmedelskontroll har nedprioriterats då enheten saknat en länsveterinär under halva året.

Djurskydd och allmänna veterinära frågor

Under året har 16 kontroller av läkemedelsbehandling till livsmedelsproducerande djur utförts. Av dessa var nio kontroller av förskrivande veterinär samt sju kontroll av läkemedel på gård på plats. Som en pilottest inför ett nytt område inom veterinärtillsynen nästa år har en hygienrond tillsammans med smittskyddsläkare genomförts av länsveterinär. Samarbetet med humansidan inom vården var lärorikt och kommer att utvecklas inom framtida hygentillsyn.

En länsveterinär har som representant för länsstyrelserna deltagit i avslutandet av projekt VILA (villkorad läkemedelsanvändning), vilket är ett regeringsuppdrag med mål att i en ny föreskrift nästa år tillåta delegering av läkemedel även till mjölkproducenter.

Länsstyrelsen anordnade under 2012 två samverkansmöten för länets praktiserande veterinärer, annan djurhälsopersonal och organisationer i länet. Ett med tema djurskydd och anmälningsplikt samt ett med tema vårdhygien. Vid mötena deltog 32 respektive 45 personer och har resulterat i ökad dialog med nya kategorier inom djurhälsopersonalen samt ökat deras medvetenhet om både djurskydd och smittskydd i det dagliga arbetet.

Länsstyrelsens byggnadskonsulent har deltagit i projektet ”Rationell handläggning av djurstallar” för förbättring av rutiner och samsyn vid förprovning mellan länsstyrelserna. I samarbete med Jordbruksverket anordnades en träff om smittskydd i förprovning för byggnadskonsulenter och länsveterinärer från hela landet.

134 ansökningar om förprovning av djurstall har handlagts av en årsarbetskraft som även besiktat dessa byggnader löpande.

Anmälningsärenden inom djurskyddskontrollen har sysselsatt större del av de tillgängliga resurserna av djurskyddsinspektörer då 448 anmälningsärenden har handlagts. Av de inkomna anmälningsärendena har hälften prioriterats för kontroll på plats medan övriga lett till administrativa åtgärder t ex informationsbrev, blivit helt bortprioriterade eller prioriterats om till planerad kontroll i framtiden. Under året har även 58 stycken tillstånd enligt § 16 för yrkesmässig verksamhet med hästar eller hundar utfärdats.

Kvalitetssäkring av uppgifter i djurskyddskontrollregistret

5. Länsstyrelserna ska bistå Jordbruksverket i arbetet med att kvalitetssäkra uppgifterna i djurskyddskontrollregistret.
--

Arbetet med att bistå med att kvalitetssäkra uppgifter i register har skjutits fram i tid av Jordbruksverket. Förberedelser och planering av extra personalresurser för arbetet har dock gjorts.

Tabell 1.1 Verksamma veterinärer och djurskyddsinspektörer

Länsfakta	2012-12-31	2011-12-31	2010-12-31
Antalet verksamma veterinärer i länet	124	121	101
Varav män	52	49	65
Varav kvinnor	72	72	36
Antal personer som varit föremål för tillsyn över djurhälsopersonal	12	11	
Antal inspektörer inom djurskyddskontroll, åa	7	8	9
Varav män	1	1	1
Varav kvinnor	6	7	8
Antal inspektörer inom kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen, åa	1	1	1
Varav män	0	0	0
Varav kvinnor	1	1	1
Antalet under året meddelade djurförbud	4	2	5
Antalet under året beslutade omhändertaganden av djur	24	24	12
Antalet genomförda djurskyddskontroller	385	364	377
Antalet genomförda kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter.	1	2	1
Antal kontroller av hästpass	39	23	

Källa: Vet@bas, Platina, Agresso, Rapport DSK_KUP011 samt rapport DSK_KUP008

Kommentar tabell 1.1

Inom djurskyddskontrollen har arbetet med planerad kontroll i projektform fortsatt vid sidan av anmälningsärenden. Detta för att göra det möjligt att planera riktade kontroller på olika mindre områden inom lantbrukets djur. Årets fokusområde har varit nöt med kontroller av köttdjursbesättningar på stall under vintern och beteskontroll av mjölkkor i juli. Några djurskyddsinspektörer har deltagit i länsövergripande djurtransportprojekt där man kontrollerat nöt- och fårslakttransporter vid avlastning på slakteri. Vid lastning på gård har ett par gristransporter och en fjäderfätransport kontrollerats. Hästtransporter kontrollerades på en i länet traditionell årlig djurmarknad samt i samband med införsel av Islandshästar vid gränskontrollstation på Norrköpings flygplats. Totalt har 186 offentliga kontroller utförts inom djurskyddskontrollen under året.

Östergötland har flest hönsproducenter i riket och Jordbruksverket har beviljat Länsstyrelsen projektstöd för att under året avsluta en sammanställning av ett fjäderfäprojekt som utförts på under 2011 och tidigare i kommunsamordning av djurskyddskontrollen 2007. Bearbetning och analys av data från kontrollerna har gjorts i samarbete med en student och en professor i etologi från Linköpings universitet, vilket mynnat i en rapport som kan användas av kontrollmyndigheter i framtida djurskyddskontroll. Rapporten visar också på nya viktiga forskningsområden inom djurvälstånd i näringen.

Länsstyrelseinstruktion 4§

Veterinärers verksamhet

2. tillsyn över veterinärers verksamhet samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Länsstyrelsen har varit besättningsveterinärer behjälpliga med provtagningsutrustning och råd vid misstanke om epizootisjukdomarna New Castle och mjältbrand vid två tillfällen under året. Samarbete med andra länsstyrelser och Jordbruksverket har genomförts inom beredskapsområdet epizooti genom att flera funktioner från Länsstyrelsen deltog i en flerdagars workshop.

Arbetet med salmonellabekämpning på tre infekterade stora mjölkbesättningar, varav den ena på delegation till Länsstyrelsen, har fortsatt under året. En av länsveterinärerna har som representant för länsstyrelserna tillsammans med andra veterinära myndigheter, smittskyddsläkare och djurproducentnäringsen även deltagit i den nationella Salmonellanämnden. En tillfällig resurs har tagits in för att uppdatera register över salmonellaprovtagning av fjäderfä. Detta har möjliggjort kontroll av att denna obligatoriska provtagning utförs enligt lagstiftningen, vilket är viktigt ur folkhälsosynpunkt men även för att behålla ett lågt smittläge fritt från salmonella i landet.

Lantbruk och landsbygd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	9,9	12,5	16,1
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	28,5	27,5	30,3
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	18,9	20,5	22,8
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	39 243	42 351	43 996
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	18,8	19,1	21,2
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	22 173	20 486	16 355
Antal beslutade ärenden	24 183	21 337	17 718
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	38	97	100
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3,4)}	0	0	0
Varav Jordbrukarstöd, VÄS 601*			
Antal behandlade SAM-ansökningar (styck)	3 670	3 872	3 840
Antalet utbetalningar (st)	11 557	11 557	11 959
Direkta verksamhetskostnader vht 601* (tkr)	14 135	14 028	17 258
Direkta kostnader per SAM-ansökning (kr/st)	3 851	3 622	4 494
Direkta kostnader per utbetalningsärende (kr/st)	1 223	1 213	1 443
Varav Landsbygdsstöd, VÄS 602*			
Summa antal beslutade ansökningar om företagsstöd och ansökningar om utbetalning av företagsstöd (st)	333	297	273
Direkta verksamhetskostnader vht 6020 (tkr)	2 033	1 717	1 744
Direkta kostnader per beslutad ansökan om företagsstöd och ansökan om utbetalning av företagsstöd (kr/st)	6 105	5 781	6 388
Summa antal beslutade ansökningar om projektstöd och ansökningar om utbetalning av projektstöd (st)	175	203	134
Direkta verksamhetskostnader vht 6021 (tkr)	1 234	683	353
Direkta kostnader per beslutad ansökan om projektstöd och ansökan om utbetalning av projektstöd (kr/st)	7 051	3 365	2 634
Summa antal beslutade ansökningar om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (st)	92	57	49
Direkta verksamhetskostnader vht 6022 (tkr)	305	291	273
Direkta kostnader per beviljad ansökan om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (kr/st)	3 315	5 105	5 571
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 6020, Landsbygdsutveckling – företagsstöd ⁵⁾	64		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhet 60*

⁵⁾ Nöjdindex för verksamhet 6020 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 69.

Kommentarer

Under 2011 och 2012 har ett stort arbete genomförts när det gäller återkrav av gårdsstöd vilket visas i betydligt större antal ärenden båda dessa år. Detta påverkar direkta kostnader för 601* och därmed kostnad per SAM och per utbetalningsärende.

Antalet SAM-ansökningar fortsätter att minska i förväntad takt.

Under 2012 har merparten av handlagda projektstödsansökningar varit bredbandsärenden. Dessa är stora och mer komplexa än andra ärenden och det medför att kostnaden per ansökan för 2012 är betydligt högre än tidigare år.

Minskningen i kostnad per ärende beror till stor del på aktivt användande av schablonersättning inom de miljöinvesteringar där det är möjligt. Det ger effektivare hantering än ansökningar som baseras på faktiska kostnader.

Nöjdindex för verksamhet landsbygdsutveckling - företagsstöd är något lägre för Östergötland än för samtliga länsstyrelser. De delområden som fick höga betyg var bl.a. bemötande, information om krav för att få stöd utbetalt och hög kompetens. Inom dessa områden ligger Östergötland över värdena för samtliga länsstyrelser. De delområden som fick lägre betyg har främst att göra med att det är svårt att få fram information på webbplats eller blanketter/underlag för ansökningar och utbetalningar.

Återrapportering regleringsbrev

Direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygd

9. Länsstyrelserna ska på ett kostnadseffektivt och för företagen enkelt sätt samt med minimerad risk för sanktioner genomföra uppgifterna som åligger dem ifråga om direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsåtgärder enligt förordningarna (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare m.m. och (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Länsstyrelserna ska, tillsammans med Jordbruksverket, säkerställa att direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsutveckling i så hög utsträckning som möjligt betalas ut så tidigt som regelverket tillåter samt säkerställa att handläggningstider för beslut och utbetalning av stöd minskar samtidigt som risken för finansiell korrigerings förebyggs och minimeras. Länsstyrelserna ska dessutom särskilt arbeta med återkrav och under 2012 hantera de återkrav som är en följd av kommissionens ställningstagande om sanktion för stödåren 2005–2008.

Kostnadseffektivitet och enkelhet för företagare

Under 2012 har förändringar som medverkar både till kostnadseffektivitet och enkelhet för företagare genomförts av Länsstyrelsen.

De viktigaste förändringarna är:

- Satsningen på att alla som ansöker om jordbrukarstöd ska göra det via Jordbruksverkets e-tjänst SAM-Internet. I hela landet gick detta riktigt bra och bland länets lantbrukare och konsulter tog vi emot 99,5 % digitala ansökningar.
- Förbättrad telefonslinga som underlättat för sökanden att komma i kontakt med oss och få svar på sina frågor.
- Uppföljningen SUSS där länsstyrelserna tillsammans med Jordbruksverket tidigt kan få signaler om att målsättningar inte nås och då tillsammans genomföra åtgärder för att nå dessa.

Minimera risk för sanktioner

Processerna för handläggning och kontroll kvalitetsgranskas enligt rutiner och utöver detta läggs stor vikt på att medarbetarna ska ha samsyn kring bedömningar både inom myndigheten och tillsammans med andra länsstyrelser. Kalibrering i vardagen görs vid möten, gemensamma fältdagar och i samverkan med andra länsstyrelser.

Under hösten har alla länsstyrelser haft utökad revision av Jordbruksverket inom landsbygdsstöden och det har framkommit en del brister som myndigheterna i Sverige behöver ta till sig. Det viktiga är att alla som är delaktiga i administrationen av EU-stöd säkerställer processer, rutiner m.m. så att de stämmer med kraven i EU:s förordningar. En del brister behöver åtgärdas nu medan andra är viktiga att ta med sig till kommande period av direktstöd och landsbygdsprogram.

En viktig del i länsstyrelsernas arbete med EU-stöd är att alla gör lika och under 2012 har fler uppgifter samlats in från alla länsstyrelser via en länsstyrelsegemensam plattform. Detta ökar möjligheten till likabehandling och ger förhoppningsvis också minskad risk för sanktion.

Utbetalningar av Jordbrukarstöd, 601

Under 2012 har Länsstyrelsen fattat beslut om 748 miljoner kronor i gårdsstöd, miljöersättningar. 98 % av brukarna i länet fick gårdsstödet vid första utbetalningstillfället. För miljöersättningarna och

kompensationsbidraget var 80 % av ärendena klara för förskottsutbetalningen i oktober och 89 % var klara till första slututbetalningen i december.

Innan utbetalningar genomförs ska hela processen kring jordbrukarstöden vara klar och där ingår förutom handläggning även fältbesök i form av kontroller samt upprättande av åtagandeplaner. Båda dessa områden har under 2012 fungerat bra i Östergötland. De mål som krävs för att möjliggöra utbetalningar har nåtts för fältarbetet.

Arbete med återkrav

Fokus på återkravsarbetet har under året varit gårdsstödet mellan åren 2008-2010. Totalt har Länsstyrelsen beslutat om 10 miljoner kronor i återkrav för gårdsstödet åren 2008-2010. Detta utgör 18 % av totala beloppet i landet samt 12 % av antalet faktiska återkravsärenden i landet. Dessa siffror visar också att en större del av lantbrukarna i Östergötland fått återkrav och att de fått förhållandevis stora återkravsbelopp i sina beslut än landet i övrigt.

Utbetalning av landsbygdsstöd, 602

Länsstyrelsen har under 2012 fattat beslut om utbetalning om totalt 73 miljoner kronor för landsbygdsstöd inklusive stöd till miljöinvesteringar vilket är ca 10 miljoner mer än föregående år.

Mer information finns under punkt 12.

Styrning över stödprocessen

10. Länsstyrelserna ska följa Jordbruksverkets styrning över stödprocessen avseende administrationen av jordbruks- och landsbygdsstöd. Länsstyrelserna ska löpande rapportera handläggnings och kontrolläge till Jordbruksverket enligt av verket fastställd rapportplan, samt bistå Jordbruksverket i att under stödåret uppnå en bättre uppföljning av handläggnings- och kontrolläge av ovan nämnda stöd.

Jordbrukarstöd, 601

För jordbrukarstöden har länsstyrelsen följt den gemensamt beslutade tidplanen för 2012. Styrning och uppföljning har skett löpande med mål och krav och Länsstyrelsen har via representanter i styrgruppen bidragit med information om arbetsläge och åtgärder inför avstämningar. Det har gett styrgruppen en samlad bild över arbetet i landet och åtgärder har kunnat sättas in i tid för att nå de nationella målen om utbetalningar. Då stora resurser avsatts till återkravsarbete under 2012 har det påverkat hela administrationen av jordbrukarstöd. Arbetet med återkrav har också varit en del av den gemensamma tidplanen och med den förhållandevis stora mängden återkrav i Östergötland har stora ansträngningar krävts för att klara de mål som gällt återkrav.

Landsbygdsstöd, 602

Under 2012 fastställdes de målsättningar som tagits fram gemensamt av Jordbruksverket och länsstyrelserna för landsbygdsstöden. Det visade sig tidigt att ingen eller väldigt få klarar de uppsatta målen. Det gav en bra diskussion om målsättningarna och vad länsstyrelserna och Jordbruksverket tillsammans behöver göra för att möjliggöra att fler når uppsatta mål. Det är viktigt att det mål och uppföljning kommande år också anpassas till det arbete som behöver göras för att ytterligare minimera risken för sanktion efter den utökade revisionen av LB-stöd.

Processgenomgång

11. Länsstyrelserna ska under 2012, tillsammans med Jordbruksverket, genomföra en processgenomgång av stödprocessen för landsbygdsutvecklingsstöd. I denna ska erfarenheter från andra medlemsländer tas tillvara.

Se under punkt 10, rubrik Landsbygdsstöd, 602.

Genomförande av Landsbygdsprogrammet

12. Länsstyrelserna ska verka för ett effektivt regionalt genomförande av Landsbygdsprogrammet för Sverige åren 2007–2013 i syfte att uppnå de i programmet angivna målen i enlighet med förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. I detta ingår att enligt Jordbruksverkets riktlinjer rapportera om programmets genomförande, resultat och effekter. Länsstyrelserna ska även vara regeringen och centrala myndigheter behjälpliga i förberedelserna för ett nytt landsbygdsprogram för perioden 2014–2020.

Rapportering

Länsstyrelsen rapporterar årligen till Jordbruksverket hur arbetet med programmets genomförande fortgår.

Satsningar 2012

Länsstyrelsen vill nämna några exempel på aktiviteter som pågått inom ramen för Landsbygdsprogrammet 2012.

Bredband

Länsstyrelsen har fortsatt arbeta med att bevilja och betala ut projektmedel för bredbandsutbyggnad i länet. Ena målgruppen är företag, organisationer och föreningar som är lokaliserade på landsbygden. Ambitionen är att kostnaderna för den enskilde här inte ska överstiga motsvarande kostnader som gäller inom tätort. Den andra målgruppen är kommunerna i länet så att de driver egna projekt för utbyggnad av bredband.

Greppa Näringen

Östergötlands har ett mål på 780 medlemmar inom Greppa näringen och genom en ökning med 37 brukare under 2012 når vi nu 70 % av målet. Totalt har 260 rådgivningar genomförts under året.

Matlandet

Den stora satsningen inom matlandet är projektet Rätt och Slätt som fortfarande pågår. Under pågående projekttid har försäljningen av lokalproducerad mat ökat med 25 % när dessa varor lyfts fram i butiken. Ett annat exempel på resultat är 200 nyetablerade affärsrelationer som skapats efter olika arrangemang.

Rovdjursavvisande stängsel

Länsstyrelsen har under 2012 tagit beslut om hela medelstillelningen för uppsättning av rovdjursavvisande stängsel. Behovet är större än budget och Länsstyrelsen har därför äskat mer medel till denna åtgärd.

Mjölkvägen

Mjölksektorn har varit ansträngd under en tid på grund av dålig lönsamhet och Länsstyrelsen har via landsbygdsprogrammet varit med och delfinansierat aktiviteter som arrangeras av projektet Mjölkvägen. Tillsammans med alla större rådgivningsföretag i länet genomförs aktiviteter som syftar till att stärka länets mjölkföretagare och skapa tillväxt inom mjölkproduktionen. Arbetet är ett bra exempel på att samverka mellan många aktörer fungerar väl i länet.

Förberedelser inför kommande landsbygdsprogram

Under 2012 har Länsstyrelsen bl.a. svarat på en underhandsremiss om de åtgärder som föreslagits inom Jordbruksverkets projekt TULPAN samt besvarat remissen på förslag till tekniskt underlag som Jordbruksverket lämnat till departementet. Länsstyrelsen har också deltagit med personal i workshops, i projektgrupper samt varit representerad i styrgruppen för ProCAP då länsstyrelsernas kompetens och erfarenhet är viktig i förberedelserna inför kommande programperiod.

För att sprida information till kunderna har Länsstyrelsen deltagit i informationsträffar som arrangerats av LRF m.fl. för att diskutera kommande jordbrukspolitik och samtidigt ta emot information från lantbrukare, rådgivare och landsbygdsföretagare om vad de tycker bör förändras i framtiden när det gäller åtgärder i programmet.

Landsbygdsprogrammet - handläggningstider och anslutning

13. Länsstyrelserna anvisas medel från landsbygdsprogrammet via anslag 1.21 och 1.22 inom utgiftsområde 23 vilket regleras via Jordbruksverkets regleringsbrev för budgetåret 2012. Under 2012 ska länsstyrelserna särskilt arbeta för att minska handläggningstiderna inom axel 1,3 och 4 samt delar av axel 2 (avseende Utvald miljö). Länsstyrelserna ska redovisa följande:

- handläggningstiderna för ansökningar om beslut om stöd och ansökningar om utbetalningar samt hur länsstyrelsen arbetar för att minska handläggningstiderna,
- vilka åtgärder som har låg anslutning i länet, översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa vilka insatser länsstyrelsen vidtagit under 2012 för att öka anslutningen till dessa åtgärder för att besluten och utbetalningarna kopplade till programmet ska vara i fas och att de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2011.

Handläggningstider samt arbete för minskad handläggningstid

Handläggningstiderna redovisas även i tabell H.

Länsstyrelsen i Östergötland når inte målsättningarna att 90 % av ansökningarna ska vara klara inom viss tid. Förbättringar har skett när det gäller ansökan om utbetalning både för projekt- och företagsstöd. För ansökan om utbetalning av projektstöd har måluppfyllelsen mellan åren 2011 och 2012 stigit från 24 % till 64 %.

Den låga måluppfyllelsen för ansökan om företagsstöd har flera förklaringar. Dels prioriteras ärenden löpande och därmed får de ansökningar som har varit något nedprioriterade i ett skede längre handläggningstid då de prioriteras ännu en gång i förhållande till senare inkomna ansökningar. Nu i slutet på denna bidragsperiod har vi därför arbetat mer med att fatta avslagsbeslut än tidigare. Jämförs måluppfyllelse beroende på vilket år som ansökningarna kommit in visar trenden att andelen ärenden som handläggs inom målsatt tid ökar stadigt även för ansökan om stöd för företagsstöd. Detta visar att de åtgärder Länsstyrelsen genomfört bidragit till att minska handläggningstiderna.

Att fatta tidigare avslagsbeslut är en viktig del för att minska handläggningstiden. Att ansökan är så komplett som möjligt från början är också en viktig del. Av snitttiden, 115 dagar, per ansökan om stöd för ärenden som inkommit till Länsstyrelsen under 2012 utgör i snitt 38 dagar tid för komplettering. Motsvarande tid för ansökan om utbetalning är 9 dagar för komplettering av 66 dagars total handläggningstid. Länsstyrelsen har under 2012 fortsatt att informera om hur viktigt det är att ansökningshandlingarna är kompletta. Inom Utvald miljö har fokus varit att i så hög utsträckning som möjligt arbeta med schablonersättning som ger en betydligt effektivare handläggning än stöd som baseras på faktiska kostnader.

Styrningen och uppföljningen genom SUSS-LB är också en viktig del i arbetet att hitta åtgärder för att minska handläggningstiderna. Här arbetar länsstyrelserna och Jordbruksverket bra tillsammans.

Anslutningsgrad

I slutet på programperioden har Länsstyrelsen, Jordbruksverket och Landsbygdsdepartementet prioriterat att tillgängliga medel i Landsbygdsprogrammet beslutas samt betalas ut. Detta har gjorts bl.a. genom omfördelning av medel på olika nivåer.

Länsstyrelsen har prioriterat och omfördelat medel till de åtgärder där söktrycket varit högt däremot har det inte förekommit något arbete för att öka anslutningsgraden i åtgärder med låg grad.

Under året har det funnits mer resurser för uppsökande verksamhet för t.ex. våtmarker och Länsstyrelsen kommer under kommande år arbeta mer med detta då anslutningsgraden till miljöinvesteringen våtmarker fortfarande är låg.

Länsstyrelseinstruktion 4§

3. tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken. Förordning (2008:1346)
--

Under året har denna verksamhet varit nedprioriterad och någon egentlig tillsyn har inte genomförts.

Fiske

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,4	1,4	1,7
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,1	0,4	0,3
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,8	0,9	1,0
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 040	2 305	2 177
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,0	1,0	1,0
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	191	210	240
Antal beslutade ärenden	203	241	235
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	4	3	3
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	319	49	22

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhet 62*

Kommentarer

Ökningen av årets bidragsutbetalningar beror på förändrad redovisning av fördelade anslagsmedel till ersättningar för sälskador. Tidigare år fördelades de från Naturvårdsverket och viltskadeanslaget men från 2012 fördelar Havs- och Vattenmyndigheten ut ersättningen.

En förändring som fått konsekvenser för verksamhetsområdet, men inte direkt går att utläsa av tabellen, är förändringen av EU-stöden till fisket. Jordbruksverket införde krav på att länsstyrelserna skulle handlägga ansökningar inom LB-systemet vilket har inneburit betydligt ökade handläggnings-tider och indirekt påverkat annan verksamhet inom området.

Återrapportering regleringsbrev

Fiskerinäringen

16. Länsstyrelserna ska verka för ett effektivt regionalt genomförande av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige åren 2007–2013 i syfte att uppnå målen enligt förordningen (EG) 1198/2006. Länsstyrelserna ska även vara regeringen och centrala myndigheter behjälpliga i förberedelserna för ett nytt program 2014–2020. Länsstyrelserna ska fortsatt redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige perioden 2007–2013.

Länsstyrelsen informerar på många sätt och till olika grupper om möjligheten att söka projektmedel inom Europeiska Fiske Fondens (EFF) program där åtgärderna utgår från den gemensamma fiskeripolitiken och den nationella strategiska planen. Informationsinsatser görs bl.a. genom Länsstyrelsens hemsida samt vid träffar med länets yrkesfiskare. Länsstyrelsen har varit medfinansier till EFF-projektet Abborrös som nu håller på att avslutas. Projektet har hittills inneburit att fyra utvecklingsanläggningar har etablerats inom skärgårdsområdet, varav tre inom Östergötlands län.

Samtliga ansökningar om stöd inom fiskeprogrammet har avsett projekt inom det prioriterade området IV - Hållbar utveckling inom fiskeområden. Under året har det kommit in 13 nya ansökningar. Länsstyrelsen har beslutat om stöd till 15 olika projekt varav sex stycken av dessa inkom under 2011. Under året har det inte kommit några ansökningar om stöd inom övriga områden inom EFF programmet.

Möjligheten för Länsstyrelsen att bidra med medel till nationell medfinansiering är mycket begränsade men Länsstyrelsen bidrar genom att granska rekvisitioner och handlägga myndighetsbesluten för FOG områdena Kustlandet och Vättern, vilka berör fem olika län. Den

nationella medfinansieringen har framför allt kommit från HaV, Jordbruksverket, berörda kommuner och regionförbund.

Omprovning av vattendomar

17. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprovning av vattendomar.

Länsstyrelsen har ur havsmiljöanslaget fått medel till ”Slätbakenprojektet”. I detta ingår återskapande av fria vandringsvägar i Söderköpingsåns nedre del. Arbetet är påbörjat och kommer att leda till omprovningar av vattendomar för detta vattendrag. Länsstyrelsen har även fått medel till ett projekt för att anlägga fiskväg i Vindån i Valdemarsviks kommun. Medlen kommer att räcka till att få fram ett underlag för anhållan om en omprovning av vattendomen för detta värdefulla vattendrag.

Länsstyrelsen har haft en löpande dialog med föreningen Vreta Kloster Turism, som arbetar med en förstudie för att få en fri vandringsväg mellan Roxen och Norrbysjön i Motala Ström, och Tekniska Verken AB. En rapport om förutsättningarna för vattentappningar till den naturliga, idag torrlagda, huvudfåran har inlämnats till det kommunägda Tekniska Verkens styrelse för vidare beredning.

En avgjord omprovning är av Lillån (inom Boxholms kommun) inom Svartåns avrinningsområde där Länsstyrelsen tillsammans med Kammarkollegiet tidigare lämnat in en ansökan om omprovning till Mark- och miljödomstolen. Domstolen gick på Länsstyrelsens linje vilket innebär att bolaget ska öka tappningarna till Lillån samt anlägga en fiskväg förbi den befintliga dammen.

Länsstyrelsen har tidigare bekostat ett konsultuppdrag i syfte att få fram ett förslag på ett nytt fiskomlöp förbi regleringsdammen vid sjön Sommens utlopp. Förslaget kommer att ligga till grund för en omprovning av nuvarande vattendom och utbyte av den nuvarande fisktrappan till ett modernt inlöp. En samverkansgrupp har därför bildats med representanter från markägare, fallrättsägare, kommunen och Länsstyrelsen för att arbeta vidare med frågan. Med utgångspunkt från konsultuppdraget och insamlade medel har nu en upphandling startat för att få fram en teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning inför en domstolsprovning.

Ett långsiktigt arbete med att skapa fria vandringsvägar i ett av länets värdefullaste vattendrag Bulsjöån, inom Ydre kommun har startat i samverkan med bl.a. Tranås Energi som äger ett flertal fallrätter i ån. Ett fiskomlöp har tidigare anlagts i Olstorp och nu diskuteras ett nytt omlöp vid ett annat av bolagets kraftverk i ån.

Under året har ett tillsynsprojekt utförts inom ramen för uppdrag 57 i regleringsbrevet. Arbetet har skett i dialog med fallrättsägare inom berörda vattendrag och inneburit en ökad möjlighet till kommande omprovningar av vattendomar och byggande av omlöp. Arbetet med att driva omprovningar är mycket tids- och resurskrävande och i princip endast möjligt att driva inom särskilda projekt med egen finansiering.

Tabell 1.2

Länsfakta inom fiskeområdet	2012	2011	2010
Antal fiskevårdsområden	89	88	88
Antal yrkesfiskelicenser	21	20	21
Antal fartygstillstånd	36	19	10
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	13	12	7

Källa: Länsstyrelsens register samt Havs- och Vattenmyndigheten

Kommentarer Tabell 1.2

Länsstyrelsen saknar resurser för att aktivt verka för att fler fiskevårdsområden bildas men under året har Länsstyrelsen dock handlagt och bildat ett nytt fiskevårdsområde. Antalet yrkesfiskare med licens har varit oförändrat under senare år och är dessutom samma personer d.v.s. nyrekryteringen till yrket är fortsatt svag. Antalet fartygstillstånd har till synes ökat stort i antal men beror på att Havs- och Vattenmyndigheten införde en möjlighet för personer som fiskar med stöd av enskild rätt att sälja sin fångst genom att söka fartygstillstånd. Förändringen baseras på EU-förbud för fritidsfiskare att sälja sin fångst.

Regional tillväxt

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	3,4	3,3	2,1
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	10,1	6,8	6,3
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	6,6	5,2	4,1
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	15 596	16 535	16 010
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	7,5	7,5	7,7
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	46	64	101
Antal beslutade ärenden	10	56	80
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	13	21	11
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	7 444	5 087	6 412

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhet 30*

Kommentarer

Under 2012 har bedrivits mycket projektverksamhet och ökningen av årsarbetskraften är personer som har varit sysselsatta inom projektverksamheten. Genomförd projektverksamhet ligger i linje med och bidrar till att uppfylla Länsstyrelsens uppdrag. I och med att EU:s nuvarande programperiod närmar sig sitt slut avslutas successivt EU finansierade projekt vilket medför att verksamhetskostnaderna minskar.

Ett minskat antal ärenden rörande regionala utvecklingsmedel beror till viss del på att vi i dialog med intressenter gjort en tidig bedömning huruvida det som presenteras är något som är möjligt att gå vidare med. Detta ingår som ett led i pågående förenklingsarbete för myndigheten och berörda parter. Bidragsutbetalningar har ökat något och ligger inom förväntade ramar. Befarade och konstaterade förluster inom låneverksamheten Sådållån ingår med 2 068, 1 357 samt 761 tkr för respektive år.

Inom uppdrag 21 har Länsstyrelsen arbetat med ärendehanteringssystemet NYPS för att säkerställa den nationella uppföljningen av det regionala tillväxtarbetet och anslaget 1:1.

Inom uppdrag 39 har Länsstyrelsen en utsedd kontaktperson vars uppgift är att ta emot eventuella anmälningar om överträdelser mot konkurrensreglerna och i övrigt bevaka frågeställningar som har koppling till konkurrensfrågorna. Under året har förhållanden som tyder på överträdelser inte kommit till länsstyrelsens kännedom.

Under året har det interna upphandlingsstödet förbättrats för att öka kunskapen kring konkurrensfrågor, särskilt rörande offentlig upphandling. Personal har varit involverade i en seminarieserie om offentlig upphandling tillsammans med projekt Rätt och slätt och Regionförbundet Östsam.

Återrapportering regleringsbrev

Samverkan regionalt tillväxtarbete

20. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker inom det regionala tillväxtarbetet samt hur denna samverkan utvecklats.

Samverkan mellan Länsstyrelsen och myndigheter sker via myndighetsutövning, olika uppdrag och program, projekt, samråd, samarbetsavtal, finansiering av gemensamma åtaganden, kunskaps- och informationsutbyte genom studiebesök, möten, nätverkande med mera.

Länsstyrelsen och landshövdingen samlar regelbundet statliga aktörer till träffar där det regionala tillväxtarbetet diskuteras. Länsstyrelsen fortsätter också att medverka i befintliga samverkansarenor som t ex Growlink. Samverkan sker även genom att gemensamt leda och delta i projekt. Några exempel är internationella projekt som Forte, Wood Energy and Cleantech där samverkan sker med Skogsstyrelsen och Linköpings Universitet. Länsstyrelsen finansierar projektet Unga Jobb och sitter i projektets styrgrupp där även Arbetsförmedlingen är en partner. Samverkan med ALMI sker kring finansiering av innovationer.

När det gäller regional tillväxt och statlig samverkan arbetar Länsstyrelsen utifrån ett statligt, tvärsektorielt perspektiv för att samordna olika samhällsintressen inom myndighetens ansvarsområde. Länsstyrelsen samverkar kontinuerligt med många olika myndigheter och är en viktig drivkraft inom det regionala tillväxtarbetet i länet.

Utvärdering

Länsstyrelsen har gjort en uppföljning/utvärdering av utredningen ”Statligt utvecklingskapital i Östergötland” för att tydliggöra hur arbetet med att utveckla statlig samverkan av det regionala tillväxtarbetet bör gå vidare. Genom utvärderingen har Länsstyrelsen fått ett bra underlag för en mer långsiktig struktur av arbetet.

Vidare har Länsstyrelsen arbetat för att staten regionalt ska vara en mer aktiv och samlad kraft som genom sina respektive uppdrag skapar goda förutsättningar för den hållbara tillväxten i länet utifrån de nationella behoven. En annan viktig del som Länsstyrelsen har arbetat med i utvärderingen är hur statliga myndigheter uppfattar uppdraget Länsstyrelsen har gällande utvecklingen av regional tillväxt och statlig samverkan samt hur de uppfattar det egna uppdraget med möjligheter och målkonflikter att samverka kring frågan.

De myndigheter som deltog i utvärderingen var Arbetsförmedlingen, Boverket, FOI, Försäkringskassan, Linköpings universitet, Migrationsverket, Naturvårdsverket, PTS, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Statens Jordbruksverket, Trafikverket, Tillväxtverket, Transportstyrelsen, VINNOVA och VTI.

Det som framkom i utvärderingen var att statliga myndigheter upplever en positiv utveckling kring den samverkan som sker med Länsstyrelsen. Dock efterfrågas en tydligare, samordnad och ändamålsenlig samverkan med Länsstyrelsen som en enad kraft.

Utvärderingen kommer att slutföras med en rapport under våren 2013. Resultatet vid en konferens kommer vara en start för en mer långsiktig samverkan mellan Länsstyrelsen och statliga myndigheter.

Prioriteringar Regionala tillväxtåtgärder

24. Länsstyrelserna ska redovisa varför aktuella prioriteringar gjorts vid beslut om medel inom ramen för ändamålen inom anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

Länsstyrelsen grundar främst sina prioriteringar på Den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 samt Östergötlands Regionala Utvecklings-Program, RUP. Andra strategier som beaktas är Landsbygdsprogrammet och länets regionala serviceprogram.

Länsstyrelsens arbete präglas av ett tvärsektorielt arbetssätt såväl i det interna arbetet som i det externa. Tvärsektorielt arbete som prioriteras sker mellan olika sakområden såsom lantbruk, naturvård, kultur- och samhällsbyggnad samt regionalekonomi.

All verksamhet i samhället skall så långt möjligt miljöanpassas och hänsyn ska tas till sociala aspekter för att säkra en långsiktigt hållbar utveckling. Denna avvägning sker vid prioritering av medel.

En viktig del i arbetet är att främja utbudet av arbetskraft. Detta lokala arbete följs upp och stöds av Länsstyrelsen. Det utgör ett viktigt komplement och en lokal grund för det regionala utvecklingsprogrammet.

Länsstyrelsen har under året prioriterat att initiera samarbeten och driva ett antal större EU-projekt till stöd för den regionala utvecklingen som också ligger i linje med Strategin för Östersjöregionen.

Samverkan

30. Berörda länsstyrelser ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan länsstyrelsen och det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet samt hur denna samverkan utvecklats.

I Östergötland finns en väl fungerande samverkan kring regionala utvecklingsfrågor för långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt. I denna samverkan deltar representanter för näringslivet och näringslivets organisationer liksom fackliga organisationer, Regionförbundet Östsam, Landstinget, Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, enskilda kommuner, Linköpings universitet, Almi, LRF m.fl. på ett mycket aktivt sätt. Det finns en klar ambition från länets samverkande aktörer att behålla detta arbetssätt också framöver. Den s.k. ”östgötaandan” med ambitionen att hitta lösningar i samförstånd för länets bästa har uppmärksammats på flera håll i landet som väl fungerande.

Länsstyrelsen har genom arbetet med resurscentra och projektet Winnet Östergötland samverkat med Regionförbundet kring frågan om kvinnors företagande och genusperspektivet på den regionala tillväxten. Samverkan har skett med regelbundna styrgruppsmöten, arrangemang av Winnets aktiviteter och avslutningskonferens.

Länsstyrelsen Östergötland har under tre år (2010-2012) drivit ett EU-projekt med målsättning att öka intresse för företagande och entreprenörskap i skolan. Projektet går under namnet YES, Youth Entrepreneurship Strategies, och är ett samarbetsprojekt mellan åtta aktörer från olika regioner i Europa. Ett steg i projektet har varit att genomföra en enkätundersökning för att identifiera möjligheter och utmaningar för att vidareutveckla det goda arbetet med entreprenörskap i skolan som sker i Östergötland idag. Enkäten har skickats ut i Östergötland till utvalda politiker, skolchefer, opinionsbildare, rektorer, lärare och studenter, totalt cirka 1 200 respondenter. Resultatet har sedan analyserats och i samverkan med upphandlade genomförare, Länsstyrelsen och Regionförbundet Östsam omvandlats till en regional plan med rekommenderade insatser för att förstärka arbetet kring entreprenörskap i skolan i Östergötland. Planen har bidragit till att beslut har fattats om en revidering av den regionala strategin för entreprenörskap i skolan.

Handlingsplan för att integrera ett jämställdhetsperspektiv

31. Berörda länsstyrelser ska bistå det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet i dess uppdrag att, i enlighet med Tillväxtverkets riktlinjer, utarbeta och genomföra en handlingsplan för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet under perioden 2012–2014.

Under 2012 har Länsstyrelsen Östergötland samordnat det regionala resurscentrats arbete genom projektet Winnet Östergötland. Projektet utgörs av lokala resurscentra, urval av länets kommuner och Hela Sverige ska leva Östergötland. Syftet med verksamheten är att öka kvinnors makt och inflytande samt underlätta möjligheter till ökat företagande och ekonomiskt oberoende. Verksamheten syftar också till ett ökat jämställdhetsperspektiv i Östergötlands regionala tillväxt- och utvecklingsarbete.

Winnet Östergötland har under året arbetat med kartläggning och analys för att skapa en samlad kunskapsbas kring hur läget är i länet gällande jämställdhet inom näringslivet. Utifrån kartläggningen fortsatte arbetet med att påvisa och påverka för att förändra och synliggöra kunskaper kring entreprenörskap och innovation ur ett jämställdhetsperspektiv i Östergötland.

Resultatet av kartläggningen innebar förslag på regionala insatser för att förstärka arbetet kring frågan om jämställd tillväxt i Östergötland. Dessa förslag kommer i början av 2013 att lämnas över till Regionförbundet Östsam med förhoppning att dessa integreras i den regionala handlingsplanen för jämställd tillväxt.

God tillgång till kommersiell service

32. För sin uppgift att verka för en god tillgång till kommersiell service för medborgare och företag ska berörda länsstyrelser redovisa och kommentera vilka insatser som genomförts, resultaten av dessa och vilka aktörer som deltagit samt på vilket sätt insatserna förhåller sig till övriga insatser för hållbar regional tillväxt i länet. Redovisningarna ska relatera till mål och intentioner i länets regionala serviceprogram.

Totalt sett har Länsstyrelsen beviljat projekt kopplade till det regionala serviceprogrammet för 163 000 kr.

Landsbygdsmentorerna driver i samverkan med Länsstyrelsen och kommuner projektet ”Landsbygdshandeln i bygden”. Projektet pågår fram till årsskiftet 2013-14 och insatserna ska öka förutsättningarna för att dagligvarubutiker på strategiska serviceorter kan tryggas. Projektet ligger i linje med de mål och verksamheter som beskrivs under området grundläggande tjänster för ekonomi och befolkning på landsbygden i den regionala genomförandestrategin för landsbygdprogrammet samt i det regionala serviceprogrammet för Östergötland.

Under året genomfördes uppföljningsbesök till de butiker som ingår i projektet. Projektet har genomfört kompetensutvecklingsinsatser och behovsstyrda mentorsinsatser. Vid besöken har förutom landsbygdsmentorerna ibland även representanter från Länsstyrelsen och berörda kommuner deltagit.

Länsstyrelsen, Regionförbundet Östsam och matprojektet Rätt och Slätt har under 2012 fortsatt med en seminariserie om upphandling av lokala livsmedelsprodukter. Två seminarier, med ett 40-tal deltagare per gång, har genomförts med kommuner och producenter. Det finns ett stort intresse för frågan i länet och det ligger i linje med insatser inom det regionala serviceprogrammet och Matlandet Sverige.

Tillgängligheten till drivmedel har under året förbättrats genom byggnation av en drivmedelstation i ett serviceglest område. I butiksnetet har inga större förändringar skett under året.

Linköpings kommun har fortsatt att genomföra utbildningar med ett antal lanthandlare för att öka den offentliga servicen i befintliga dagligvarubutiker. Projektet innebär att handlarna kan välja att delta i tre olika paket, ”Informationstjänster”, ”Lokalupplåtelsestjänster”, och ”Besöksnäringstjänster”, och få viss ersättning per paket från kommunen. Inom Tillväxtverkets projekt ”pilotkommuner för serviceutveckling” har Linköping kommun valts ut som en ambassadörskommun och Ydre kommun ingår i projekt som en pilotkommun.

Under året har tio butiker beviljats investeringsstöd på sammanlagt 342 725 kronor. Tre butiker har mot bakgrund av tillfälliga ekonomiska svårigheter beviljats servicebidrag på sammanlagt 400 000 kronor. Stödet till hemsändning uppgick under 2012 till 695 051 kronor.

Utöver detta har investeringsstöd, av de extra medel som finns tillgängliga, på 468 000 kr beviljats till drivmedelsanläggningar.

Tabell 3.1: Kostnader för strukturfondsadministrationen, programperiod 2007-2013

Strukturfondsadministration (tkr)	Anslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
Totala kostnader och årsarbetskrafter för strukturadministration	-	-	-
Varav Förvaltande myndighet	-	-	-
Varav Attesterande myndighet	-	-	-
Varav Kontroller i territoriella program	-	-	-

Källa:

Kommentarer Tabell 3.1

Länsstyrelsen i Östergötland har inga kostnader enligt tabell 3.1.

Tabell 3.2: Länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2012	2011	2010
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	4 092	8 593	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	821 333	880 914	980 757
Landsbygdsprogrammet	296 562	329 572	280 988
varav Leader	15 201	13 251	3 839
varav miljöersättningar	211 459	250 162	225 607
varav kompensationsbidrag (LFA)	12 008	15 204	13 538
varav företagsstöd	40 169	30 994	31 601
varav projektstöd	14 910	17 216	4 897
varav miljöinvesteringar	3 210	2 795	1 506
Gårdsstöd	522 790	549 745	696 431

Källa: Utbetalningsstatistik från DAWA levererat av Jordbruksverket samt Agresso

Kommentarer Tabell 3.2

Totalt beslutade bidrag har minskat för 2012. Beloppet för gårdsstödet är lägre eftersom kursen för svenska kronan stärkts gentemot Euron. Även för miljöersättningarna i landsbygds-programmet är beslutat belopp lägre än tidigare år. Detta beror på att länsstyrelsen under åren 2010 och 2011 beslutade ett större antal ärenden som inkom åren innan, än under 2012.

Bidrag inom Interreg IVA och IVC som utbetalats till partners avser projekten W2E (349 tkr), YES (2 958 tkr) samt FORTE (784 tkr).

Länsstyrelseinstruktion 5§**Förenkla för företag**

7. i sin verksamhet verka för att förenkla för företag
--

En väg in

Länsstyrelsen Östergötland har under 2012 deltagit aktivt i arbetet ESBR (East Sweden Business Region), som koordineras av Östsam. I arbetet deltar näringslivs- och turistansvariga från alla kommuner i länet samt offentliga aktörer som på något sätt kommer i kontakt med länets företag

eller blivande företagare (ALMI, Innovationsbron, ALMI Invest, Linköpings universitet, Östsam, Landstinget m.fl.). I gruppen ingår även företrädare för företagargrupper som Företagarna och Östsvenska Handelskammaren. Arbetet handlar mycket om att organisera oss på bästa sätt i länet, tydliggöra var ansvar för uppgifter på kommunal respektive regional nivå ska finnas samt känna till varandras verksamheter. Detta sker genom gemensamma möten samt även tvärorganisatoriska arbetsgrupper för olika områden, t ex finansiering, företagsrådgivning och innovation.

Service och bemötande

För att underlätta vid olika ansökningar om t.ex. företagsstöd men också vid rekvisition av beviljade medel hjälper Länsstyrelsen till och ger utförlig information. Vi har också valt att istället för att direkt avslå en ansökan, då det saknas medel att fördela, bordlägga ärenden för att företagaren ska slippa göra en ny ansökan om det i ett senare skede sker en omprioritering. Denna kan t.ex. bero på omprioritering av medel mellan olika former av åtgärder alternativt extra tilldelningar av medel.

Inom beredskapen för smittsamma sjukdomar har vi tillsammans med TIB, Tjänsteman I Beredskap, skapat en rutin så att någon alltid nås den tid på dygnet läsveterinär inte är i tjänst. Det är främst inriktat mot andra myndigheter, men indirekt är det bra även för den som drabbas av smitta att kontakten mellan myndigheter är snabb och beredskapen fungerar så att skador begränsas och minimeras.

För frågor om djurskydd finns en servicetelefonen där det alltid är någon som svarar mellan klockan 9 och 15 på vardagar. För att ha kontrollresultaten uppdaterade har djurskyddskontrollanterna handdatorer.

E-tjänster

E-tjänsterna på bevakningsföretagssidan när det gäller godkännande av väktare och anmälan om personal har medfört snabbare och effektivare handläggning och bättre service. En anledning är att det finns en relativt begränsad grupp ”kunder” eller bevakningsföretag som har ett stort antal ärenden och därmed ser nytta av att använda e-tjänsten eftersom den, i vart fall för flera av företagen, används återkommande. Att en anmälan kommer in i form av en e-tjänst sparar också tid för Länsstyrelsen i handläggningen och ger kortare handläggningstider. E-tjänsten innebär en viss automatik genom att uppgifter automatiskt läggs in i handläggningssystemet.

På stiftelsesidan används e-tjänsterna inte i någon nämnvärd omfattning. Detta beror sannolikt på att den enskilda stiftelsen inte gör ändringsanmälningar eller registreringar särskilt ofta. E-tjänsten rörande årsredovisningar används inte heller nämnvärt, vilket troligen beror på att det krävs en e-legitimation för att kunna använda tjänsten. En förbättring av den delen av e-tjänsten håller på att tas fram vilken kan effektivisera handläggningen och underlätta framför allt för de som förvaltar många stiftelser.

Handläggningstider

På flera områden arbetar vi aktivt med att finna vägar att korta handläggningstider. För t ex hästföretagare som behöver ett § 16-tillstånd för att deras verksamhet ska vara laglig har resurser avsatts som ansvarar för detta område. I och med att det är någon som arbetar specifikt med dessa ärenden blir handläggningstiden kortare.

Infrastrukturplanering

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	3,0	2,2	1,8
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,1	0,2	0,2
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,5	1,2	1,0
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	3 298	2 319	2 181
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,6	1,0	1,1
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	34	53	47
Antal beslutade ärenden	35	48	44
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	4	15	11
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	22 610	5 364	28 847

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna omfattar verksamhet 34*

Kommentarer

Bidragsutbetalningarna varierar mellan åren med anledning av att de projekt som genomfördes under 2010 även resulterade i utbetalningar. Under 2011 upparbetades kostnader i projekt som föranledde utbetalningar först under 2012.

För Länsstyrelsen är arbetet med att bygga ut IT-infrastrukturen på landsbygden, där de kommersiella aktörerna inte agerar, en prioriterad fråga. Av denna anledning har betydande insatser gjorts under året. I samtliga länets kommuner har fiberbyggnationer pågått eller påbörjats. Detta har varit möjligt bl.a. genom att kommunerna avsatt avsevärda investeringsmedel och att den nationella konkurrens som gällt för vissa av de EU-relaterade, men också nationella, medel fallit väl ut för Östergötland. Detta arbete har stor betydelse för t.ex. landsbygdens utveckling.

I ett särskilt projekt, benämnt ”Byalag NGA” har ca 530 hushåll fått stöd för att ansluta sina fastigheter till dessa nät med hög kapacitet. Ytterligare 450 – 500 hushåll har fått stöd genom landsbygdsprogrammets medel för samma ändamål.

Det länsövergripande större s.k. robusthetsprojektet, benämnt Länk NFK, där en fiberbyggnation har ägt rum mellan Norrköping, Finspång och Katrineholm är byggnationsmässigt slutfört. Förutom att den eftersträvade robustheten i dessa nät förstärks så kommer denna förbindelse att bidra till att ett stort antal hushåll i de nämnda kommunerna får anslutningsmöjligheter. Länsstyrelsen har också samordnat en robusthetsutbyggnad mellan Markaryd och Älmhult i Kronobergs län som under året har färdigställts.

Det strategiska IT-infrastrukturarbetet har bl.a. inneburit att ett förslag till regional bredbandsstrategi har utarbetats och remitterats till kommunerna. Det under året påbörjade arbetet med en regional digital agenda får till följd att IT-infrastrukturinsatserna kommer att bedrivas inom ramen för samarbetet med Landstinget i Östergötland och Regionförbundet Östsam som tillsammans med Länsstyrelsen är s.k. regionala signatärer av den Nationella Digitala Agendan.

Det strategiska arbetet har också syftat till att genom olika analyser få fram bl.a. underlag för prioriteringar för de stöd som beviljas för att tillgängliga medel ska kunna användas optimalt och då ”räcka till så mycket nät som möjligt”.

Via uppdateringar på Länsstyrelsens webbplats och genom informationsblad har vi löpande informerat om bl.a. befintliga stöd, inkl. stödet för kanalisation, och Länsstyrelsens prioriteringsgrunder för dessa.

Energi och klimat

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män 1)	0,1	0,4	0,2
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	1,3	1,8	1,1
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,7	1,1	0,6
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 467	2 186	1 476
Andel av totala verksamhetskostnader (%) 2)	0,7	1,0	0,7
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	7	13	9
Antal beslutade ärenden	6	12	5
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	0	0
Bidragsutbetalningar (tkr) 3, 4)	65	270	125

1) 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

3) Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

4) Uppgifterna omfattar verksamhet 42*

Kommentarer

Under 2010 söktes och beviljades projektmedel för särskilda satsningar som genomfördes och avslutades under 2011. Under 2012 har arbetsinsatsen inom detta område återgått till tidigare nivå.

Bidragsutbetalningar inom detta område sträcker sig över en tvåårsperiod. Ungefär samma summa som sammanlagt betalades ut under 2010 och 2011 kommer totalt att betalas ut under 2012 och 2013. Se vidare särskild rapportering i "Lägesrapport" till Energimyndigheten med diarienummer 420-9080-11.

Återrapportering regleringsbrev

Klimat och energiarbete

40. Länsstyrelserna ska redovisa:

- Insatser som genomförts för att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan,
- insatser för att utveckla och genomföra regionala åtgärdsplaner för det klimat- och energistrategiska arbetet i samverkan med berörda lokala och regionala aktörer i syfte att identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder för att uppnå minskad klimatpåverkan, ökad andel förnybar energi och ökad energihushållning,
- insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete,
- insatser för att verka för en ökad andel förnybar energi, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar inom planeringsramen för vindkraft, samt
- insatser för att bidra till och stödja Naturvårdsverkets arbete med Färdplan 2050.

Insatser sker både inom den löpande myndighetsutövningen och i form av olika samarbetsprojekt och informationssatsningar. Det finns en nära koppling till miljömålsarbetet och till arbetet för regional utveckling. Inom ramen för tillsynsarbetet diskuteras frågan om energieffektiviseringar löpande vid återkommande tillsynsbesök och periodiska besiktningar. Vid Länsstyrelsens arbete med tillståndsprövningar görs alltid bedömning om sökanden lever upp till miljöbalkens krav om hushållning med råvaror och energi samt att förnybara energikällor används i första hand.

Insatser - strategisk samordning och ledning

Stödet från Energimyndigheten och Naturvårdverket har bidragit till att den nationella samordningen mellan länsstyrelserna är väl utvecklad, inte minst kopplat till uppdraget inom Färdplan 2050. Energimyndigheten har arrangerat fyra nationella möten för energisamordnarna och de mötena bereds och leds till vissa delar av länsstyrelserna. Länsstyrelsen i Östergötland har deltagit vid samtliga tillfällen. Denna samordning har underlättat planering och bidragit till att sprida goda exempel och kunskap bland länsstyrelserna. Detta har också bidragit till att uppdrag och information från de nationella myndigheterna har varit väl avpassade till Länsstyrelsens behov.

Pilotlänen (Skåne, Dalarna och Norrbotten) anordnade i början av året rundabordssamtal med länsledningar och energisamordnare från flera län, vilket ytterligare bidrog till att belysa regionala behov och flera samverkansmöjligheter. Länsstyrelserna tog gemensamt fram ett informationsmaterial med exempel från åtgärdsarbetet inför Energiutblick 2012 och hade en gemensam monter på mässan. Utöver detta deltar vi också i länsstyrelsernas sydlänsnätverk för klimat- och energifrågor.

Samverkansgrupper

På regional nivå driver Länsstyrelsen fyra samverkansgrupper för övergripande strategisk samordning av det regionala klimat- och energiarbetet.

Det finns en referensgrupp kopplad till länets klimat- och energistrategi för att få en bred förankring och deltagande. Referensgruppen leds av landshövdingen och samlar representanter för Energikontoret, Regionförbundet, näringsliv, offentlig sektor och intresseorganisationer i länet. Referensgruppen har träffats två gånger under året, och fokus har varit åtgärder för att nå Begränsad klimatpåverkan och visionen inom Färdplan 2050 samt att färdigställa nya regionala miljömål inom klimat och energi.

Länsstyrelsen är regional samordnare för EES, stödet för energieffektivisering, som samtliga länets kommuner och Landstinget har beviljats av Energimyndigheten. Länsstyrelsen har initierat ett nätverk för att främja erfarenhetsutbyte och samverkan. Under 2012 har löpande frågor besvarats och två nätverksträffar anordnats. Under arbetets gång har det framkommit att flera kommuner har bristande kunskap om sitt bilinnehav. Under våren skrev därför Länsstyrelsen i samarbete med sju kommuner och landstinget en projektansökan till Energimyndigheten om INEKT – Informationshantering och energieffektivisering av kommuners och landstings transporter. Projektet beviljades och arbetet inleddes under hösten. Behoven har belysts i en förstudie och upphandling av en konsult har skett för stöd under kommande år.

För att lyfta de regionala miljö- och energifrågorna än tydligare i länet, sammankallar Länsstyrelsen tillsammans med Linköpings universitet en gruppering av regionala aktörer, ”Regional samordningsgrupp för miljö och hållbarhet”. Deltagare i gruppen är utöver universitetet och Länsstyrelsen representanter från Skogsstyrelsen, Regionförbundet Östsam, Landstinget, Jordbruksverket, Energikontoret och Cleantech Östergötland. Gruppen har träffats tre gånger under året för att informera varandra och för att lämna synpunkter kopplat till exempelvis Länsstyrelsens uppdrag inom Färdplan 2050 eller Regionförbundets arbete med insatsprogram till det regionala utvecklingsprogrammet.

Länsstyrelsen och Energikontoret Östra Götaland sammankallar gemensamt ett nätverk av kommunala energistrateger, där fokus är kommunernas energiplaner samt samverkan inom klimat, energi och transporter. Under året har grupperingen träffats vid fyra tillfällen, och bland annat lyft fram samt prioriterat vilka regionala åtgärder och regional-lokal samverkan som efterfrågas från den lokala nivån. Länsstyrelsen och Energikontoret har fångat upp flera av de prioriterade idéerna, för att tillsammans med kommunerna omsätta dem till konkreta åtgärder och aktiviteter.

Övrig samverkan

Samverkan med det regionala Energikontoret sker löpande kring regionala klimat- och energiåtgärder samt genom fördjupade kontakter inom olika konkreta projekt och aktiviteter. Informella möten och dialoger sker även löpande med näringsliv och organisationer som Regionförbund, landsting, Linköpings universitet och kommuner.

Landshövdingen är sammankallande i länets Godstransportråd, vilket har miljö och klimat som viktiga aspekter att beakta vid diskussion och planering för utveckling av länets godstransporter. Under ett av årets möten har en åtgärdsdiskussion förts, kopplat till Länsstyrelsens arbete med Färdplan 2050.

Sedan några år har Länsstyrelsen en intern beredning för miljö- och klimatfrågor där berörda enhetschefer ingår vilket underlättar det sektorsövergripande arbetet. Beredningens möten är ett viktigt led i arbetet för planering av regionala samarbeten och insatser utifrån energistrategin. Beredningen, som leds av landshövdingen eller länsrådet, har hittills under året haft fem möten, samt en workshop om målkonflikter. Länsstyrelsen deltar även i nationella nätverk, bland annat Energisamordnarnätverket, och Miljövårdsdirektörernas förening, för en nationell samverkan inom klimat och energi.

Internt samordnas Länsstyrelsens uppdrag inom Miljömål respektive Regionala klimat- och energistrategier av Sekretariatet för Miljömål och klimat. Det innebär att klimat- och energiarbetet bedrivs som en integrerad del av arbetet för att nå miljömålen. Sekretariatet medverkar i ett projekt om energiomställning och landsbygdsutveckling som drivs av Linköpings stift, och i EU-projektet Wood Energy and Cleantech. Sekretariatet deltar även i ett programråd för en nationell forskarskola i Energisystem, samt i referensgruppen till Regionförbundet Östsams energiprojekt ”RESAME”.

En annan viktig del i klimat- och energiarbetet är lättillgänglig information kring aktuella strategier och åtgärdsarbete. Länsstyrelsens webbsidor inom klimat och energi har därför utvecklats och uppdaterats under året.

Insatser - Utveckling och genomförande av regionala åtgärdsplaner

Arbetet med att vidareutveckla och genomföra klimatstrategin har främst skett genom brett förankrat framtagande av nya miljömål inom Begränsad klimatpåverkan. Vidare har ett stort antal regionala och lokala aktörer deltagit i dialogmöten för att identifiera behov av regionala och delvis nationella åtgärder och insatser för att nå Begränsad klimatpåverkan och Sveriges vision om ett Sverige utan nettoklimatutsläpp 2050. Mer konkreta åtgärdsdiskussioner har förts vid extern workshops om miljömål samt vid nätverksmöten med Energikontoret och kommunernas energistrategier. De åtgärder som diskuterats rör minskad klimatpåverkan, mer förnybar energi, energieffektivisering och energihushållning.

Under våren sammanställdes en underlagsrapport med förslag till nya regionala miljömål inom Begränsad klimatpåverkan som skickades på remiss till över hundra aktörer. Under sommaren sammanställdes synpunkter och målformuleringarna bearbetades. Målen presenterades i en broschyr samt av landshövdingen vid mässan Energi Öst 2012. Målen utgör en prioritering av länets ambitioner och åtgärdsarbete.

Inom ramen för arbetet med nya regionala miljömål inom Begränsad klimatpåverkan och Färdplan 2050 har referensgruppen för klimat- och energistrategin aktivt deltagit i prioritering av vilka åtgärdsområden och mål det är viktigast att arbeta vidare med. Detta utgör ett bra underlag då åtgärdsprogram för Begränsad klimatpåverkan och den regionala klimat- och energistrategin, kommer att formuleras tillsammans med övriga miljömål.

I klimat- och energistrategin lyfts fyra-fem angelägna åtgärdsförslag fram inom vardera av områdena Energieffektivisering i bostäder och lokaler, Energieffektivisering i näringslivet, Bioenergi, Vindkraft,

vattenkraft och solenergi, Hållbara transporter samt Växthusgaser utanför energisystemet. Till strategin finns en sammansatt regional referensgrupp där man under året fört dialog kring åtgärder kopplade till Länsstyrelsens arbete med Färdplan 2050. Arbetet med att ta fram och prioritera åtgärder tar förutom i den regionala klimatstrategin, arbetet med nya miljömål och Färdplan 2050 också stöd i länets tidigare miljöhandlingsprogram samt i de valda åtgärder som kommuner och landsting gjort kopplat till stödet för energieffektivisering.

Insatser - Stöd till näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete

För konkreta insatser och åtgärder kopplat till klimat- och energistrategin är näringslivets och kommunernas arbete nyckelfaktorer. Stödjande insatser har ofta en koppling till både kommunernas och näringslivets klimat- och energiarbete, varför ingen särskild uppdelning görs i redovisningen nedan.

Utifrån tilldelade bidragsmedel via Energimyndigheten har Länsstyrelsen haft möjlighet att bidra till underlag för att utveckla det regionala åtgärdsarbetet utifrån klimat- och energistrategin. I linje med detta har Länsstyrelsen beviljat bidrag till Agro Öst för att under året genomföra en förstudie om potentialerna för förnybar energi i länet. Bidrag beviljades även för genomförande av mässan Energi Öst. Mässan hade fokus på fyra av den regionala klimat- och energistrategins prioriterade områden: Energieffektivisering i bostäder och lokaler, Energieffektivisering i näringslivet, Bioenergi, Vindkraft, vattenkraft och solenergi. Mässan arrangerades i samarbete med flera externa finansiärer. Syftet var att skapa kontakter mellan näringsliv och samhälle och bidra till att öka kunskap och affärer inom förnybara energikällor. Målgruppen den första dagen var näringsliv och offentlighet, medan den andra dagen riktade sig till allmänheten. Programmet innehöll seminarier om bland annat energikartläggningscheckar, förnybar energi på gårdsnivå och aktuell energiforskning. Ett sextiotal utställare visade upp bland annat lågenergihus, projektet Wood Energy, vindkraftkooperativ, solceller och energisparmöjligheter i hemmet. Mässan rönt stort intresse och kommer eventuellt att arrangeras igen kommande år.

I projektet Wood Energy and Cleantech har Länsstyrelsen samverkat med Linköpings universitet, Energikontoret Östra Götaland, Skogsstyrelsen samt de företag som arbetar med skogsbränslen och fjärrvärme. I projektet har Länsstyrelsen arrangerat workshops om marknadsfrågor, omvärldsfrågor och forskningsfrågor med internationella och regionala aktörer. Som ett pilotprojekt inom projektet har förutsättningar för ett Kompetenscentrum för bioenergi i Östergötland utvecklats. Projektansökningar för att genomföra aktiviteter inom Kompetenscentrum efter projektets slut har tagits fram. Projektet presenterades vid Energi Öst 2012 med bland annat filmvisning och annat material.

Inom det internationella treåriga Interreg IVC projektet Waste to Energy har arbetet fortskridit för bl.a. en mer hållbar avfallshantering och ökad energiproduktion från avfall. Projektet har pågått sedan 2010 och under projektets sista år, 2012, har fokus lagts på att sprida resultatet av projektets arbete. Ett seminarium om hållbar avfallshantering genomfördes under våren där även Naturvårdsverket medverkade och presenterade den nya svenska nationella avfallsplanen. Seminariet vände sig till kommunala tjänstemän som arbetar med avfallsfrågor eller miljöfrågor. Syftet var att presentera projektets rapport Analys av avfallsläget i Östergötland 2011 samt att initiera ökad samverkan mellan kommuner i arbetet med kommunala avfallsplaner.

Kopplat till Landsbygdsprogrammet, anordnades ett biogaseminarium under våren. Målgruppen var främst lantbrukare eller andra näringsidkare med intresse av mer gårdsnära biogasproduktion. Länsstyrelsen har en intern biogasgrupp för att tydliggöra länets satsning inom området, öka samverkan och kompetens samt utbyta erfarenheter hos berörda handläggare som på olika sätt handlägger ärenden eller arbetar främjande kopplat till biogasåtgärder.

Länet har ett Godstransportråd som tillkom på initiativ av Länsstyrelsen och leds av landshövdingen.

I samband med mässan Energi Öst ordnades rundabordssamtal med energifokus där länsledning och berörda chefer inom Länsstyrelsen samt Jordbruksverkets generaldirektör med medarbetare deltog.

I syfte att stödja kommunernas klimat- och energiarbete lämnar Länsstyrelsen på förfrågan, synpunkter på deras klimat- och energiplaner. Under året har en remiss av kommunal klimatstrategi besvarats. Länsstyrelsen har vid flera tillfällen aktivt bidragit med kunskapsunderlag och synpunkter till Regionförbundet Östsams arbete med framtagande av insatser inom energi till det regionala utvecklingsprogrammet.

Två möten har hållits med nätverket för energieffektiviseringsstödet i kommuner och landsting. Två seminarier om energiledning samt transporter har arrangerats i samarbete med Länsstyrelsen Södermanland och Energimyndigheten. Ett välbesökt seminarium om energifrågor i fysisk planering genomfördes i ett samarbete mellan sydlänen, Energimyndigheten och Boverket.

En ökad andel förnybar energi

Länsstyrelsen har genomfört insatser för att stödja utveckling av förnybar energi främst genom spridning av den vindkraftpolicy som togs fram 2011. Vid energimässan Energi Öst 2012 fanns personal på plats för att informera och svara på frågor kring både vindkraftplanering och stöd för installation av solceller. Intresserade var både allmänhet, företag och organisationer m fl.

Länsstyrelsen har även varit delaktig i Energimyndighetens arbete med omarbetning av riksintressena för vindbruk. Under året har två översiktsplaner tagits fram med hjälp av Boverkets stöd för planering av vindkraft och båda antogs. Samråd har också genomförts för ytterligare en plan. Den kommunala planeringen av vindbruk i länet har dock minskat jämfört med tidigare år, vilket till stora delar beror på de begränsningar som orsakas av Försvarmaktens stoppområde kring Malmens flygplats.

Bidra till och stödja arbete med Färdplan 2050

Länsstyrelsen har valt att använda befintliga nätverk och forum för att samla in synpunkter och genomföra dialoger. Arbetet med det regionala underlaget till Sveriges färdplan för klimatet har lyfts vid nio olika möten med representanter för näringsliv, offentlig sektor och intresseorganisationer. Vid sju tillfällen har fördjupade diskussioner hållits. Frågor har även sänts ut via epost och för att ge möjlighet till alla som är intresserade att lämna kommentarer har det under mer än två månader funnits en väl synlig sida på Länsstyrelsens webbplats. Totalt har över 200 personer från mer än 70 organisationer tagit del av informationen kring uppdraget och/eller medverkat i dialogerna. Detta bidrog till ett stort regionalt engagemang i diskussionerna. Under 2012 publicerades resultaten i rapporten ”Dags för kraftsamling – Underlagsrapport till Sveriges färdplan för klimatet 2050”.

På uppdrag av Länsstyrelsen har tre rapporter tagits fram för att ge faktaunderlag till fortsatt arbete i länet. Det är ”Klimatreducerande åtgärder inom jordbruk” (Grontmij, 2012); ”Sektorn bostäder/fastigheter i Östergötland och dess potential för minskade utsläpp till 2050” (WSP, 2012); och ”Uppdatering av förnybar energi i Östergötland” (AgroÖst, 2012).

Länsstyrelsen har spritt resultaten i olika sammanhang, samt följt Naturvårdsverkets fortsatta arbete med Färdplan 2050 och lämnat underlag till länsstyrelsernas gemensamma remissvar under hösten.

Klimatanpassning

41. Länsstyrelserna ska redovisa insatser och användningen av medel från anslag 1:10 Klimatanpassning inom utgiftsområde 20 med anledning av uppdraget att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet.

Länsstyrelsen har tolkat uppdraget att målet med insatsen är att integrera klimatanpassningsaspekten i alla verksamheter och aktiviteter för att minska samhällets sårbarhet och öka möjligheterna till utveckling.

En stor del av arbetet är att stödja kommunerna i deras arbete genom bl. a. kunskapsutveckling, planeringsunderlag och metodutveckling. Vid granskning av kommunala planärenden syns resultat av detta arbete i och med att klimatanpassningsaspekten beaktas i ökande antal i kommunernas planprocess.

En grundläggande arbetsuppgift är att kartlägga dagens situation och riskområden mot bakgrund av naturgivna förutsättningar, storskaliga tekniska system, bebyggelse, vägar, dammar, förorenade områden, värdefulla naturområden m.m. Detta arbete görs på både nationell och regional nivå och Länsstyrelsen ger stöd till kommunerna i deras arbete på lokal nivå. Internt finns ett nära samarbete med funktionen för Krisberedskap för en ökad kunskap om konsekvenser av klimatförändringar så dessa behandlas på relevant sätt i kommunernas Risk- och sårbarhetsanalyser. Effekten av denna insats har noterats i samband med att tjänstemän inom räddningstjänst och beredskap inkluderar frågan i sitt löpande arbete.

För att få en förankring och utveckling av klimatanpassningsfrågorna så de naturligt ingår i arbetet finns en arbetsgrupp med kompetenser från lantbruks-, miljövårds och naturvårdsområdet. Gruppen föreslår och ger synpunkter på aktiviteter och metoder, prioriterar och planerar i förhållande till övriga aktiviteter samt bidrar med verksamhetskompetens. En bedömning är att gruppens aktiva deltagande förbättrar det tvärsaktoriella arbetet och ökar möjligheterna att nå ut till fler aktörer. Klimatanpassningsaspekterna beaktas inom miljöskyddets tillsyns- och prövningsarbete i relevanta fall. Löpande kontakter sker mellan samordnaren för klimatanpassningsarbetet och samordnare för miljömål och klimat/energi. Brett förankrade regionala miljömål för Begränsad klimatpåverkan beslutades under 2012, i vilka det ingår ett mål om klimatanpassning.

Rapporten ”Introduktion till klimatanpassning i Östergötland” har sammanställts som planeringsunderlag och stöd för i första hand kommunerna. Där ingår en regional klimatanalys, faktagranskad av SMHI, som grund för arbetet. Rapporten har fått bred spridning bland länets kommuner och övriga aktörer.

Länsstyrelsen fortsatte den regionala dialogen kring klimatanpassning med kommunbesök för att öka kunskapen om vad det innebär att klimatet förändras, konsekvenser och vad som krävs inom olika verksamheter. Länsstyrelsen har besökt samtliga länets 13 kommuner och haft dialogmöten med politiker och kommunala tjänstemän under de senaste åren. Kommunbesöken har varit ett tillfälle för politiker och tjänstemän att diskutera tillsammans, över förvaltningsgränserna. Syftet med träffarna var att diskutera konsekvenser för olika verksamheter, vilka förvaltningar som berörs, hur arbetet bör utformas, om det kan innebära konflikter mellan olika verksamheter och vem som ska stå för eventuella kostnader. Effekten av kommunträffarna har varit att det finns större förståelse för att klimatanpassning är en fråga som berör de flesta förvaltningar och att ett nära samarbete är nödvändigt.

För att utöka kontakten med fler aktörer i länet, särskilt Landstinget och Regionförbundet Östsm har Länsstyrelsen medverkat i ett antal möten samt deltagit i arbetsgrupper. En bedömning är att flertalet aktörer avvaktar direkta krav innan de planerar för klimatanpassning. Länsstyrelsen har under året reviderat miljömålen och ett delmål om klimatanpassning antogs för länet. I en tidig analys av klimatförändringarnas konsekvenser för Östergötland framkom frågan om framtida dricksvattenförsörjning som prioriterad för samtliga kommuner. Bakgrunden är länets beroende av ytvattentäkter och konsekvenserna för dessa i ett framtida klimat med högre temperaturer i kombination med förändrade nederbördsmonster. Hösten 2011 har Länsstyrelsen, inom ramen för klimatanpassningsuppdraget samt med medel från MSB, påbörjat projektet Regional vattenförsörjningsplan för Östergötland. Projektets syfte är att säkerställa tillgången till vattenresurser för dricksvattenförsörjningen i ett flergenerationsperspektiv och koordineras i samarbete med Länsstyrelsen i Kalmar län. Planen skall utgöra ett planeringsunderlag för kommunernas och

Länsstyrelsens arbete vid översiktsplanering och annan ärendehandläggning. Dessutom skall planen stärka länets förmåga att hantera krissituationer kopplade till hot mot dricksvattenförsörjningen. Arbetet bedrivs tvärssektoriellt och fortsatte under 2012 med dialogmöten hos alla länets kommuner. Syftet med besöken var att introducera och diskutera faktorerna som motiverar arbetet med dricksvattenförsörjning idag och på lång sikt, utbyta och kvalitetssäkra data samt inspirera kommunerna att arbeta fram egna planer. En effekt av länsstyrelsens samlade arbete går att avläsa i ökade kommunala insatser för att säkerställa vattenskyddsområden samt en ökad medvetenhet om behovet av reservvattentäkter.

Uppdatering av webbplatsen sker kontinuerligt då verksamhetsområdet är relativt nytt och kräver kontinuerlig omvärldsanalys. Under året har ett nyhetsbrev publicerats med kommunala tjänstemän som huvudsakliga mottagare. Länsstyrelsens samordnare ingår i den statliga forskningsfinansiären Formas klimatpanel för bedömning av ansökningar. Tillsammans med kolleger från Länsstyrelsen Skåne och SMHI deltog samordnaren på en klimatkonferens med bidraget Development of the adaptation process in the Swedish Countys of Skåne and Östergötland - Advances and challenges. Samordnaren har även arrangerat studiebesök för internationella grupper om hur myndigheten arbetar med klimatfrågan.

För att kunna byta erfarenheter och skapa samordningsvinster länen emellan har länsstyrelsernas klimatanpassningssamordnare bildat ett nationellt nätverk. En särskild insats nätverket gjorde under året var publicerande av en läns gemensam skrift med rekommendationer kring klimatanpassning i den fysiska planeringen. En annan var att utarbeta två händelsescenarier, värmebölja och skyfall, som länsstyrelser och kommuner kan använda i sitt risk- och sårbarhetsreducerande arbete. Länsstyrelsen ingår även i en referensgrupp gentemot SMHI för att bättre tillgodose länsstyrelsernas långsiktiga behov av planeringsunderlag samt för att bidra till uppbyggnaden av Kompetenscentrum för klimatanpassning. Produktivt samarbete pågår särskilt inom nätverkets regionala nivå i sydost (Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Skåne, Blekinge och Halland) för utbyte av idéer samt för att gynna samarbete mellan länsgränser och kunna stödja våra respektive kommuner i mellankommunalt klimatanpassningsarbete.

2012 års medeltilldelning har förbrukats inom ramen för uppdraget fördelat på lönekostnader, kompetensåtgärder, framtagande av data, workshops-arrangemang och produktion av material om regionala klimatförändringar och dess konsekvenser.

Hållbar samhällsplanering och boende

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,6	2,3	2,4
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	7,8	6,9	7,7
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	4,6	4,7	5,0
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	9 103	9 807	10 075
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	4,3	4,4	4,9
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	922	651	742
Antal beslutade ärenden	920	605	774
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	21	13	25
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	25	173	0
Nöjdindex brukarundersökning - verksamhet 402, Detaljplaner ⁵⁾	67		
Nöjdindex brukarundersökning - verksamhet 4031, Överklagande av beslut om detaljplaner och områdesbestämmelser ⁶⁾	32		
Nöjdindex brukarundersökning - verksamhet 4032, Överklagande av beslut om lovärenden och förhandsbesked ⁷⁾	40		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamheterna 40* och 41*

⁵⁾ Nöjdindex för verksamhet 402 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 62.

⁶⁾ Nöjdindex för verksamhet 4031 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för deltagande 5 länsstyrelser är 32.

⁷⁾ Nöjdindex för verksamhet 4032 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 34.

Kommentarer

Den ökade ärendevolymen speglar huvudsakligen ärenden inom mindre arbetskrävande ärendetyper, då arbetsbelastningen vad gäller framtagande av planeringsunderlag, översiktsplaner och detaljplaner har varit relativt jämn under de aktuella åren. Antalet ej beslutade ärenden äldre än två år består huvudsakligen sett i ”frivilliga” remisser och liknande icke regelbundna ärenden som registreras men som sedan av resursskäl inte hinner besvaras. Det finns ett fåtal ärenden som av olika skäl behöver mer tid än två år för att beredas och som kommer att förklaras i särskild ordning.

Totalt sett anser vi att resultatet av verksamhetens insatser har varit tillfredställande utifrån vårt uppdrag enligt gällande författningar och våra egna mål. Resultatet av brukarundersökningen beträffande hanteringen av detaljplaner ser vi som tillfredställande. Särskilt positivt är att brukarna har gett oss höga betyg vad avser bemötande, engagemang och kunskap, vilket också överensstämmer med våra egna prioriteringar.

Resultatet av brukarundersökningen vad avser överklagade PBL-ärenden var inte fullt så bra. Framförallt är det genomsnittliga tidsåtgången för dessa ärenden som behöver förbättras. Flera enheter samarbetar för att öka effektiviteten i överklagningsärenden enligt PBL.

Tabell 4.1

Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2012	2011	2010
Boverket: Engångsbidrag	18 456	17 785	24 231
Boverket: Periodiska bidrag totalt	636	6 260	17 143
Totalt	19 092	24 045	41 374
varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år	0	0	712

Källa: Boverket, Svanen

Kommentarer Tabell 4.1

Boverkets system är sedan några år kopplat till länsstyrelsernas ärendehanteringssystem Platina men det finns fortfarande en del problem med överföringar mellan systemen. Kvalitetssäkring har pågått under året för att söka efter eventuella misstag i överföringarna.

Idag finns enbart stöd till byggande av Äldrebostäder och Trygghetsbostäder kvar som stöd (förlängt t.o.m. 2014). Räntebidragen har avvecklats och sista utbetalningen skedde under första kvartalet 2012, vilket är förklaringen till den starkt nedåtgående volymen för periodiska bidrag

Tabell 4.3

Beslut om stöd (antal första beslut)	2012	2011	2010
Reguljära stöd			
Radonbidrag egna hem	132	156	229
Tillfälliga stöd			
Konvertering från direktverkande elvärme	0	10	172
Bidrag till solvärme	0	89	68
Investeringsstöd äldre bostäder	5	0	7
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	70	83	131
Beslut om avslag/avskrivning	19	54	58
Beslut om återkallande	40	59	89
Beslut om utbetalning	183	296	511
Beslut om omprövning efter utbetalning	0	10	16

Källa: Boverket, Svanen

Kommentarer Tabell 4.3

Länsstyrelsen handlägger ett antal olika stöd för radonsanering och energiomställning m.m. utifrån respektive förordning.

Radonbidrag egna hem

Radonsanering är en del av Miljömålsarbetet, delmål God bebyggd miljö. Länsstyrelsen uppmuntrar fastighetsägare att utföra radonmätning och informerar om möjligheten för egna hemägare att söka stöd för sänkning av radonhalten i inomhusluft. Det enskilda ärendet remitteras till berörd kommun där byggnaden är belägen. Kommunen erbjuder möjlighet att yttra sig inom tre veckor.

Länsstyrelsen har under flera år haft kampanjer i media kring mätning av radonhalter i enskilda fastigheter. Detta har lett till att de medel som finns avsatta för radonbidrag knappt räcker till för inkomna ansökningar. Det sänkta antalet ansökningar beror på att Boverket inte avsatta några medel för informationsinsatser.

Enligt nya lagen om energideklarationen vid försäljning av småhus behöver man svara på frågan "Är radonhalten mätt?". Det i sin tur uppmärksammar både säljare och köpare om problematiken kring radon.

Tillfälliga stöd

Ett mål för stödet konvertering från direktverkande el är att minska elanvändningen för uppvärmning av bostadshus och bostadsanknutna lokaler och bidra till att minska behovet av eleffekt under höglasterperioder. Under 2012 blev samtliga ärenden, som hade överklagats hos Boverket, avslutade.

Under 2012 beviljades inga nya stöd för inventering i solvärme men utbetalningar skedde för de projekt som blev klara.

För närvarande har Länsstyrelsen ansökningar som avser stöd till solceller för c:a 12 miljoner kronor som väntar på beslut. Östergötlands län fick sammanlagt c:a 5,5 miljoner kronor i tilldelningen av medel vilket medför att målet på fyra veckor genomloppstid för kompletta ärenden blir omöjlig att nå.

Energieffektivisering av offentliga lokaler

Under 2012 fortsatte uppföljningen av uppgifterna om elanvändning, värmeproduktion för installationer av bergvärme och solceller som ska ske i fem år efter det att installationerna har tagits i bruk.

Naturvård samt miljö- och hälsoskydd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	27,2	24,7	23,7
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	32,8	31,0	32,0
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	29,5	28,5	27,3
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	80 416	93 162	73 839
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	38,5	42,0	35,6
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	2 290	1 980	2 066
Antal beslutade ärenden	2 190	2 001	2 150
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	114	178	180
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	105 221	19 509	25 525
Varav Tillsyn av miljöfarlig verksamhet, VÅS 555*			
Beslutade tillsynsärenden, (styck)	457	401	459
Totala verksamhetskostnader inkl. OH vht 555*, (tkr)	5 299	2 961	3 471
Kostnad per tillsynsärende, (kr/styck)	11 595	7 385	7 561
Nöjdindex brukarundersökning - verksamhet 521, Tillstånd och dispenser avseende naturskydd ⁵⁾	66		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 5*

⁵⁾ Nöjdindex för verksamhet 521 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 64.

Kommentarer

Inom naturvårdsområdet har ärendemängden för strandskyddsdispenser, samråd värdefull natur och områdesskydd ökat under året. När det gäller VÅS 555 har en särskild satsning skett under året för att avsluta fler ärenden än året innan, särskilt när det gäller äldre ärenden.

Förklaringen till den stora ökningen av bidragsutbetalningar för 2012 jämfört med tidigare år är att ca 80 Mkr har utbetalats till Valdemarsviks kommun som är huvudman för projektet jämfört med ca 5 Mkr under 2011. I övrigt pågår även ytterligare två saneringsprojekt i länet, Gusums bruk och Martin Ängqvist och utbetalningar i dessa projekt har uppgått till totalt ca 5 Mkr.

Skillnaden i verksamhetskostnader mellan åren beror främst på byggande av naturum Tåkern där kostnaderna var som högst under 2011.

Den totala verksamhetskostnaden inom område 555 innehåller en kostnad på ca 1,8 Mkr för omhändertagande av avfall och kemikalier vid Söderköpings Ytbehandling Konkurs AB. Pengarna kommer från Naturvårdsverket. Med anledning av detta blir den totala verksamhetskostnaden något missvisande och en mer jämförbar siffra med föregående år blir 3 547 tkr vilket ger en kostnad per tillsynsärende på 7 761 tkr/styck.

Östergötland har ett Nöjdindex som ligger något över snittet för samtliga länsstyrelser. De delområden som fick mycket höga värden var bl. a. bemötande, kompetens samt totalt sett nöjd. De områdenas värden är också högre än samtliga länsstyrelser resultat. Förbättringsområden är bl.a. webbplatsen och att nå rätt person. Två områden som även samtliga länsstyrelser har låga värden på.

Åtterrapporing regleringsbrev

Regionalt åtgärdsprogram

46. Länsstyrelserna ska utveckla och genomföra regionala åtgärdsprogram i bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Arbetet med åtgärdsprogrammen ska översiktligt redovisas. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa viktigare insatser inom de miljöpolitiskt prioriterade områdena: klimat, havsmiljö (i berörda län), biologisk mångfald samt giftfri miljö.

En stor del av den löpande verksamheten (exempelvis tillsyn och prövning) som bedrivs inom och via Länsstyrelsen är utåtriktad, har starka miljömålskopplingar och är en mycket viktig del av Länsstyrelsens arbete för miljökvalitetsmålen. Detsamma gäller för generationsmålet, där Länsstyrelsen även ser internationell samverkan och utbyte som sätt att främja åtgärdsarbete både inom och utanför Sveriges gränser.

Samordning

Klimat- och energiarbetet samt arbetet för miljömålen samordnas internt vid Sekretariatet för miljömål och klimat. Arbetet med samordning av miljömålsarbete med miljöövervakning och tillsynsarbete utvecklas kontinuerligt. Dialog och samverkan sker i frågor som rör entreprenörskap, miljömål och energiomställning och vid behov deltar sekretariatet i internt plansamråd samt vid behandling av planärenden (översiktsplaner). Det tvärsektoriella arbetet stärks ytterligare genom den interna Miljö- och klimatberedningen, där frågor kopplat till Miljömål, Klimat/energi, Vatten och Klimatanpassning diskuteras och förankras. Miljö- och klimatberedningen leds av landshövdingen eller länsrådet, och samlar cheferna för berörda enheter.

Samordning och erfarenhetsutbyte mellan länen är viktigt och användbart. Länsstyrelsen deltar både i det nationella miljömålnätverket och sedan flera år även i ett nätverk för miljömålsfrågor i de södra länen, sydlänsnätverket.

Regionalt samarbete

Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet med att koppla samman nationella preciseringar för miljökvalitetsmålen till arbetet med att ta fram regionala åtgärdsprogram i bred samverkan. En bristanalys har tagits fram, vilken pekar på områden där det finns regionalt intressanta preciseringar men där befintliga åtgärder är bristfälliga eller saknas. Bristanalysen har fungerat som ett diskussionsunderlag som använts vid de externa workshoppar för tolv av miljökvalitetsmålen som genomförts under hösten. Dessa workshoppar har samlat representanter från näringsliv, myndigheter, kommuner och organisationer. Syftet med träffarna har varit att få en bred förankring och deltagande i den inledande processen att ta fram ett regionalt åtgärdsprogram för miljömålen. Vid träffarna har ett stort antal förslag till åtgärder i Östergötland kommit fram, och arbetet med åtgärdsprogrammen kommer att fortsätta. För miljökvalitetsmålen med vattenanknytning har arbetet med miljömålen åtgärdsprogram samordnats med arbetet inom vattenförvaltningen och dess åtgärdsprogram. Här har t.ex. genomförandet av workshoppar skett gemensamt. Under året har ett samarbete inletts med Länsmuseum i Linköping för att uppmärksamma miljömålsarbetet hos allmänheten, detta kommer att generera aktiviteter under kommande år.

För Begränsad klimatpåverkan har nya nationella målsättningar funnits längre än för övriga miljökvalitetsmål, under året har, i bred förankring, nya regionala miljömål tagits fram. Under våren sammanställdes en underlagsrapport med förslag till mål, och skickades på remiss till över hundra aktörer, kommuner, näringsliv samt organisationer och under hösten beslutades de nya målen. De nya målen presenterades av landshövdingen vid mässan Energi Öst 2012. De utgör en prioritering av länets ambitioner och åtgärdsarbete och Begränsad klimatpåverkan ingår i framtagandet av det regionala åtgärdsprogram för miljömålen som beskrivs i stycket ovan.

Arbetet utifrån den regionala klimat- och energistrategin har samordnats med uppgiften att lämna underlag inom ramen för Färdplan 2050-uppdraget, där Länsstyrelsen rapporterade till Naturvårdsverket under våren 2012. Länsstyrelsen har också medverkat i referensgrupper för externa parter projekt samt uppmärksammat strategin i olika externa sammanhang som de seminarier som nämns nedan.

Tillsammans med Linköpings universitet bjuder Länsstyrelsen in regionala företrädare till en samordningsgrupp för miljö och hållbar utveckling. Deltagare i gruppen är, utöver universitetet och Länsstyrelsen, representanter från Skogsstyrelsen, Regionförbundet Östsmå, Landstinget,

Jordbruksverket, Energikontoret och företaget Cleantech Östergötland. Gruppen har träffats tre gånger under året, i syfte att utbyta information, och ge synpunkter kopplat till exempelvis Länsstyrelsens uppdrag inom Färdplan 2050 eller regionförbundets arbete med insatsprogram till det regionala utvecklingsprogrammet.

Information och dialog om miljömålen har även hållits mellan Länsstyrelsen och olika målgrupper vid ett flertal tillfällen. Förutom de informationsinsatser som görs inom befintliga nätverk, har presentationer också hållits vid seminarier kring RUP (regionala utvecklingsprogrammet i regionförbundets regi), jordbruksmark respektive lågenergihus, vid mässan Energi Öst, tillsynsträff för kommunala handläggare, Mötas styrgrupp, Linköpings kommunala miljögrupp, Länsstyrelsens insynsråd och vid besök av infrastrukturministern. Länsstyrelsens samordnare för miljömål och klimat deltog även vid möte för det regionala godstransportrådet för diskussion kring angelägna åtgärder kopplat till miljömålet Begränsad klimatpåverkan och Sveriges arbete med Färdplan 2050.

Arbete för generationsmålet

Som ett led i arbetet med generationsmålet arrangerade Länsstyrelsen en miljöutbildning inom områdena luft, vatten och miljöteknik för en delegation från Jiangsuprovinen i Kina. Delegationen bestod av 13 tjänstemän från Jiangsus miljöskyddsdepartement och från städer i provinsen. De bekostade själva resa och uppehälle och Sida finansierade utbildningen. Syftet med utbildningen var att öka erfarenhets- och kunskapsutbytet mellan länderna inom miljö- och miljöteknikområdet. Målsättningen är att på lång sikt bidra till en bättre miljö i Jiangsuprovinen och samtidigt främja möjligheterna för svensk miljöteknik att användas i Kina. Planeringsarbete pågår nu för en fördjupad samverkan kopplat till tillsyns- och prövningsfrågor av miljöfarliga verksamheter.

Under året har Länsstyrelsen även bedrivit ökad tillsyn inom området gränsöverskridande avfallstransporter.

Viktigare insatser inom de miljöpolitiskt prioriterade områdena

Klimat

Inom Länsstyrelsen Östergötland sker insatser både inom den löpande myndighetsutövningen och i form av olika samarbetsprojekt och informationsinsatser. Samordningen sker så att miljö- och klimatmålet tydligare vägs in vid arbetet med landsbygds- och näringslivsutveckling.

Inom ramen för Länsstyrelsens tillsynsarbete är energifrågor återkommande, särskilt i anmälningsärenden. Möjligheter till energieffektivisering diskuteras vid tillsynsbesök och tas upp i samband med löpande ärendehantering. Under året har energi varit ett tema i samband med periodiska besiktningar av ett tjugofemtal anläggningar.

Inom Landsbygdsprogrammet har två ansökningar om stöd angående uppförande av gårdsbaserad biogasanläggning inkommit, och handläggs för närvarande. Arbetet med tillståndsprövningar enligt 9 kap. Miljöbalken som gäller förnybara energikällor har fortgått under året. Ett beslut har tagits om biogasproduktion på gårdsnivå. Fem ansökningar om vindkraft inkom under 2012 i prövningsområdet Jönköpings- och Östergötlands län. En ansökan avgjordes, av Länsstyrelsen i Örebro, för en vindpark med placering i både Östergötlands och Örebro län. Ett tiotal samråd för planerad vindkraft har genomförts.

Arbetet med att vidareutveckla och genomföra klimatstrategin har främst skett genom framtagande av miljömål för Begränsad klimatpåverkan, genomförande av möten för referensgrupp kopplat till strategin samt sektorsvisa energidialoger. Länsstyrelsen har också drivit EU-projektet Wood Energy and Cleantech och ett regionalt projekt för uppföljning av kommuners interna transporter.

Energimässa

En satsning under året har varit arbete med en regional klimat- och energimässa, Energi Öst 2012. Mässan arrangerades i samarbete med LRF, Energikontoret Östra Götaland, AgroÖst och

Arenabolaget och involverade personal från flera enheter på Länsstyrelsen. Syftet var att skapa kontakter mellan näringsliv och samhälle och bidra till att öka kunskap och affärer inom förnybara energikällor. Målgruppen den första dagen var lantbrukare, företagare och offentlighet, medan den andra dagen riktade sig till allmänheten. Vid invigningen deltog bland annat miljöministern och Jordbruksverkets generaldirektör. Programmet innehöll seminarier om bland annat energikartläggningscheckar, förnybar energi på gårdsnivå och aktuell energiforskning. Ett sextiotal utställare visade upp bland annat lågenergihus, vindkraftkooperativ, solceller och energisparmöjligheter i hemmet.

Avfallshantering

Inom det internationella treåriga Interreg IVC projektet "Waste to Energy" har arbetet för bl.a. en mer hållbar avfallshantering och ökad energiproduktion från avfall fortskridit. Projektet har pågått sedan januari 2010 och under 2012, som var projektets sista år, har fokus lagts på att sprida projektets resultat utanför projektets partnerskap. Ett seminarium om hållbar avfallshantering genomfördes under april 2012 där även Naturvårdsverket medverkade och presenterade den nya svenska nationella avfallsplanen. Seminariet vände sig till kommunala tjänstemän som arbetar med avfallsfrågor eller med miljöfrågor. Syftet med seminariet var att presentera rapporten Analys av avfallsläget i Östergötland 2011, som togs fram i projektet, samt att initiera mer samverkan mellan kommuner i deras arbete med kommunala avfallsplaner.

Skogsenergi

Arbetet inom EU-projektet Wood Energy and Cleantech har pågått under året och avslutades i december. I projektet har samordning skett mellan Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Linköpings Universitet när det gäller värdekedjan skogsbränsle- fjärrvärmekund.

Länsstyrelsen har deltagit vid ett antal konferenser och seminarier, bland annat ett seminarium om skogs kompetens i Linköping och Final Conference i Estland. Projektsamarbete med energikontoret, universitetet och skogsstyrelsen resulterade i bildandet av Kompetenscentrum för bioenergi och fjärrvärme i Östergötland. Ett första frukostmöte arrangerades i augusti med aktörer från näringsliv, offentlighet och intresseorganisationer där idén fick positiv respons.

Genom pilotprojekt, fallstudier, benchmarking och transnationella möten har kunskap och nätverk byggts upp. Syftet är att öka användningen av skogsbränsle för energiproduktion. Projekt Wood Energy and Cleantech har medfört ökat samarbete med Energikontor Östra Götaland. Involvering av näringslivet i utvecklingsarbetet genererade två nya projekt, Kompetensutveckling av skogliga aktörer inom skogsenergi och Hållbar användning av skogsenergi i Östergötland. Erfarenheter från projektet kan även användas i nya nationella projekt.

Projektansökningar för att genomföra aktiviteter inom Kompetenscentrum efter Wood Energy and Cleantech projektets slut har tagits fram. Vid Energi- och klimatmässan Energi Öst 2012 presenterades projektet och Kompetenscentrum med bland annat filmvisning och annat material.

Inom Wood Energy och Cleantech har genomförts en fallstudie om industriellt samarbete för energiproduktion med träbränsle i Kisa. Genomförda fallstudie visar att om samverkan kan ske mellan industriföretag och fjärrvärmeleverantör genom investering i kraftvärme kan det generera stora ekonomiska vinster och betydligt minskade klimatutsläpp.

Havsmiljö

Miljömålsarbetet kopplat till vattenmiljöerna samordnas och genomförs till stor del inom ramen för arbetet med vattenförvaltning och vattendirektivet.

Åtgärdsprojekt

Länsstyrelsen har drivit ett åtgärdsprojekt i Slätbaken som är en av de mest övergödda vikarna på Östersjökusten. Inom projektet har vi arbetat med multifunktionella åtgärder d.v.s. vi har angripit

övergödningsproblematiken genom att kombinera olika åtgärder inom samma geografiska område. Projektet är ett samarbete mellan Länsstyrelsen, Norrköpings- och Söderköpings kommun, SLU, LRF, Linköpings universitet och SMHI. De åtgärder som projektet bland annat har omfattat är för att förbättra dagvattenhanteringen, minska utsläpp från enskilda avlopp, utbyggnad av minireningsverk vid kusten, anlägga våtmarker och enskilda och gruppvisa rådgivningar av lantbrukare. Åtgärderna är direkt kopplade till målen ”Ingen övergödning”, ”Levande kust och skärgård” och ”Giftfri miljö”.

I ett annat projekt har massbalansberäkningar utförts i sjöarna Boren, Roxen och Glan för att undersöka om sjöarna fungerar som källor eller sänkor för näringsämnen. Resultatet kommer att användas vid transportberäkningar av näringsämnen från Motala ströms avrinningsområde ut till Östersjön. Denna kunskap kan sedan användas för att prioritera mellan olika åtgärdsinsatser och välja rätt åtgärd på rätt plats. Åtgärderna är direkt kopplade till målen för ”Ingen övergödning” och ”Levande kust och skärgård”.

Länsstyrelsen har tillsammans med Stockholms universitet genomfört provtagningar i Östergötlands kustområde. Dessa beräkningar kommer att användas för att ta fram nya bedömningsgrunder för kusten inom vattenförvaltningsarbetet.

Länsstyrelsen driver tillsammans med Ålands landskapsregering ett EU-projekt JOBWAB (Joint Work for Better Water Quality in the Baltic Region) med fokus på att minska framför allt övergödningen i Östersjön.

Under året har Länsstyrelsen beviljat 11,4 miljoner i LOVA-stöd för att minska övergödningen av havet. Projektmedel har bland annat beviljats för strukturkalkning, reduktionsfiske och olika lösningar för att förbättra avloppshanteringen.

Länsstyrelsen har i ett projekt inventerat kustmynnande vattendrag och grunda havsmiljöer som fungerar som reproduktionsområden för framför allt gädda och abborre. Resultaten har publicerats i en rapport under året. Rapporten är ett underlag till ett fortsättningsprojekt som syftar till att konkret förbättra lek- och uppväxtmiljöerna. Här samarbetar Länsstyrelsen bl.a. med Sportfiskarna och berörda vattenägare med planering och projektering för s.k. ”gäddfabriker” på några ställen utmed kusten. Som en följd av inventeringen har Länsstyrelsen under året gjort en framställan till Havs- och vattenmyndigheten om en starkare fiskefredning av gädda under lektiden på våren.

I S:t Anna skärgård finns ett av Östersjöns finaste landskapsavsnitt, både ovan och under ytan. För BSPA-området, Baltic Sea Protection Area, S:t Anna – Missjö finns en särskild samverkansplan där Länsstyrelsen samordnar förvaltningen ihop med framför allt berörda mark- och vattenägare i ett särskilt förvaltningsråd. Förvaltningen har särskilt stöd från Naturvårdsverket. Under året har bl.a. särskilda skärgårdsvårdare informerat besökare inom området och insatser har gjorts för att förbättra fisketillsynen samt stödja fiskevård och landskapsvård. I området har också ett separat projekt påbörjats med kartering och modellering av marina miljöer. Projektet är en nationell metodutveckling för att säkrare kunna identifiera värdefulla marina naturmiljöer.

En restaureringsplan för värdefulla sötvattensmiljöer har tagits fram under året. Den omfattar många kustmynnande vattendrag och har därmed stor betydelse för havsmiljöns biologiska mångfald. Med stöd av kalkningsverksamheten har biologisk återställning kunnat ske i bl.a. den värdefulla Kvarseboån i samarbete med Norrköpings kommun. I ett annat projekt har planeringsinsatser för att eliminera vandringshinder i Söderköpingsån genomförts tillsammans med Söderköpings kommun.

Övrigt inom havsmiljö

Arbetet enligt lagen om allmänna vattentjänster har under året begränsat sig till fortsatt tillsynsarbete för att få återstående kommuner att besluta alternativt uppdatera sina verksamhetsområden för avlopps- och dagvatten samt dricksvatten. Under året har det genomförts två utbildnings- och

inspirationsdagar om VA-planering. En för kommunala tjänstemän, och en för förtroendevalda i länet. Syftet har varit att ge kommunerna en bättre vägledning i VA-planering för att därigenom minska näringsbelastningen i havsmiljön.

Biologisk mångfald

Förvaltningen av skyddad natur innebär konkreta åtgärder i form av skötsel av slätterängar, betesdrift, restaurering av igenväxta odlingslandskap, naturvårdsbränning och olika skötselåtgärder för hotade arter. Många åtgärder sker i projektform. Under året har insatser för bättre hydrologisk status i myrhabitat inom Natura 2000 utförts i LIFE-projektet ”Addmire”. I ett annat LIFE-projekt sker insatser för att stärka bevarandestatusen för den hotade tjockaliga målarmusslan i fyra av länets vattendrag. I samarbete med fyra andra län i sydöstra Sverige har vi genomfört projektet ”Eldskäl” med målsättningen att i kontrollerad form använda branden som sköselfaktor för biologisk mångfald i skogliga naturreservat. Projektet avslutades under året genom framtagande av en gemensam strategi för naturvårdsbränning i sydöstra Sverige samt rutiner för genomförande av bränningar, inklusive kommunikation och information.

Åtgärdsarbetet för hotade arter har under 2012 koncentrerats till s.k. ”värdetrakter” för olika miljöer i samverkan med flera olika aktörer. Restaureringsinsatser för viktiga miljöer för hotade arter i odlingslandskapet har startat genom medel från Landsbygdsprogrammet. Igenväxande täkter, miljöer med grova träd och rikkärr kommer att öppnas upp genom insatser i samarbete med berörda markägare.

Insatser pågår på flera håll i länet för att restaurera och förbättra livsmiljöerna för hotade arter i vattendrag och under 2012 har bl. a åtgärder för flodpärlmussla och öring genomförts i ett par vattendrag i anslutning till den riksintressanta sjön Sommen. Länsstyrelsen har också i ett särskilt projekt tillsammans med Skogsstyrelsen genomfört s.k. vattendragsvandringar vid ett 20-tal värdefulla vattendrag där markägare kring dessa deltagit för att få information om vattnets biologiska värden och vad som krävs för att bibehålla dessa.

Länsstyrelsen har under året färdigställt nationella åtgärdsprogram för vildbin på ängsmark och för vildbin och småfjärilar på torrängar. Länsstyrelsen har också publicerat flera rapporter om förekomsten av hotade arter i länet – t ex om svampar, flodnejonöga och hotade natearter. En policy för odling och utplantering av hotade arter i Östergötland har också fastställts under året.

Inom miljöövervakningen följer Länsstyrelsen utvecklingen för länets kustfåglar. En rapport från de senaste inventeringarna har publicerats under året. Rapporten har legat till grund för en revidering av fågelskyddsområdena i Östergötlands skärgård som beslutats under året.

LONA – Lokala naturvårdssatsningen – har fortsatt under 2012 genom att 1,6 miljoner kronor har delats ut som statsbidrag till tolv kommunala naturvårdsprojekt.

Giftfri miljö

Arbete för en giftfri miljö genomsyrar flera delar av Länsstyrelsens verksamhet. Kemikaliehänsyn vid tillsyn och prövning, information och utbildning till lantbrukare om hantering av växtskyddsmedel, verka för god kemisk status enligt vattendirektivet samt arbete för avhjälpandeåtgärder vid förorenade områden är delar av det löpande arbetet. Länsstyrelsen har vid flera tillfällen informerat lantbrukare och rådgivare inom Greppa Näringen om spridning och risker med växtskyddsmedel. Inom Miljöbalkens tillsynsområde har Länsstyrelsen under året i samband med periodiska besiktningsbesök särskilt granskat ett tjugofemtal anläggningar med stora lager av kemikalier och avfall. Inom området gränsöverskridande avfallstransporter har Länsstyrelsen bedrivit ökad tillsyn jämfört med föregående år. Länsstyrelsen har vidare deltagit vid uppstartsmöten för REACH-tillsynsprojekt och Uppströmsprojekt som anordnas av Kemikalieinspektionen respektive Naturvårdsverket.

Under året har ett femtontal inspektioner genomförts, av verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen (lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor).

Inom ramen för Greppa Näringen görs en prioritering av vilka områden som man ska satsa på, utifrån hänsyn till ekologisk status på vattenförekomster. Eftersom rådgivningsmedlemmar inom Greppa Näringen har tillgång till rådgivning inom ”säkert växtskydd” blir områden med vattenförekomster som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå god ekologisk status prioriterade för insatser för att minska miljöpåverkan vid användning av växtskyddsmedel. Exempel på generella insatser som görs för att minska riskerna med och användningen av växtskyddsmedel inom hela Östergötland, är aktiviteter med förevisning av befintliga tekniker, artiklar och råd om ämnet i tidningen Grödan (när lantbrukare inom länet). De lantbrukare som går Greppa Näringens grundkurs får, utöver kunskaper om klimat- och växtnäingsfrågor, också utbildning om bekämpningsmedel.

På behörighetskurserna för kemisk bekämpning finns obligatoriska moment som berör risker för miljön och hur man ska undvika läckage av växtskyddsmedel till omgivande miljö. För att ge en koppling till närområdet och skapa diskussioner om vad man kan göra för att minska spridning till miljön redovisas aktuella mätresultat gällande växtskyddsmedel. På kurserna informeras även om möjligheterna att få rådgivning om säkert växtskydd via Greppa Näringen. För att ytterligare motivera till frivilliga insatser för förbättrad miljö kommer, när det är fastlagt, information att ges kring det nya landsbygdsprogrammets stödformer för åtgärder som minskar växtskyddsmedlens miljöpåverkan.

Inom målområdet Ekologisk produktion har verksamhet bedrivits både av Länsstyrelsen och av kontrakterade externa aktörer. Länsstyrelsen ger ut ett nyhetsbrev med tio till tolv nummer per år som skickas till samtliga lantbrukare med åtagande för ekologisk produktion. Brevet finns också på Länsstyrelsens webbplats. Under 2012 genomfördes gruppaktiviteter som större gårds- och fältvandringar, studiecirklar, kurser samt ett antal erfarenhetsträffar inom olika produktionsområden (erfarenhetsutbyte mellan lantbrukare). Tillsammans med kontrakterade aktörer ger Länsstyrelsen kontinuerlig telefonrådgivning till ett stort antal lantbrukare. Ett femtiotal lantbrukare har dessutom fått mer avancerad rådgivning i form av gårdsbesök.

Idag odlas drygt 40 000 hektar åkermark ekologiskt i länet. Det är en ökning med ca 2 000 ha jämfört med 2011. Andelen KRAV- eller EU-certifierad mark är 97 procent av den eko-areal lantbrukarna sökt ersättning för i år. Antalet ekologiska djurenheter har ökat från 24 600 till 27 000 djurenheter.

Den ordinarie regionala miljöövervakningen har genomförts som planerat under 2012. Årets screening av miljögifter har fokuserat på att studera de nya prioriterade ämnena inom vattendirektivet, samt vissa föroreningar som kan förekomma utanför returpappersbruk. Länsstyrelsens personal har bistått den nationella screeningen med provtagning av sediment och vatten, samt utplacering av passiva provtagare. Länsstyrelsen förtätar även den nationella screeningen med analys av hormonella effekter utanför tre av länets pappersbruk. Inom miljögiftsområdet har vidare en satsning gjorts för att öka kunskapen om spridning och förekomst av bekämpningsmedel i grundvatten. Information om miljötillståndet sprids årligen i Länsstyrelsens ”Läget i länet-rapporter”.

Under året har Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten bjudit in till diskussioner om revidering av den regionala miljöövervakningen, och länsstyrelserna har bistått med synpunkter på riktlinjer inför den kommande revisionen. Länsstyrelsen har även hjälpt Vattenmyndigheten i södra Östersjön att ta fram ett övervakningsprogram som har rapporterats till EU.

Under hösten anordnade Länsstyrelsen en tillsynsvägledningsträff för kommunernas miljöskyddshandläggare. Vid träffen belystes bland annat juridiska frågor kopplat till förorenad mark,

gränsöverskridande avfallstransporter med mera. Under året har Länsstyrelsen inom ramen för Miljösamverkan Östergötland varit med och drivit ett projekt om kommunala deponier.

Under året har åtgärdsarbetet fortskridit i ett av Sveriges största saneringsprojekt, Valdemarsviken. Syftet är att minska spridningen av främst krom till Östersjön och därmed bidra till nationella och regionala miljömål. Totalt för projektet har Länsstyrelsen beviljat närmare 300 miljoner kronor till avhjälpandeåtgärder, som omfattar bland annat förstärkningsarbeten, muddring och uppläggning av förorenade sediment. Under året har förstärkningsarbetena och färdigställandet av uppläggningsplatsen genomförts. Länsstyrelsen har under året följt projektet genom att delta vid möten och granska ekonomi.

BECOSI

Länsstyrelsen är huvudansvarig för EU-projektet BECOSI (Benchmarking on contaminated sites in Central Baltic). Målen med projektet är bl. a. att hitta metoder hur man kan öka antalet eko- och kostnadseffektiva saneringar av förorenade områden genom att använda myndighetstillsyn samt att finna ett mer integrerat angreppssätt när det gäller fysisk planering på förorenade områden. Projektet ska även finna strukturerade metoder för att informera om förorenade områden som ger ett säkrare samhälle samt samla människor och organisationer som arbetar med förorenade områden i Central Baltic-området. 2012 har varit det mest intensiva av de tre år som projektet pågår. Under året har 20 aktiviteter genomförts eller pågått och ett av projektets arbetspaket har avslutats. Under året har även gemensamma möten med övriga deltagande partners hållits i Helsingfors och Riga.

Samarbetet mellan de olika organisationerna som deltar i BECOSI-projektet blir mer och mer utvecklat. Eftersom alla ”partners” är miljömyndigheter och, till viss del, arbetar med miljötillsyn resulterar detta samarbete i mer effektivt tillsynsarbete som i förlängningen kommer att innebära att utläckaget av föroreningar till Östersjön kommer att minska.

Informationen och kommunikationen om förorenade områden har förbättrats genom en rad olika aktiviteter som t ex seminarier om riskkommunikation och formulering av informationsstrategier. Kunskaperna hos de deltagande organisationerna om myndighetsarbete inom förorenade områden har ökat och resultatet från de olika aktiviteterna i projektet sprids kontinuerligt till andra aktörer och på det viset ökar kunskaperna ytterligare.

Finansiering efterbehandling

47. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden.

Länsstyrelsen har tillsyn över 28 riskklass-1-objekt och 63 riskklass-2-objekt. För flertalet av riskklass-1-objekten bedrivs olika tillsynsaktiviteter med målsättningen att få till åtgärder som helt eller delvis finansieras med privata medel. Aktiviteter har även utförts i samband med miljöprovningar och kommunala planärenden vid Länsstyrelsens tillsynsobjekt.

Prestationer på prioriterade objekt

Nedan anges några av de prestationer på prioriterade tillsynsobjekt som utförts under året samt vilka effekter de har genererat.

Länsstyrelsen har förelagt Bolagsstiftarna Förvaltning Sverige AB att ta fram provtagningsprogram för översiktliga undersökningar vid riskklass-1-objektet Gustavsson & Co. Beslutet har överklagats till Mark- och miljödomstolen.

Genom ett frivilligt åtagande har verksamhetsutövarna vid recipienten Skutbosjön tagit fram en fördjupad undersökning av sediment i Skutbosjön. Nästa steg är att få fram en åtgärdsutredning för objektet.

En fastighetsägare har, efter det att Söderköpings ytbehandling gått i konkurs, åtagit sig att undersöka om föroreningar finns i byggnaden. Under året har en rapport över undersökningar i byggnaden inkommit och därefter har fastighetsägaren åtgärdat byggnaden och omhändertagit oljeskadad betong.

I samband med att Nordic Brass Gusum AB tog i bruk en ny reningsanläggning har bolaget undersökt och under året grävt bort de PCB-förorenade massor under den gamla reningsanläggningens bottenduk.

För objektet Brenäs såg där det fanns en arsenikförorening utfärdade Länsstyrelsen ett föreläggande under 2010 om att genomföra och bekosta en huvudstudie. Föreläggandet överklagades men under året avtog Mark- och miljödomstolen överklagandet. Ett undersökningsprogram inkom från dödsboet för att genomföra en huvudstudie. Undersökningen pågick under hösten.

AB Electrolux har under året utfört miljötekniska markundersökningar på ett f.d. industriområde och en rapport kom in under hösten. Bolaget har åtagit sig att utföra ytterligare undersökningar på området.

Boliden Bergsöe har såsom solidariskt ansvarig förelagts av att vidta avhjälpandeåtgärder vid den s.k. PCB-deponin. Åtgärden ska ha vidtagits 12 månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.

En anmälan om sanering från Jernhusen AB har inkommit för den del där ett anslutningsspår ska anläggas. Anslutningsspåret kommer att passera ett område mycket förorenat av arsenik. Länsstyrelsen har förelagt bolaget om försiktighetsmått och saneringen beräknas vara utförd i början av 2013.

Övrig verksamhet

En annan viktig uppgift för Länsstyrelsens för att kunna öka andelen privatfinansierade åtgärder är att vägleda kommunerna i deras tillsynsarbete med riskklass-1-objekt. En del av tillsynsresurserna har därför använts till tillsynsvägledningsaktiviteter. Under året har Länsstyrelsen deltagit inom ramen för Miljösamverkan Östergötland i ett projekt om kommunala deponier där bl.a. ett seminarium anordnats kring deponier. Länsstyrelsen har också arrangerat en tillsynsvägledningsträff för kommunhandläggare där Förorenad mark var ett föreläsningspass. Länsstyrelsen har gjort en broschyr, "Förorenade områden – vad görs?", som kan användas av kommunerna i deras tillsynsverksamhet.

De särskilda medel som tilldelas för tillsyn är en viktig förutsättning för att kunna åstadkomma privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden.

Miljötillsyn

48. Länsstyrelsernas miljötillsynsarbete ska bidra till att miljökvalitetsmålen nås och att uppkomsten av miljöskador motverkas. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- hur arbetet med effektivisering för att förbättra tillsyn och prövning samt underlag för prioriteringar av tillsynen utvecklas, t.ex. genom förändrade rutiner och arbetsmetoder,
- tillsynsområden inom vilka den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen kan utvecklas och förbättras, samt
- hur och inom vilka områden samverkan skett med Miljösamverkan Sverige och regional Miljösamverkan i de län där sådana projekt finns/bedrivs.

Effektivisering

En gemensam tillsynsplan som omfattar hela miljöbalken för 2012 har tagits fram och fastställts under året. Därmed ingår den tillsyn som bedrivs eller ska bedrivas enligt miljöbalken i en och samma plan. I och med detta finns förutsättningar för en avvägd och planerad tillsyn för hela Länsstyrelsen.

Inom miljöskyddsområdet

Under 2012 har följande områden varit s.k. fokusområden; Klimat- och energi, Giftfri miljö och Vatten och havsmiljön

Den uppdelning av arbetsområdena tillsyn och prövning som genomfördes vid årsskiftet innebär att ett antal handläggare arbetar enbart med prövningsärenden. På så sätt förväntas handläggningen bli effektivare. Under året har koncentrationen av MPD tagit mycket tid och kraft i anspråk för dem som arbetar med tillståndsprövning vilket gjort att det förändrade arbets sättet inte fått något påtagligt genomslag på effektiviteten. De resurser som följde med de ökade arbetsuppgifterna motsvarade inte behovet, vilket också bidragit till detta. Arbete pågår med rutiner för att undvika att dubbelarbete görs, då underlaget för besluten granskas och kompletteras. Samarbetet mellan MPD-länen syftar också till att effektivisera prövningsarbetet, bl.a. genom att gemensamma mallar och rutiner tas fram. Dialog med och bra yttranden från tillsynsansvariga är väsentligt i prövningsprocessen. Under året har detta framhållits vid möten med tillsynsmyndigheter i både Jönköpings och Östergötlands län. Väl avvägda tillståndsbeslut med relevanta villkor kan ofta underlätta tillsynsarbetet.

I och med den organisatoriska förändringen har tillsynsgruppen under början av året arbetat med att hitta strukturen för arbetet och fördelning av arbetsuppgifter. Länsstyrelsen hade i början av året 141 anläggningar där vi är tillsynsmyndighet. För att få en mindre sårbar organisation och mer likartade beslut arbetar handläggarna inom fler områden. Genomgång av öppna/avslutade ärenden sker formaliserat kvartalsvis. Däremellan sker viss översyn av fördelning av arbetsuppgifter inom gruppen.

Att arbeta mer koncentrerat med tillsyn har bland annat inneburit att vi har gjort en särskild satsning på att avsluta ärenden äldre än tre år, s.k. JK-ärenden. I början av 2012 hade gruppen 29 stycken ärenden som förklarades för JK. Av dessa har 22 stycken avslutats under året.

En årlig uppdatering av vår handlägningspraktika, mallar och checklistor för ärenden har skett. Däremellan sker mindre uppdateringar löpande. Enhetens delegationsordning har uppdaterats. Handläggarna diskuterar kravnivåer löpande vid möten.

Arbetet med att granska årets miljörapporter har koncentrerats och skett i projektform. Ungefär en fjärdedel av rapporterna innehöll inte tillräckligt med uppgifter och behövde kompletteras. Att så många rapporter inte innehöll rätt information är ett resultat av att vi de senaste åren inte har prioriterat den granskningen. Den granskningsinsats som gjordes under året har ökat kvaliteten på rapporterna och vi tror att rapporterna för 2012 års verksamhet till större del ska uppfylla formaliakraven vilket medför att granskning framöver i större omfattning kommer kunna ske av innehållet kopplat till uppföljning av vidtagna åtgärder vid anläggningarna.

Under året har en särskild satsning gjorts på de verksamheter där tillsynen har varit eftersatt under flera år och ungefär hälften av Länsstyrelsens täktverksamheter har besökts. Insatsen uppmärksammades i länets tidningar och resulterade i goda förutsättningar för fortsatt arbete med att minska miljöpåverkan från länets täkter. Förbättrad kemikalie- och avfallshantering, och krav på utmärkning för att öka säkerheten är några exempel på områden där krav har ställts.

Med anledning av att vi under 2011 hade särskilt resurskrävande ärenden kopplat till stora lagringsvolym av avfall i samband med konkurser har vi vid de periodiska besiktningarna särskilt tittat på detta. Frågan har varit upp vid ett tjugofemtal verksamheter och vår bedömning är att den satsningen har inneburit att mindre avfall och kemikalier lagras.

Delningen mellan tillsyn och prövning har utöver ovanstående också resulterat i att vi i större utsträckning har kunnat bedriva planerad tillsyn under 2012 än tidigare.

Inom naturvårdsområdet

Den tillsyn som bedrivs inom naturvårdsområdet är i huvudsak händelsestyrd. Antalet inkommande ärenden är stort i förhållande till tillgängliga resurser. Detta har medfört att handläggningstiden blir lång och antalet ärenden som måste förklaras till JK ökar från år till år särskilt när det gäller tillsyn över vattenverksamhet.

Tillsynsärendena är ofta komplexa och berör många olika intressen, både allmänna och enskilda och det krävs många gånger besök på platsen för att kunna handlägga ärendena. Digitala hjälpmedel i form av kartor, bilder etc. används i stor utsträckning för att effektivisera handläggningen men kan inte alltid ersätta platsbesök. Samordning av ärenden sker för att kunna genomföra gemensamma besiktningar etc.

Under året har checklistor samt ett flertal blanketter tagits fram för att underlätta och effektivisera handläggningen.

Arbetet med att få fram uppgifter angående verksamhetsutövare för vattenanläggningar inom länet (dammar, kraftverk, vallar, markavvattning m.m.) har fortsatt under året. Dessa uppgifter utgör grunden för en fungerande tillsyn och då i synnerhet egeninitierad tillsyn. Utöver detta pågår arbetet med att få fram tillstånds- och förrättningshandlingar. Att handlingarna finns tillgängliga externt och digitalt underlättar och effektiviserar både för oss men även för allmänheten, kommunerna, konsulter m.fl. Därmed förbättras även förutsättningarna för att inkommande ärenden är mer kompletta.

Länsstyrelsen arbetar löpande med att hålla relevanta webbsidor uppdaterade med information. Det finns ett flertal broschyrer och skrifter som går att ladda ner, men som vi också skickar med ut till sökanden. Ett exempel är rensningsbroschyren som alltid skickas med till de som anmält att de har för avsikt att rensa sina diken. Förhoppningsvis leder det ökad kunskap hos de som utför arbetet. Under året har e-tjänsten för 12:6 samråd startat. Hittills har ett begränsat antal ärenden inkommit på detta sätt, men det finns förutsättningar för en effektivare hantering då inkommande ärenden kopplas till äredehanteringssystemet direkt.

Berörda ärenden skannas löpande och registreras i Webb-GIS vilket möjliggör en effektiv hantering vid remisser både internt och externt.

Områden där tillsynen kan utvecklas och förbättras

- Fortsatt arbete med att effektivisera tillsynsarbetet för att få mer tid till mer egeninitierad tillsyn. Uppdelningen mellan tillsyn och prövning kommer med tiden att leda till ett effektivare tillsynsarbete då tillsynstiden främjas på ett tydligare sätt.
- Geografisk tillsyn d.v.s. se helheten inom ett område och inte fokusering på varje anläggning separat.
- Miljökvalitetsnormer för vatten och åtgärdsprogram kopplat till dem.
- Buller (kvarstående från förra året) – då vi skrev ”Buller, frågan är aktuell på flera platser i länet och en vidare diskussion kring hur vi ska hantera frågan behöver ske.
- Vattenskydd
- Länsstyrelsen skulle behöva utveckla vår behovsutredning för miljöfarliga verksamheter. Vi avvaktar resultatet från Miljösamverkan Sverige projektet ”Optimal behovsutredning”.
- Områdesskydd
- Vattenverksamhet
- Samråd enligt 12 kap 6 § MB
- Artskydd
- Dammsäkerhet

Utöver ovanstående har följande områden identifierats där behovet av tillsynsvägledning är särskilt stort.

- Förbränning
- Tillsyn avloppsledningsnät
- Strandskydd

Miljösamverkan Sverige och regional Miljösamverkan

Länsstyrelsen har under året deltagit i Miljösamverkan Sveriges projektgrupper för projekten ”Tillsyn MKN Vatten” samt ”Markavvattningsföretag”. Vi har också deltagit vid seminarium inom projektet ”Reach i tillsynen” samt ”Vattenkraftens egenkontroll”. Utöver att delta enligt ovan tar Länsstyrelsen löpande del av resultaten från övriga projekt som har avslutats eller pågår inom ramen för Miljösamverkan Sverige samt deltar i tillsynsutbildningar.

Regional Miljösamverkan - MÖTA

Regional Miljösamverkan sker inom MÖTA, Miljösamverkan Östergötland, en samverkan inom grupperna livsmedel, hälsoskydd, miljöskydd och avlopp. I dagsläget ingår naturvårdsrelaterad tillsynsvägledning inte i MÖTA.

Nedan följer en beskrivning av de olika gruppernas arbete under 2012.

Livsmedelsgruppen (inklusive nätverk dricksvatten)

- Projekt om hantering av allergikost i förskolor är genomfört och redovisat på styrgruppsmöte.
- Delar av beredskapsprojektet rörande dricksvatten har genomförts, en checklista och en mall för kompetensförsörjning är framtagen och används i länet. Gruppen avvaktar riktlinjer eller liknande från Livsmedelsverket.
- Projekt med inriktning mot aromer har genomförts och en sammanställning av material pågår
- En och en halv dags utbildning kring smittskydd och matförgiftning är genomförd.
- Under våren gjordes ett besök på mässan GastroNord. Utvärderingen pågår.
- Ett länsmöte med livsmedelsinspektörer i länet, Länsstyrelsen och Livsmedelsverket genomfördes under våren.
- Möten i livsmedelsgruppen och dricksvattengruppen har genomförts efter behov.
- Livsmedelsgruppen avvaktar riktlinjer från centrala myndigheter gällande kontroll av animaliska biprodukter.

Hälsoskyddsgruppen

- Resultatet av projektet miljö- och hälsoskydd i planarbetet var en checklista och projektet är avslutat.
- Projektet med egenkontroll i förskolor resulterade i en checklista och är avslutat.
- Tillsammans med Miljöskyddsgruppen genomfördes en handläggartäff som rörde bullerområdet. Täffen uppskattades och deltagarna efterfrågade ett projekt inriktat på mätning som en fortsättning.
- Handläggartäff med erfarenhetsutbyte har genomförts. Deltagarna har gett positiv respons och framfört önskemål om årlig träff.
- I projekt med syfte att utbilda rektorer håller man på att ta fram informationsmaterial för att rektorer alternativt skolcheferna i varje kommun.
- Arbetet med att ta fram mer material till kommunernas webbplatser pågår fortfarande. Två ämnen är utvalda, hygienlokaler samt inom- och utomhusbad.

Miljöskyddsgruppen (inklusive undergruppen lantbruk)

- En handläggartäff avseende buller genomfördes tillsammans med Hälsoskyddsgruppen.
- Projektet Nedlagda kommunala deponier genomförde en träff för inspektörer under våren och anordnade därefter en utbildningsdag. Projektet har avslutats med en skriftlig rapport.
- Kemikalier i företag/Reach-tillsyn - KemI och NV hade uppstartsträffar för det utannonserade Reachtillsynsprojektet under hösten. Miljöskyddsgruppen bedömde därefter att det fanns för kort tid för att eventuellt lägga till någon regional del till det nationella projektet eftersom kommunernas och länsstyrelsernas inspektioner skulle utföras under 2012.
- Lantbruksgruppen har haft två träffar under året. En skrift "Vägledande arbetsmaterial vid handläggning av ärenden som gäller hantering av avloppsslam, urin och andra organiska restprodukter i jordbruket" är sammanställd.

Avloppsgruppen

- Avloppsgruppen är nu en mer fristående funktion inom MÖTA vilket innebär att frågorna har lyfts fram mer tydligt.
- Gruppen har haft handläggartäff.
- Projektet gällande avloppsreningsverk är genomfört genom en utbildning för handläggare på kommunernas miljökontor.
- Projektet gällande bedömning av avloppsanordningars reningsfunktion är inte genomfört p.g.a. sjukdom i arbetsgruppen. Detta projekt flyttas fram.

Övrigt

Utöver ovan nämnda grupper sker planeringsarbete inom ett sekretariat samt beslutas i styrgruppen som består av miljöchefer från alla kommuner samt Länsstyrelsens miljöskyddsdirektör.

Kompetensfrågor diskuteras inom en kompetensgrupp som arbetar med att samla utbildnings- och kompetenshöjande insatser. Under året har bl.a. ett seminarium gällande behovsutredningar och tillsynsplaner genomförts. Erfarenhetsutbyte kommuner och länsstyrelse mellan har skapat förutsättningar för att fortsätta arbetet med att utveckla planeringsarbetet inom alla organisationer.

Biologisk mångfald och naturvård

50. Länsstyrelserna ska i sitt arbete med biologisk mångfald och naturvård särskilt:
– skydda och förvalta värdefulla naturområden i syfte att nå Sveriges miljö kvalitetsmål samt åtaganden inom EU:s naturvårdsdirektiv och internationella naturvårdskonventioner. Bevarande av skogar är högt prioriterat och ska ske med utgångspunkt i strategierna för formellt skydd av skog,
- fortsätta arbetet med artbevarande, genomförandet av rovdjurspolitiken och främjandet av friluftslivet, samt
– se till att naturvårdsarbetet sker i god dialog med medborgare, brukare och andra berörda aktörer.

Skydd och skötsel av värdefulla naturområden

Med utgångspunkt från den nationella strategin för skydd av skog har Länsstyrelsen under 2012 prioriterat att långsiktigt skydda värdefulla skogsområden i länet. Skyddet har genomförts främst genom bildande av naturreservat men även genom tecknande av naturvårdsavtal.

I början av 2012 fanns 203 naturreservat i länet varav 181 förvaltas av Länsstyrelsens reservatförvaltning. Övriga reservat förvaltas av åtta kommuner i länet. Även djurskyddsområden, naturminnen och ett stort antal Natura 2000-områden förvaltas av Länsstyrelsen. Totalt är det över 500 skyddade områden som förvaltas av reservatsförvaltningen inom Länsstyrelsen.

Under året har fjorton naturreservat beslutats och ett naturvårdsavtal om ett skogsbyte har tecknats. Biologiskt värdefulla skogar men även skärgårdsmiljöer, myrmarker och kalkkärr har skyddats. Sammanlagt har 551 hektar värdefull skogsmark i Östergötland skyddats under året. Av länets

produktiva skogsmark är nu 1,46 % strikt skyddad inom naturreservat. Antalet naturreservat i länet är vid årets slut 217 stycken.

Länsstyrelsen har 38 öppna ärenden, i olika skeden av processen, om bildande och utvidgning av naturreservat där de flesta är i skogsmiljöer. I flera fall är avtal om ekonomisk ersättning färdiga men beslut och skötselplan är inte fastställda. Begränsningar i arbetet är främst brist på resurser både gällande ersättning till markägare och personal.

Arbetet med Natura 2000 har bl.a. omfattat de av Naturvårdsverket efterfrågade kompletteringarna av förra årets uppdrag om kvalitetssäkring samt framtagande av ett fåtal bevarandeplaner. Drygt 20 bevarandeplaner återstår att fastställa i Östergötland. Länsstyrelsen har också medverkat som expert i en Natura 2000-workshop på Island om bevarandeplaner inför Islands eventuella inträde i EU.

Länsstyrelsen har under året utarbetat ett omfattande program för i första hand förvaltning av skyddad natur. Detta ”Värna-Vårda-Visa-program” är ett styrdokument med målsättningar för åren 2012-2016. Programmet har målsättningar och åtgärder för förvaltningens tre delar: värna (skydda områdenas natur), vårda (sköta områdena så naturvärdena bevaras) och visa (göra satsningar för besökare, information etc.).

Förvaltningen omfattar skötsel enligt fastställda skötselplaner eller bevarandeplaner. Länsstyrelsen har dessutom ett särskilt uppdrag att förvalta de reservatsfastigheter som ägs av Naturvårdsverket. Den delen av förvaltningen omfattar bl.a. att teckna avtal om nyttjanderätter (för t.ex. jakt och fiske) och att ansvara för drift och underhåll av byggnader och anläggningar.

Mycket av förvaltningen handlar om ”vardagliga” skötseluppgifter som planering, upphandling och besiktning av skötselåtgärder och vid behov underhåll av anläggningar och anordningar för besökare. De flesta åtgärderna utförs av entreprenörer som handlas upp. Många reservat innehåller skyddsvärda odlingslandskap och är berättigade till stöd inom EU:s landsbygdsprogram. I de flesta fall söks dessa stöd av respektive djurhållare men Länsstyrelsen är också sökande för ett stort antal marker och det har stor ekonomisk betydelse för skötseln av dessa marker. Under året har – med stöd av EU:s landsbygdsprogram - en stor satsning gjorts på att uppföra flera kilometer ny gårdsgård i några naturreservat som förutom höga naturvärden är värdefulla kulturmiljöer. Av andra lite större satsningar som gjorts under året kan nämnas en naturvårdsbränning som genomförts i Kärnskogsmossens naturreservat. En annan åtgärd som prioriterats är markering av reservatsgränser.

Merparten av Länsstyrelsens arbete med skötsel av skyddade områden finansieras via anslag från Naturvårdsverket, men reservatsförvaltningen har en lång tradition av att arbeta projektinriktat och samarbeta – och samfinansiera åtgärder – med andra aktörer. Under 2012 har många åtgärder finansierats med projektmedel. Som exempel kan nämnas projekten ”Addmire” och ”UC4LIFE” som är samarbeten mellan flera län och som stöds av EU:s LIFE-fond. Det förstnämnda syftar till att göra naturvårdsåtgärder i några myrar, det sistnämnda till att restaurera några vattendrag. Andra exempel på projekt som pågått under året är Interregprojektet ”BACES” som är ett informationsprojekt med flera aktörer runt Östersjön och ”Kinda-kanalprojektet” som handlar om satsningar för friluftsliv i skyddade områden utmed ett helt sjösystem. Det sistnämnda projektet stöds ekonomiskt av Regionförbundet Östsam.

Artbevarande

Åtgärdsarbetet för hotade arter har under 2012 koncentrerats till s.k. ”värdetrakter” för olika miljöer, i samverkan med flera olika aktörer. Restaureringsinsatser för viktiga miljöer för hotade arter i odlingslandskapet har startat genom medel från Landsbygdsprogrammet. Igenväxande täkter, miljöer med grova träd och rikkärr kommer att öppnas upp genom insatser i samarbete med berörda markägare.

Insatser pågår på flera håll i länet för att restaurera och förbättra livsmiljöerna för hotade arter i vattendrag och under 2012 har bl.a. åtgärder för flodpärlmussla och öring genomförts i ett par vattendrag i anslutning till den riksintressanta sjön Sommen. Länsstyrelsen har också i ett särskilt projekt tillsammans med Skogsstyrelsen genomfört vattendragsvandringar vid ett 20-tal värdefulla vattendrag där markägare kring dessa deltagit för att få information om vattnets biologiska värden och vad som krävs för att bibehålla dem.

Främjande av friluftsliv

Det finns ett stort behov av olika tillgänglighetsskapande åtgärder i våra naturreservat i form av nya parkeringsplatser, informationsskyltar, vandringsleder etc. Att ta tillvara reservatens möjligheter att ge besökarna rika upplevelser – vacker utsikt, vattenkontakt, möjligheter att grilla etc. - vid sitt besök utan att detta går ut över naturvärdena är en stor utmaning. För att bevara områdenas värden och hjälpa besökare till rätta, är det viktigt med relevant information. Årligen upphandlas nya skyltar till ca 15 reservat. Under året har gjorts en satsning på att förbättra informationen om länets skyddade områden på Länsstyrelsens webbplats.

Länsstyrelsen har under många år tillsammans med bl.a. länets kommuner genomfört guidningar i Östergötlands naturreservat. Verksamheten benämns ”Östergötlands natur- och kulturguidningar” och är inriktad på att informera om och tillgängliggöra naturreservat och andra natur- och kulturpärlor för allmänheten och grupper som inte naturligt har tillgång till naturupplevelser. Länsstyrelsen samordnar verksamheten men merparten av guidningarna utförs av kommuner eller av guideföretag. Mycket av marknadsföringen sker med hjälp av ett gemensamt guideprogram, på www.naturguidning.se men också via Östsvenska turistrådets webbplats.

Den enskilt största insatsen under året har annars varit färdigställandet och start av verksamheten vid naturum Tåkern vilken är en modern besöksanläggning vid fågelsjön Tåkerns strand som skapats för att locka besökare att uppleva fågelsjön och dess biologiska mångfald. Sedan invigningen i maj har mer än 80 000 besökare tagit del av utställning och fått guidning i området. Hela anläggningen är utformad så att tillgängligheten ska vara god även för funktionshindrade besökare. Vid naturum har projektering av ”Estelles sagostig” påbörjats. Denna vandringsled för barn, som är en dopgåva till prinsessan Estelle från företaget och kommuner i Östergötland, ska bli färdig 2014.

Rovdjurspolitiken

Information om den svenska rovdjurspolitiken samt förekomsten av rovdjur inom länet har lämnats vid ett flertal tillfällen till organisationer och skolor. En folder ”Stora rovdjur i södra Sverige” som tagits fram gemensamt av de södra länen är nu färdig och har börjat spridas för att öka kunskapen om de stora rovdjuren. Samverkansrådet i Södra rovdjursförvaltningsområdet har haft två sammanträden och bl.a. tagit fram ”Riktlinjer för hantering av regional rovdjursförvaltning avseende skydds jakt, ersättningar för rovdjursangrepp samt bidrag till skadeförebyggande åtgärder inom det södra rovdjursförvaltningsområdet”. Dessa skrifter har antagits av Viltförvaltningsdelegationen vid Länsstyrelsen i slutet av året.

God dialog med berörda

Fågelskyddet i Östgötaskärgården har reviderats utifrån behov som framkom i de fågelinventeringar som genomfördes i skärgården år 2007 och 2010. En förankring av beslutet har skett genom bl. a. remisshantering till berörda markägare, fiskare, natur- och friluftorganisationer, båtorganisationer och kommuner m.fl.

Översyn av det utvidgade strandskyddet i länet har påbörjats genom att beslut fattats om utvidgat strandskydd för sjön Sommen i kommunerna Ydre och Boxholm. Beslutet fattades efter dialog med berörda genom bl.a. lokala möten och remittering.

I arbetet med skydd och vård av värdefulla naturområden har samarbete skett med andra parter i dialoginriktade former. Skogsstyrelsen är en viktig och regelbunden samarbetspartner i arbetet med

att bevara biologisk mångfald. Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har haft flera möten med avstämning som berör båda myndigheterna kring bl.a. tillsynsarbete och områdesskydd. Naturvårdssamarbete sker också med länets kommuner genom t.ex. träffar med handläggare minst en gång per år.

Länsstyrelsen har under året genomfört två möten med den regionala samrådsgruppen för naturvård. Gruppen omfattar förtroendevalda från kommuner i länet samt representanter för regionförbundet, Skogsstyrelsen, markägareorganisationer, Ekoturismföreningen samt natur- och friluftslivsorganisationer. Frågor som diskuterats på årets möten är bl. a. eko- och naturturism, bildande av naturreservat inklusive kommunala naturreservat, miljöstöd till jordbrukare. Årets möten har hållits delvis ute i fält som studiebesök och på olika platser av intresse för naturvård och ekoturismverksamhet i länet.

Länsstyrelsen är representerad i Regionförbundet Östsam natur- och friluftsråd som bl.a. ansvarar för Östgötaleden och även stödjer kommuner och föreningsliv i arbetet med naturvård, friluftsliv och naturturism. Länsstyrelsen är också representerad i Eklandskapsfonden inom Linköpings kommun och svarar för administrationen av Tåkernfonden. Länsstyrelsen ingår också i skärgårdsrådet för Östergötland och i det utvecklingsarbete som bedrivs där.

Luftkvalitet

54. Länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands, Skåne, Jönköpings, **Östergötlands**, Uppsala, Västerbottens län och Västernorrlands län ska, för de kommuner eller områden där det fastställts åtgärdsprogram med syfte att nå miljökvalitetsnormerna för luftkvalitet, redovisa i vilken grad åtgärderna har genomförts, vilken effekt åtgärderna bedöms ha haft på halterna samt om miljökvalitetsnormerna följs.

I Östergötlands län har miljökvalitetsnormerna för PM10 (Particulate Matter 10) överskridits i Norrköpings kommun 2003-2009 och i Linköpings kommun 2011.

Norrköping

Länsstyrelsen fastställde Norrköpings kommuns förslag till åtgärdsprogram under 2006. I uppföljningsrapporten för 2010/2011 gör kommunen bedömningen att genomförda åtgärder reducerat PM10-halterna påtagligt och har de senaste tre åren legat på acceptabla nivåer samt att genomförda åtgärder i kombination med varandra har haft stor effekt. Idag innehålls miljökvalitetsnormerna för alla gator i Norrköping.

Länsstyrelsen bedömer att i nuläget är genomförda åtgärder tillräckliga vad gäller de kortsiktiga effekterna. Effekter av vissa åtgärder visar sig inte direkt. När dessa åtgärder fått genomslag och om även planerade åtgärder genomförs i enlighet med åtgärdsprogrammet, bör kommunen även långsiktigt kunna innehålla miljökvalitetsnormerna för PM10.

Åtgärder och resultat

Bättre vinterväghållning

Åtgärderna (Dammbindning och halkbekämpning med CMA, tidigare och upprepad vårrengöring, snabbare vägunderhåll) har fallit mycket väl ut. Reduktionen av partiklar bedömdes enligt åtgärdsprogrammet vara 30 %. Mätningar av PM10 på Östra promenaden visade på större reduktion än så, och mätningar på Kungsgatan visade på mellan 10-20 % reduktion.

Andra sätt att resa

Åtgärderna ("Åk kollektivt", "Gå & cykla", "Effektivare upphandlingskrav", "Att välja vinterdäck efter behov" och "Trafikinformation") har varit framgångsrika, vilket bland annat kan ses på utvecklingen av antalet cyklande och kollektivtrafikresande som skett de senaste åren. Statistik från 2010 visar att kollektivtrafiken ökat i jämförelse med 2009. Hela paketet bedöms ge en reduktion av partiklar med 30 %.

Infrastrukturanläggning

Åtgärderna ("Ändrade färdvägar genom östra Norrköping", "Satsning på cykelnätet" och "Annan vägbeläggning") berör till största del Östra promenaden och de flesta är genomförda. Åtgärderna i kombination med varandra har varit framgångsrika och PM10-halterna har reducerats påtagligt under de tre senaste åren och ligger nu på acceptabla nivåer.

Linköping

Under 2011 överskreds miljö kvalitetsnormen för PM10 och Länsstyrelsen har överlåtit åt Linköpings kommun att upprätta ett förslag till åtgärdsprogram i beslut daterat den 13 augusti 2012. Beslut om programmet ska tas under 2013 men vissa åtgärder har redan vidtagits bl.a. förbättrad gaturenhållning och spridning av CMA.

Länsstyrelseinstruktion 5§

Riksdagens fastställda miljö kvalitetsmål

8. verka för att de av riksdagen fastställda miljö kvalitetsmålen uppnås, och svara för regionalt mål- och uppföljningsarbete, stödja kommunerna med underlag för deras miljö målsarbete, verka för att målen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen samt samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat
Länsstyrelserna ska i fråga om sitt miljö målsarbete enligt första stycket 8 rapportera till det miljö målsråd som finns inom Naturvårdsverket och samråda med rådet om vilken rapportering som behövs. Förordning (2008:1346).

Verka för att miljö kvalitetsmålen nås

Länsstyrelsen har under året fortsatt verka för miljö målens genomslag och tillämpning inom olika områden. Information om miljö målen och miljö tillståndet i Östergötland sprids vid seminarier, workshops och publikationer. Inom Länsstyrelsens olika verksamhetsområden sker konkreta dialoger och insatser för miljö åtgärder i olika delar av samhället. För att stärka de interna verksamheterna i detta arbete, sker tvärssektoriella diskussioner och förankring inom ramen för Miljö- och klimatberedningen. I den interna beredningen hanteras frågor kopplat till Miljö mål, Klimat/energi, Vatten och Klimatanpassning. Miljö- och klimatberedningen leds av landshövdingen eller länsrådet, och samlar cheferna för berörda enheter på Länsstyrelsen.

För ytterligare information hänvisas till åiterrapporteringspunkt 46 i Länsstyrelsens årsredovisning.

Svara för regionalt mål- och uppföljningsarbete

Under året har arbete bedrivits att utifrån miljö kvalitetsmålens nya preciseringar samt nationella etappmål ta fram ett regionalt åtgärdsprogram för miljö målen. Workshops om åtgärder har pågått internt och har följts av fem externa workshops med deltagande från olika sektorer.

Arbetet med samordning av miljö målsarbete med miljö övervakning pågår och utvecklas kontinuerligt, och samverkan har skett vid den årliga uppföljningen av miljö kvalitetsmålen. Den årliga uppföljningen har genomförts enligt anvisningar från Naturvårdsverket och rapporterats på den nationella Miljö målsportalen.

Stödja kommunerna med underlag för deras miljö målsarbete

I syfte att stödja kommunerna med övergripande underlag för deras miljö målsarbete, har Länsstyrelsen genomfört miljö målspresentationer vid seminarier kring RUP (regionala utvecklingsprogrammet i regionförbundets regi), jordbruksmark, lågenergihus, vid mässan Energi Öst, tillsynsträff för kommunala handläggare, Linköpings kommunala miljö grupp samt Mötas styrgrupp (Möta står för Miljö samverkan Östergötland och är en samverkansform mellan länets kommuner och Länsstyrelsen inom miljö skyddsfrågor). Det interna sekretariatet för miljö mål och klimat har två gånger under året skickat mejlinformation om miljö målsarbete nationellt, regionalt och lokalt till miljö strateger eller motsvarande i flertalet av länets kommuner.

Mer riktade underlag och dialoger kopplat till kommunernas konkreta miljö(måls)arbete tillhandahålls och genomförs via Länsstyrelsens olika verksamhetsområden, såsom naturvård, vattendirektivsarbete, fysisk planering, sanering av förorenad mark osv.

Verka för att målen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen

Det länsstyrelseinterna sekretariatet för miljömål och klimat deltar vid behov i internt plansamråd och behandling av planärenden (översiktsplaner). Under våren genomförde Länsstyrelsen ett välbesökt seminarium kring jordbruksmark kopplat till fysisk planering.

Under året har en sammanställning över de statliga intressena vid fysisk planering inklusive en förteckning över tillhörande relevanta planeringsunderlag upprättats. Sammanställningen har kommunicerats till länets kommuner.

Länsstyrelsen har föredragit miljömålen vid ett av Regionförbundet Östsams seminarier kring det regionala utvecklingsprogrammet (RUP), samt bidragit med kunskap och synpunkter vid arbetsmöten för RUP:s kommande insatsprogram för Energi och klimat. Det regionala utvecklingsprogrammet och dess insatsprogram fokuserar på samhällsplanering lokalt och regionalt.

Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat

Länsstyrelsen har tolkat uppdraget att målet med insatsen är att integrera klimatanpassningsaspekten i alla verksamheter och aktiviteter för att minska samhällets sårbarhet och öka möjligheterna till utveckling. För att förankra och utveckla klimatanpassningsfrågorna så att de naturligt ingår i Länsstyrelsens myndighetsutövning och ärendehantering finns en arbetsgrupp med kompetenser från lantbruks-, miljövårds och naturvårdsområdet. En stor del av arbetet görs genom att stödja kommunerna i deras arbete genom bl. a. kunskapsutveckling, planeringunderlag och metodutveckling. Detta har bland annat gjorts genom att genomföra en regional dialog kring klimatanpassning med kommunbesök för att öka kunskapen om vad det innebär att klimatet förändras, konsekvenser och vad som krävs inom olika verksamheter.

Projektet Regional vattenförsörjningsplan engagerar samtliga kommuner att säkra dricksvattenförsörjningen i ett flergenerationsperspektiv. För att inspirera andra aktörer till aktiviteter har Länsstyrelsen under året reviderat miljömålen och ett delmål om klimatanpassning antogs för länet. En aktiv omvärldsanalys görs kontinuerligt för att senaste rönen gällande klimatförändringar, dess konsekvenser och möjliga anpassningsåtgärder ska finnas tillgängliga för både länsstyrelsens tjänstemän och länets aktörer. Ett produktivt samarbete pågår mellan landets länsstyrelser i nätverket för klimatanpassningssamordnare för att utbyta erfarenheter och skapa samordningsvinster.

Rapportering till miljömålsråd inom Naturvårdsverket

Länsstyrelsen har genomfört och rapporterat uppdatering av indikatorer och miljömålsbedömningar i enlighet med anvisningar från Naturvårdsverket.

Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,1	1,6	2,1
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	3,3	3,7	3,4
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	2,2	2,7	2,7
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	5 884	7 009	6 520
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	2,8	3,2	3,1
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	113	90	90
Antal beslutade ärenden	86	83	80
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	2	4
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	21	60	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 45*

Kommentarer

Verksamhetskostnaderna har sjunkit mellan åren 2011 och 2012 bl.a. för att kostnaderna för skogsbrandflyget samt personalkostnaderna minskade mellan åren.

Återrapportering regleringsbrev**Tillsyn kommuner**

67. Länsstyrelsernas tillsyn av kommunerna inom området skydd mot olyckor syftar till att främja och bedöma kommunernas förmåga att leva upp till nationella mål, verksamhetsmål och särskilda skyldigheter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynen ska inriktas så att den kan samordnas med länsstyrelsernas uppföljning av kommunernas tillämpning av lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska i årsredovisningen för verksamhetsåret 2012 redovisa en sammanfattande bedömning av resultatet av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Det första övergripande målet med tillsynen enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor är att människors liv och hälsa samt egendom och miljö i länets kommuner med hänsyn till de lokala förhållandena ska ha ett tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Det övergripande målet med uppföljning av kommunernas tillämpning av lagen (2006:544) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap är att länets kommuner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och att de ska ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid samt att de ska ha en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Under 2012 har Länsstyrelsen implementerat en ny form för redovisning av egenkontroll, vilken tagits fram i samverkan med länets kommuner. Egenkontrollen har olika fokusområden, ett nytt område för varje år under mandatperioden. En speciell satsning 2012 har bestått i utveckling av tillsynsmetodik och tillsynsbeslut i syfte att skapa tydlighet, rättvishet och uppföljningsbarhet.

Arbetet 2012 har förutom utvecklingsarbete omfattat granskning av fyra handlingsprogram, elva egenkontroller, granskning av de webbaserade årsuppföljningarna samt fyra tillsynsbesök där tema bl.a. varit handlingsprogram och kommunal tillsyn. Länsstyrelsen medverkar även aktivt i nätverk med andra länsstyrelser i syfte att åstadkomma rättvisa och likvärdiga bedömningar.

Under mandatperiodens sista år kommer tillsyn och uppföljning ske vid ett och samma tillfälle då kommunerna arbetar integrerat med de båda lagstiftningarna. Utöver detta utförs s.k. tematillsyn

under åren 2012-2013. Kommunen ska fastställa nya program och planer år ett i en mandatperiod och det året fokuseras på granskning av och yttrande över handlingsprogram.

Bedömning

Länsstyrelsen bedömer att egenkontrollen, tillsammans med tillsynsbesök samt granskning årsuppföljningar ger en heltäckande kontroll av lagefterlevnad.

Under året har fyra handlingsprogram inkommit för remiss men en kommun har efter halva mandatperioden inte inkommit med något program. Länsstyrelsens bedömning är att detta är försent eftersom handlingsprogrammen bör vara fastställd under mandatperiodens första år.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att det finns brister hos flera kommuner vad gäller arbetet med olycksundersökningar. Vad gäller arbetet med insatsrapporter skiljer arbets sättet mellan olika kommuner. Vissa brister finns också vad gäller kommunernas tillsyn, vilka har påtalats på ett tydligt sätt i tillsynsprotokoll.

Uppföljning krisberedskap

68. För uppföljningen av samhällets krisberedskap ska länsstyrelserna göra en översiktlig regional sammanställning med analys och värdering av de risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner som kommuner och landsting sammanställer enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Uppföljningen ska inriktas så att den kan samordnas med uppföljningen av kommunernas användning av utbetalade medel enligt avtal mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem. Länsstyrelserna ska i årsredovisningen för verksamhetsåret 2012 dels redovisa den översiktliga regionala sammanställningen, dels redovisa hur stor andel av länets kommuner och landsting som hittills under mandatperioden har lämnat en risk- och sårbarhetsanalys, varvid länsstyrelserna ska värdera kvalitén på kommunernas analyser. En bedömning ska göras av i vilken utsträckning som enskilda kommuner och landsting analyserat och dokumenterat möjliga extraordinära händelser i fredstid, uppskattat deras konsekvenser för verksamheten och värderat sin förmåga att verka vid en sådan händelse.

Den regionala risk- och sårbarhetsanalysen har genomförts i enlighet med Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2012:7). Den regionala analysen innefattar en särskild förmågebedömning gällande dricksvattenförsörjning i enlighet med MSB:s skrivelse och Länsstyrelsen bedömer att länets förmåga att hantera störningar i dricksvattenförsörjningen är god med viss brist (förmåga enligt MSB:s bedömningskriterier).

Samtliga länets 13 kommuner och landstinget har inkommit med en uppföljning av risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med MSB:s föreskrifter (2010:6) om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser. Länsstyrelsen har utarbetat en uppföljningsmall för att bättre kunna värdera dessa analyser. Länsstyrelsen bedömning är att kvaliteten på kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser har ökat sedan föregående år (12 av 13 kommuner följer MSB:s föreskrifter). Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser är god med vissa brister.

Myndigheten bedömer att 12 av 13 kommuner samt landstinget har analyserat och dokumenterat möjliga extraordinära händelser i fredstid, uppskattat deras konsekvenser för verksamheten och värderat sin förmåga att verka vid en sådan händelse.

I stort kvarstår de risker, hot och sårbarheter som identifierades 2005-2006 av drygt 50 regionala aktörer (dnr 451-4201-08). Dock har områdena sociala risker/oro samt händelser kopplade till mer långsiktiga klimatförändringar tillkommit i årets analys. Länsstyrelsen arbetar vidare med att fördjupa analysen på dessa områden.

Kulturmiljö

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	4,4	4,2	4,6
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	2,1	3,0	3,4
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	3,2	3,7	3,9
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	11 930	11 158	10 425
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	5,7	5,1	5,0
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	922	933	1 028
Antal beslutade ärenden	869	1 125	980
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	58	50	114
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	6	10	60

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 43*

Kommentarer

Kulturmiljöarbetet i Östergötland har de kulturpolitiska målen som övergripande utgångspunkt och långsiktigt mål för verksamheten. Arbetet utvecklas kontinuerligt inom alla kulturmiljöområden och den nära samverkan med planhandläggningen är särskilt betydelsefull för kulturmiljöarbetet.

I den nationella satsningen ”Kulturarvslyftet” har Länsstyrelsen tillsammans med RAÄ och arbetsförmedlingen anordnat ett informationsmöte för regionen. Satsningen har under året resulterat i två östgötska projekt.

Riksintressen

Länsstyrelsen arbetar sedan ett antal år tillbaka med en översyn av kulturmiljövårdens riksintressen i länet. En konsultrapport är framtagen och blir underlag för ytterligare bearbetning i samarbete med Norrköpings kommun 2013.

Syftet med riksintresseöversynen är att ta fram aktuella, tydliga och för kommunen ändamålsenligt kunskapsunderlag som kan ligga till grund för kommande fysisk planering och tillståndsärenden, samt att öka allmänhetens kunskap och förståelse för de kulturhistoriska miljövärdena i landskapet.

Under året har arbetet med riksintressen koncentrerats till områdena i Motala kommun. Här föreslås rundradiostationen från 1927 bli ett nytt riksintresse och där det gamla nationella långvägsutropet ”Sveriges radio Stockholm-Motala” med tydlighet visar riksintresset. En första kontakt har tagits med RAÄ som är beslutande myndighet. Samtidigt pågår arbetet med att förklara stationsbyggnaden med de två radiomasterna som byggnadsminne, i nära samarbete med fastighetsägaren Motala kommun.

I Motala har också en översyn av riksintresset Göta kanal påbörjats och där den detaljerade inventeringen av kanalmiljön från 1976, nu ska revideras och digitaliseras. En utgångspunkt i detta arbete är att riksintresset ska bli en sammanhängande farled, Sveriges ”Blå band”. Kontakt har tagits med Länsstyrelsen i Västra Götaland för en samordning med kanalens Västgötadel. Ett allmänt intryck så här långt är att det visar att riksintresse-instrumentet fungerat bra.

Återrapportering regleringsbrev**Kulturmiljöarbete**

69. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur man verkar för att förnya och utveckla kulturmiljöarbetet. Länsstyrelsen ska också redovisa exempel på och kommentera hur samverkan, t.ex. med statliga myndigheter och kommuner, sker inom kulturmiljöarbetet samt hur samverkan har utvecklats.

Länsgrupp södra Sverige

Länsstyrelsen har deltagit i det samarbete som skett inom länsgrupp Syd. Detta har inneburit gemensamma insatser inom områdena tillsyn och riksintressen, samt samverkan kring satsningar i treårsplaner för bidrag. Fyra nya arbetsgrupper är tillsatta under året med syfte att ensa hanteringen av skogsbruksärenden, arkeologiskt handlingsprogram, vindkraftsfrågor och kyrkoantikvarisk ersättning.

Ett pilotprojekt kring tillsyn har genomförts under 2012, vilket omfattat tillsyn enligt kulturminneslagen av fornlämningar i skogsmark i samband med skogsbruksärenden (10 ärenden/län) och kyrkliga inventarier och inventarieförteckningar (5 kyrkor/län).

Ett seminarium om erfarenheterna av tillsynsinsatserna har hållits i Växjö. Resultatet visar bland annat att skillnader i ärendehantering mellan länen påverkar efterlevnaden av beslut och skadefrekvensen på fornlämningar. Beträffande kyrkliga inventarier vårdas och förvaras dessa överlag väl. Tillsynen av skogsbruksärenden har i allmänhet genomförts utan närvaro av markägare, medan närvaron av och dialogen med företrädare för Svenska kyrkan varit av stor betydelse. Den har också gjort avtryck i församlingens eller pastoratets hantering i övriga kyrkor.

Tillsynsinsatserna har haft positiva effekter, och inom länsgruppen har en modell för tillsyn tagits fram, som är tillämpbar i hela landet.

Beträffande revidering och fördjupning av länets riksintressen har länen arbetat med olika metoder. Ett gemensamt tvådagarsseminarium har hållits i Växjö i samverkan med Riksantikvarieämbetet. Vid seminariet deltog även planerare från kommunerna. Syftet med seminariet var att lyfta frågan om tillämpningen av riksintressesystemet där flera aktuella exempel med exploateringstryck presenterades från länen.

Länsstyrelserna inom länsgrupp Syd konstaterar gemensamt att samarbetet har inneburit betydande utvecklingsinsatser inom bland annat tillsynsarbetet, vilket på sikt kommer att bidra till en ensad ärendehantering. För ensade ärendeprocesser är det avgörande att funktioner för diarieföring, tidredovisning, rapportering och uppföljning är genomtänkta och koordinerade. Det IT-projekt som bedrivs inom den nationella länsstyrelsesamverkan har stor betydelse för hur dessa funktioner kan utvecklas. Länsstyrelserna i länsgrupp Syd har sett det som prioriterat att med utgångspunkt i sakansvaret medverka både i detta projekt och i andra insatser som hanterar dessa frågor (P4, LISA, utveckling av VÄS-koder).

Länsstyrelsen noterar vidare att myndigheten via länsgruppssamordnaren varit företräd i det för Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna gemensamma programrådet. Rådet har under året koncentrerat sina utvecklingsinsatser till riksintressen, tillsyn, IT och Kulturarvslyftet.

Tabell 5.1

Länsfakta kulturmiljö	2012-12-31	2011-12-31	2010-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	60 000	60 000	60 000
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	132	131	129
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	185/202	185/202	165
Riksintresseområden för kulturmiljövården, antal	97	97	97
yta (ha)	0	0	0
Kulturresevat, antal	2	2	2
yta (ha)	143	143	143
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	0	0	25

Källa: FMIS

Kommentarer Tabell 5.1

Det finns 134 stycken byggnadsminnen varav två stycken ännu inte har vunnit laga kraft. Enligt uppgift från Linköpings stift är antal tillståndspliktiga kyrkobyggnader 185 st. Totala antalet kyrkobyggnader skyddade enligt 4 kap kulturminneslagen är 202 st.

Fornlämningar

De omfattande arkeologiska undersökningarna för dubbelspårig järnväg mellan Motala-Mjölby samt ny dragning av riksväg 32 som pågått under ett antal år, kommer att fortsätta då den gamla banvallen söder om Motala ström kommer att tas bort. Det mycket ovanliga arkeologiska fyndmaterialet, med bevarat organiskt material från den äldre stenåldern, har rönt ett stort intresse inom såväl vetenskapen som hos allmänheten. Anläggningarbetena har genererat ett stort antal beslut enligt KML om arkeologiska undersökningar.

I Norrköpings innerstad råder sedan några år tillbaka ett visst exploateringsstryck på många obebyggda tomter där det nu genomförs arkeologiska undersökningar inför nybyggnationer. Delar av en begravningsplats från 1000- till 1100-talen har slutundersökts och det har vid en förundersökning framkommit huslämningar från 1100-talet där Länsstyrelsen beslutat om en slutundersökning 2013. Båda undersökningarna har genomförts på kommunens uppdrag.

För en beslutad arkeologisk slutundersökning beviljade RAÄ 2012 ett bidrag till det arkeologiska arbetet med drygt 6,3 milj. kr av totalkostnaden 10,5 milj. kr. Exploatören avstod emellertid detta bidrag då man ansåg att staten borde bekosta hela den arkeologiska undersökningen, vilket innebär att tomten kommer att förbli obebyggd för lång tid framöver.

Sammantaget har Länsstyrelsen diariefört närmare 800 arkeologiska ärenden varav ca 200 resulterat i beslut enligt KML om arkeologiska åtgärder inom fornlämningsområden. Ett antal nya fornlämningar har tillförts FMIS i samband med arkeologiska utredningar, men också i arbetet med kvalitetsgranskning av Skog & Historia materialet.

Projektet ”Handlingsprogram för uppdragsarkeologi” är ett utvecklingsprojekt i samarbete med Uppsala universitet och finansieras med medel för kunskapsunderlag. För andra året i rad har bl.a. arkeologiska undersökningar och undersökningsrapporter digitaliserats som GIS information vilket kommer att ha stor betydelse för Länsstyrelsens handläggning av fornlämningsärenden framöver.

Fornvård

Fornvården i Östergötland omfattar 192 fornlämningsområden av vilka 127 områden vårdas aktivt. 2012 hade Länsstyrelsen 71 gällande avtal och under året har 66 besiktningar utförts på länets olika fornvårdsobjekt. Under 2012 har fyra nya fornvårdsplatser upprättats.

Under året har 67 protokollförda besiktningar utförts och inom vårdprogrammet görs kontinuerliga besök och uppföljning i fält. Rökstenen i Rök socken har krävt mest arbetsinsatser under året. Inför ett projektarbete för att bygga om den befintliga informationsanläggningen vid runstenen har en besöksräknare satts upp i anslutning till runstenen och under fem månader hade ca 24 000 personer besökt Rökstenen.

Ett restaureringsarbete av borgruinen Ål slutfördes under 2012 med ett mycket gott resultat.

Under året har tio nya informationsskyltar satts upp vid de vårdade fornlämningarna. Som ett komplement till skylttexterna producerar Länsstyrelsen också informationsfoldrar till några av de mer komplexa områdena. Hittills har 15 fornvårdsobjekt presenterats på detta sett. I år har en nedladdningsbar fornvårdsfilm färdigställt på tre språk, svenska, engelska och arabiska. Filmen ligger på Länsstyrelsens webbplats och handlar om den medeltida borgruinen Svaneholm. Filmen har nu visats 781 gånger (424 på svenska, 244 på engelska och 113 gånger på arabiska).

Guidningar och föreläsningsserier har bedrivits i Länsstyrelsens regi tillsammans med Östergötlands museum och andra entreprenörer i branschen. Arbetet med murverkskonservering av den medeltida borguinen vid Grensholm har slutförts med bidragsmedel efter två år av restaureringsarbete.

Byggnadsminnen

1700-tals Herrgården Tunarp i Ydre kommun har förklarats som byggnadsminne efter ägarnas begäran. Den sällsynt välbevarade anläggningen med sina många byggnader är ett framträdande exempel på en äldre sätesgård och har sammantaget ett mycket högt kulturhistoriskt värde. Länsstyrelsen har även under året beslutat om ett bidrag till en historisk utredning om Tunarps trädgård och parkanläggning.

Byggnadsminnet Gamla Hospitalet i Vadstena har utökats med de tre angränsande fastigheterna vilka tidigare ingått i hospitalsområdet.

Kyrkliga kulturminnen

Kulturmiljöarbetet med det östgötska kyrkliga kulturarvet fungerar mycket bra och i ett nära samarbete mellan Linköpings stift och Östergötlands museum, som oftast är antikvariskt medverkande i tillståndsärendena, där informationsutbyte och strategiska diskussioner sker på de samråd som är kontinuerlig återkommande. Östergötlands museum har också utfört flertalet av de ca 120 under året beslutade ärendena om konservering av kyrkliga inventarieföremål. Nästan alla konserveringsarbetena har utförts med till största delen KAE bidrag. Länsstyrelsen har ett mycket gott samarbete med Linköpings stift i de kyrkoantikvariska frågorna.

S:t Lars kyrka i Linköping står inför en förändring. Där har Länsstyrelsen lämnat tillstånd till en omfattande arkologisk undersökning inför en tillbyggnad för förvaltningslokaler och del av församlingsverksamheten. Även interiören i kyrkan kommer att delvis omgestaltas.

Kulturmiljöprogram

Länsstyrelsen har reagerat på Kulturdepartementets återkoppling för 2011 och startat arbetet med att initiera kommunala kulturmiljöprogram. Det är även ett led i den revidering av det regionala kulturmiljöprogrammet som pågår i och med översynen av länets riksintresseområden.

Motala och Vadstena kommuner har under året startat arbetet med kulturmiljöprogram. Avgörande för starten har varit ett beslut om 50 000 kr i bemyndigandemedel för 2013 som ett startbidrag för påbörjande av programarbeten som kommer att ske som ett samarbetsprojekt kommunerna mellan. Länsstyrelsen har kontinuerligt återkoppling med kommunerna i detta arbete. I Motala har tre studerande från bebyggelseantikvarisk linje genomfört en uppdaterativering av byggnadsinventeringar och Länsstyrelsen har deltagit i en förnyad utvärdering av bebyggelsen i de centrala delarna av staden.

Kulturresevat

Länsstyrelsen förvaltar de två kulturresevat i Östergötland, Smedstorps timrade dubbelgård och den lilla skogsbyn Öna. På Smedstorp sker skötsel av landskapselement, slätter på tre olika slättermarker, hamling av ca 20 träd per år, översyn och reparation av trädgårdsgårdar, bete med får och nötkreatur, samt byggnadsvård där gårdens alla äldre byggnader också är förklarade som byggnadsminnen.

Den årliga Smedstorpsdagen drog ca 200 personer, där flera entreprenörer, hantverkare, musiker, brukshästar m.m. deltog i evenemanget. Guidningar har även skett vid olika tillfällen inklusive den årlig guidning för SLU. En vård- och underhållsplan för bostadshuset har upprättats under året. Enligt besöksräknaren har totalt ca 2 500 personer besökt kulturresevatet Smedstorp under året.

På Öna har skötselinsatser utförts i skogsmarken, bl.a. arbeten med att röja fram de fossila åkrarna och blåduggning av skogslyckor. Vidare har den pedagogiska verksamheten fortsatt med de skogshistoriska inslagen, översyn och reparation av trädgårdsgårdar, byggnadsvård samt återställande av en äldre åker. På inägorna har såväl inägorna som utmarkerna betats med får. Ett flertal guidningar har genomförts. Enligt besöksräknaren har ca 3 500 personer besökt Öna under 2012. En informationsfilm som slutredigerades under våren finns nu på Länsstyrelsens webbplats. Filmen finns för närvarande på tre språk: svenska, engelska och arabiska. Filmen har visats 505 gånger sedan april (381 svenska, 59 engelska och 65 arabiska). Arbetet med informationsinsatser, pedagogik och att tillgängliggöra arbetet via olika informationsmetoder visar att kulturmiljöarbetet ger ett gott resultat.

Tabell 5.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2012	2011	2010
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	6	10	60
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	10 653	10 110	9 235

Källa: RAÄ

Kommentarer Tabell 5.2

Bidrag till kulturmiljövård

Under året har arbetet med restaurering av smideshammaren vid Lancashirehärden i byggnadsminnet Häfla hammarsmedja fortsatt. Bidrag har beviljats för ett 3-årigt projekt, vilket även kommer att fortsätta 2013 då arbete kommer att göra det möjligt att åter driva anläggningen. Bidrag har lämnats till Motala kommun för det omfattande fleråriga projektet för renovering och utveckling av industribyggnaderna i riksintresset gamla Motala Verkstad.

Till Medevi brunn har bidrag lämnats för en historisk utredning av Brunnsparken inför en omfattande parkrestaurering.

Övriga bidragsobjekt som kan nämnas är Kavaljersflygeln från 1761 på byggnadsminnet Spellinge herrgård, där en försiktig renovering av interiören sker i en flerårig plan. Lillstugan på det nya byggnadsminnet skärgårdshemmanet Gräslundsgården har fått nytt bottenbjälklag och renoverad grund.

I projektet "Hus med historia" har för sista året av tre bidrag beviljats till renoveringsarbeten på sex hembygdsgårdar i Östergötland, sammanlagt har därmed 15 hembygdsföreningar fått del av bidrag i treårssatsningen.

Folkhälsa

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,0	0,5	1,9
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	2,4	1,9	2,2
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	1,2	1,3	2,0
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 149	3 627	6 064
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	1,0	1,6	2,9
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	41	71	79
Antal beslutade ärenden	37	60	63
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	4	20
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	8 033	11 062	14 654

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 70*

Kommentarer

Verksamhetskostnaderna samt antal ärenden har sjunkit de senaste åren. En anledning är att verksamhet avseende våld i nära relationer numera redovisas under Jämställdhet istället för som tidigare under Folkhälsa. De ärenden som tidigare var äldre än två år har beslutats under året och det finns nu inga ”äldre” ärenden.

Hemlöshetsuppdraget

Länsstyrelsen har arbetat enligt den länsstyrelsegemensamma projektplanen och även tagit fram en egen projektplan. Under året har Länsstyrelsen medverkat i de överläggningar som hemlöshetsamordnaren anordnat i Norrköping och Linköping. Länsstyrelsen arbetar för närvarande med att göra en regional kartläggning av hemlöshetsituationen i Östergötland. Kartläggningen omfattar problematiken som sådan, men också hur arbetet för att motverka hemlöshet bedrivs i länets kommuner. Den kommer att utgöra ett underlag för en regional och mellankommunal dialog kring situationen i länet.

Återrapportering regleringsbrev

Tabell 6.1 Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter

Kostnader och årsarbetskrafter för Folkhälsa	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader (exkl. OH)	1 715	2,4
varav Allmänt och övergripande inom folkhälsa (700)	1 153	1,5
varav Fördelning av statsbidrag (704)	77	0,1
varav Alkohol- och tobaksärenden (705)	477	0,8
varav alkoholärenden (7051 – 7053)	392	0,7
varav tobaksärenden (7054)	16	0,0
Totala kostnader (inkl. OH)	2 149	

Källa: Agresso

Kommentarer Tabell 6.1

Kostnader och årsarbetskrafter är på en relativt oförändrad nivå jämfört med föregående år. Den största procentuella förändringen är inom raden Fördelning av statsbidrag.

Länsstyrelseinstruktion 5§

Nationellt folkhälsomål

6. verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak

Samverkan och delaktighet

Nationellt nätverk

Samordnare respektive handläggare har deltagit i ett tiotal träffar med nätverket som under ledning av Statens folkhälsoinstitut, FHI samlar alla länsstyrelser för att ensa det gemensamma uppdraget att stödja genomförandet av den nationella ANDT-politiken (alkohol, narkotika, doping, tobak) i länet.

Regionalt ANDT-råd och prioriterade fokusområden i länet

Det regionala ANDT-rådet leds av landshövdingen och har träffats tre gånger under året. I rådet ingår även länspolismästaren, landstingsfullmäktiges ordförande, kommunalråd från Norrköping, Linköping och Motala, samt representant från Regionförbundet Östsam. Syftet med rådet är att samordna det regionala arbetet utifrån den nationella ANDT-strategin. Till rådet finns en arbetsgrupp bestående av representanter från ovan nämnda instanser. Arbetsgruppen har träffats vid flertalet tillfällen för att arbeta fram underlag för rådets verksamhet. De prioriteringar som rådet gjort är bl.a. en kartläggning utifrån ANDT-strategin om vilka insatser som sker inom kommuner, polis, landsting och Länsstyrelsen. Därefter har ett antal fokusområden identifierats där insatser ska ske exempelvis en drogvaneenkät bland ungdomar, narkotikakartläggning, utveckla samverkan mot alkohol och droger i trafiken (SMADIT), offentliga arrangemang, antilangning och opinionsbildande insatser gällande ungdomar och alkohol.

Samarbete - brottsförebyggande arbete

I länet finns ett regionalt brottsförebyggande råd, rEgbrå, vilket drivs av kommunerna, polisen och Centrum för kommunstrategiska studier. ANDT-samordnaren ingår i rådet och medverkade i BRÅ:s nationella konferens i Norrköping. En del av de lokala ANDT-samordnarna är också samordnare för det brottsförebyggande arbetet.

Länsstyrelsen har regelbunden kontakt och avstämning med Polisens ANDT samordnare/brottsförebyggare kring olika frågor. Dessa träffar har medfört en ökad kunskap om brottsförebyggande insatser.

Regionala nätverk

Länsstyrelsen sammankallar ett nätverk för det ANDT-förebyggande arbetet. I nätverket medverkar de lokala samordnare/kontaktpersoner som finns i länet, Landstingets ANDT-samordnare och representant från Studenthälsan. Nätverket har träffats vid fyra tillfällen under året då det varit olika tema såsom föräldrastöd, 100 % ren hårdträning samt FHI:s Länsrapport. Nätverket har varit aktivt i planerandet och genomförandet av gemensamma insatser i den nationella konferensen Drogfokus 2012 som genomfördes i Norrköping. Där deltog vi med en gemensam monter i vilken vi presenterade insatser som sker i länet och en informationsfolder. Nätverket ansvarade även för ett seminarium om samverkan, som besöktes av drygt 50 personer.

Nätverksträffar med de kommunala samordnarna har genomförts vid två tillfällen. Under året har deltagarna bland annat fått ökad kunskap och information om tobaksprevention, Tänk Om-kampanjen, Länsrapporten och Drogfokus 2012.

Nätverksträffar med länets alkoholhandläggare sker kontinuerligt en gång i månaden. På träffarna diskuteras framförallt tillämpning av alkohollagen och aktuella ärenden. Syftet är att enighet ska råda

så långt det är möjligt vid ansökningar/beslut enligt alkohollagen. Vid fyra tillfällen per år inbjuds även andra myndigheter till träffarna, bl.a. räddningstjänst, polis, skattemyndighet etc. Då de flesta alkoholhandläggare även ansvarar för tobakstillsyn lyfts även frågor som rör detta vid behov. För att samordna arbetet på Länsstyrelsen och öka delaktigheten deltar ANDT-handläggaren i ANDT-samordnarens nätverk för de lokala samordnarna och tvärtom vid nätverksmöten för alkoholhandläggare. Delaktigheten är viktig då områden tangerar varandra och det allt som oftast finns aktuell information att delge nätverken. Ett av huvudbudskapen är att tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen är en viktig del av det övriga förebyggande arbetet i kommunerna. Länsstyrelsen vill stimulera kommunernas samordnare och alkohol- och tobakshandläggare att samverka mer, därför är det viktigt att respektive frågor lyfts i de olika möteskonstellationerna.

Nätverket SLANDT

Länsstyrelsen driver nätverket SLANDT (studenter vid Linköpings universitet ANDT) för kårerna på universitetet, kårservice, Studenthälsan, polisen och kommunala alkoholhandläggare i Linköping och Norrköping. Syftet är att erbjuda arenor för dialog och samverkan mellan universitet, kårer, kommun och polis gällande ANDT-förebyggande insatser bland studenter. En större träff har arrangerats då landshövdingen bjöd in till ett möte där även beslutsfattare och politiker deltog, ca 25 personer. Nätverkets verksamhet bedömdes på senaste mötet vara mycket värdefullt och fortsatt samverkan efterfrågades. Deltagare var alkoholhandläggare och samordnare från Norrköpings och Linköpings kommuner, representant från Polismyndigheten i Östergötlands län, representanter från studenthälsan, de tre kårerna och Kårservice. Samarbetet har mynnat i att planera utbildningar i Ansvarsfull Alkoholservering, nulägesbeskrivningar, erfarenhetsutbyte, diskussion om olika problem och kompetensutveckling.

Under hösten har nätverkets arbete uppmärksammats bl.a. i samband med den nationella konferensen Drogfokus 2012 i Norrköping. Nästa beslutade fokusområde är berusningsnivåerna i samband med studentarrangemang.

Länsöverskridande nätverk

Länsstyrelsen samarbetar med andra länsstyrelser i landet. Bland annat har två nätverksträffar genomförts för kommunala samordnare i större kommuner i åtta län i Mellansverige. Totalt ingår tio kommuner i nätverket varav två kommuner är från länet. Syftet är att skapa en mötesplats för samordnare i stora kommuner där erfarenhetsutbyte, information och kunskapshöjande åtgärder kan ske. Ett exempel på ökad kunskap är om arbete med högskolor och narkotikaprevention. Länsstyrelsen har även deltagit i olika träffar med sydlänen. Bland annat arrangerade vi två utbildningstillfällen kring ÖPP(Örebro prevention program)/Effekt med totalt 140 deltagare.

Kunskapshöjande insatser

Kunskap om cannabis

Ett seminarium med ett 40-tal deltagare från ideella organisationer genomfördes under våren med syfte att öka kunskapen om cannabis.

Tillsammans med Nationella Cannabisnätverket och tre kommuner genomfördes tre seminarier i syfte att öka kunskapen bland professionella om hur man kan förhindra cannabisdebut hos ungdomar. Målgrupper för seminarierna var personal på elev- och ungdomshälsor, men även socialtjänst och andra berörda aktörer. Seminarierna syftade till att ge kunskap och redskap för samtal med ungdomar i riskzon, enligt MI-metoden (Motivational Interviewing). Totalt deltog drygt 90 personer.

Tobak/Rökfria miljöer

I mars genomfördes en konferens i samarbete med Psykologer mot tobak. Temat var rökfria skolgårdar och hur kommunerna ska/bör arbeta med problematiken. Konferensen var fulltecknad (ca 50 personer) och deltagarna kom från såväl skolverksamhet (rektorer, elevhälsa mm.) som miljöverksamhet (tillsynsansvariga för rökfria miljöer) samt tobakshandläggare.

Konferensen renderade i mycket medierapportering och deltagarna uppgav att de var mycket nöjda med den. I november har tre halvdagskonferenser hållits med ett fördjupat innehåll. Dessa konferenser var initierade av tobaksnätverket i länet. ANDT-samordnaren och ANDT-handläggaren fanns med i planering och genomförande. Även denna gång rönkte konferenserna stort intresse i media.

Kartläggning av rökfria skolgårdar

Under hösten har en kartläggning av om skolgårdar är rökfria i länet skett. En gymnasieskola alternativ grundskola i varje kommun har kartlagts. Utöver kartläggningen har en enkät riktad till elevhälsorna på nämnda skolor skickats ut. Styrdokument kring tobaksbruk har begärts in från skolorna.

Tänk OM

Ett Tänk Om-seminarium genomfördes tillsammans med CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). Tänk Om syftar till att förhindra tonåringars alkoholdebut och att föräldrar inte ska bjuda eller köpa ut alkohol till sina tonåringar. Målgrupp var kommunala samordnare, poliser, ideella. Syftet var att förbereda inför mediakontakter med mera i Tänk Om-aktiviteterna under 2012 och att engagera kommunerna i olika Tänk Om insatser under året. Tema var: Hur når man rätt målgrupper med sitt budskap. 31 personer deltog.

Länets kommuner är engagerade i bland annat gemensamma annonser på busskurer och i tidningar, reklam i radiokanaler och vid butikskassor, föräldrabrev samt kommunernas hemsidor. Debattartiklar publicerades inför valborg, skolavslutning och skolstart. Dessa var undertecknade av landshövdingen samt lokala samordnare inför valborg, närpolischeferna i länet inför skolavslutningen och ANDT-rådet inför skolstarten. Landstinget hade Tänk Om-budskap på monitorer i vårdcentralernas väntrum, Tonårsparlören fanns i väntrummen. Bioreklam fanns under två veckor på SF-biograferna. I lokalpressen har flera artiklar skrivits om detta och det har varit inslag i lokalradion.

Utvecklingsarbeten/projekt

100 % ren hårdträning - antidopningsprojekt

100 % ren hårdträning är en del av ett nationellt utvecklingsarbete gällande samhällsdopning som bedrivs av nätverket PRODIS, Prevention av doping i Sverige, under ledning av STAD (Stockholm förebygger alkohol och droger). Länsstyrelsen är projektägare och Östergötlands idrottsförbund (ÖIF) ansvarar för projektledning. Länsstyrelsen är sammankallande för den styrgruppen där det finns representanter från ÖIF, och Polisen. Tre av länets kommuner med totalt nio aktörer (21 anläggningar) medverkar i projektet och har skrivit under överenskommelser om att delta. Under året har bland annat utbildningar av personal/ägare till träningsanläggningar genomförts vid tre tillfällen med cirka 80 deltagare. Syftet med utbildningarna var att höja kunskapsnivån hos anställda på gym avseende medicinska och sociala biverkningar av dopning, kosttillskott och introduktion i motiverande samtal. En baslinjeenkät är genomförd på anläggningarna och den är besvarad av totalt 2 268 personer. Under hösten genomfördes en utbildningsdag för polis, åklagare, socialtjänst med flera professioner, ca 65 personer deltog, även personer från andra län. Projektet har fått stort genomslag i media med flera artiklar och inslag i radio och tv.

Småkommunsprojekt

Länsstyrelsen driver ett utvecklingsprojekt, Småkommunsprojektet, som syftar till att skapa strukturer och genomföra tillgång- och tillgänglighetsbegränsande insatser av ANDT utifrån lokala förutsättningar. I projektet ingår fem av länets mindre kommuner och varje kommun har bildat styrgrupper på lokal nivå. Tre seminarier/utbildningar har hållits inom ramen för projektet. Ett grundsyfte med projektet är att stimulera kommunerna att arbeta med systematisk kartläggning av nuläget i den egna kommunen. Samordnare och alkoholhandläggare har bl.a. instruerats i hur en kartläggning kan göras för att skapa en bild av den aktuella alkohol- och narkotikasituationen i kommunen. Det har även skett genomgångar av indikatorer och parametrar som är värdefulla i kartlägningsarbetet.

I slutet av maj genomfördes ett utbildningstillfälle för politiker/tjänstemän ang. vikten av ansvarsfull tillståndsgivning (alkohollagen) och information om förebyggande program i skolan. Ett seminarium i implementeringskunskap har genomförts och likaså ett seminarium avseende strategiskt arbete med media. Ett tjugotal personer medverkade vid de olika seminarierna och effekterna av dem var mycket goda. Utbildningarna har riktats till både tjänstemän och politiker i kommunerna.

Projektet har resulterat i att samtliga kommuner har gjort lokala kartläggningar och utifrån dessa tagit beslut om vilka insatser respektive kommun ska göra. Länsstyrelsen har fördelat medel efter det att godkända genomförandeplaner presenterats. ANDT-samordnaren och ANDT-handläggaren har besökt de aktuella styrgrupperna ute i kommunerna.

AAS

ANDT-handläggaren har deltagit i en nätverksträff för västra länsdelen avseende Ansvarsfull alkoholserving. Vid mötet deltog alkoholhandläggare och lokala samordnare från fyra kommuner samt representanter från polisen. Vid mötet planerades fortsatta utbildningsinsatser i AAS under hösten och en lägesbeskrivning av våldssituationen i västra länsdelen presenterades. Samverkan mellan kommunerna i AAS uppfattades som mycket viktig, då det kan vara svårt för en enskild kommun att kunna erbjuda utbildningen årligen. Länsstyrelsen beställer utbildningsmaterial, samt finns med som föreläsare i alkohollagen. Länsstyrelsen har även utbildat ett 40-tal kroganställda i alkohollagen.

Tema Idrott

Länsstyrelsen har arrangerat ett seminarium kring ”Positiv supporterkultur”. Den nationella utredaren Björn Eriksson presenterade sitt delbetänkande ”Mindre våld för pengarna” och i detta ingår bland annat en ansvarsfull alkoholserving som en del i det förebyggande arbetet.

Rådgivning och konsultation

Nätverksträffar har införts för att möta behovet av råd/stöd. När frågor handlar om alltför juridiska detaljer hänvisas till aktuell rättspraxis. Genom att införa extra nätverksträffar har telefonsamtal o.d. minskat i omfattning.

Jämställdhet

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,9	0,9	0,9
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	5,1	3,2	3,4
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	2,9	2,1	2,2
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	11 083	6 343	7 249
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	5,3	2,9	3,5
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	52	44	56
Antal beslutade ärenden	44	26	40
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	21	15
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	5 860	4 271	2 540

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 80*

Kommentarer

Antal årsarbetskrafter, verksamhetskostnader och antal ärenden har ökat under åren. Det finns flera anledningar till detta. Dels redovisas verksamhet avseende våld i nära relationer enbart under Jämställdhet numera, istället för under Folkhälsa. Dels har myndigheten fått flera särskilda nationella uppdrag. Det är positivt att antal ej beslutade ärenden äldre än två år har minskat under året.

Återrapportering regleringsbrev

Tabell 7.1

Kostnader/intäkter för Jämställdhet	2012	2011	2010
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	11 083	6 343	7 249
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	562	1 070	1 539
varav övrig finansiering (tkr)	10 492	5 230	5 710
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader, %	5,3	2,9	3,5
Verksamhetsintäkter	30	140	0

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Källa: Agresso

Kommentarer Tabell 7.1

Verksamhetsintäkter består av intäkter av avgifter och andra ersättningar.

Länsstyrelseinstruktion 5§

Jämställdhetsperspektiv

1. integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor

Länsstyrelsen belyser och beaktar kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor i flera verksamheter. När det gäller arbetet med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck har vi uppmärksammat att fokus fortfarande läggs till stor del på heterosexuella flickor och kvinnor. Detta får till följd att bland annat pojkar och mäns ofta dubbla utsatthet, som både offer och förövare, hamnar i skymundan. Homo-, bi och transsexuella personer eller personer med könsöverskridande identitet och uttryck, är en grupp vars behov tenderar att åsidosättas. Funktionsnedsatta personer, barn som lever med skyddad identitet och ensamkommande barn är andra grupper som ofta

osynliggörs. Vi har ett tydligt jämställdhetsperspektiv i vårt arbete med att främja arbetet med nyanländas etablering. I den regionala överenskommelsen, Etablering i Utveckling 2015, som alla länets kommuner, Landstinget, Regionförbundet Östsam, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket ställt sig bakom har vi i mål och indikatorer synliggjort både nyanlända mäns och kvinnors och flickors och pojkars situation inklusive ensamkommande barn. När vi arbetar med att integrera de mänskliga rättigheterna i verksamheten (se nedan) finns naturligtvis ett jämställdhetsperspektiv i detta. Vi tar i det arbetet utgångspunkt i jämställdhet med ett intersektionellt perspektiv.

Individbaserad statistik

2. genomgående analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund om det inte finns särskilda skäl mot detta

Den individbaserade statistik som presenteras har kön som övergripande indelningsgrund. I de fall där eftersträvan är jämn könsfördelning används bl.a. statistiken som en grund för att om möjligt prioritera det underrepresenterade könet. Ett exempel finns inom kompetensförsörjning där vi arbetar med en jämnare könsfördelning i tillsättningar av olika kategorier anställda.

Hänsyn till barns bästa

3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa

Länsstyrelsen arbetar fortlöpande med att lyfta fram barnperspektivet inom våra olika sakområden. Inom vissa områden finns perspektivet med som en del i uppgiften ex. vis inom integration och folkhälsa medan det inom andra områden finns med mer perifert.

Bland våra viktigaste bevakningsfrågor i PBL-hanteringens är att via råd och tillsynsinsatser verka för att bebyggelse som planeras inte blir olämplig för människors hälsa. Barn är i många fall en särskilt känslig grupp att uppmärksamma i dessa sammanhang, inte minst då planläggning sker som berör frågor om samhällsbuller, luftföroreningar och risken för hälsopåverkande markföroreningar i anslutning till bostadsbebyggelse. För att öka kunskaperna om dessa frågor, hos kommunerna såväl i vår egen hantering, arbetar vi med att ta fram en särskild handbok om hanteringen av förorenad mark i detaljplaneringen.

Samordningen avseende mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel

Samverkan

I Östergötland finns en etablerad samverkan mellan olika kommuner och mellan kommuner, myndigheter och frivilligorganisationer. Länsstyrelsen har valt att fortsätta bygga på de nätverk och strukturer som finns i tre länsdelar.

Den östra delen har Norrköpings kommun som huvudansvarig för samverkansarbetet. De är sammankallande i en arbetsgrupp där frivården, polisen och kvinnojouren ingår. I gruppen ingår även grannkommunerna Söderköping och Valdemarsvik. Dessa köper tjänster av Norrköpings verksamhet Fridborg vilket innefattar samtalsstöd för individer eller i grupp och skyddat boende. Kommunerna har också en del egna insatser att för våldsutsatta.

I den mellersta delen är Linköpings kommun huvudansvarig för samverkansarbetet och är sammankallande. I gruppen ingår polisen, frivården, åklagare, landstinget och fem kommuner.

Den västra delen består av Motala, Mjölby, Vadstena och Ödeshög. Motala kommun har under hösten inlett ett samverkansarbete där polisen, kvinnojouren och brottsofferjouren ingår. I samverkansgruppen ingår idag Motala, Mjölby samt Vadstena.

Under hösten har Länsstyrelsen deltagit i mellersta och i västra delens styrgruppsmöten. I den östra delen sker främst uppföljning av arbetet. Syftet har varit att få en inblick i hur samverkansarbetet fungerar i praktiken samt att kunna informera om Länsstyrelsens uppdrag och verksamhet. Vi har också fungerat som en länk mellan Socialstyrelsen och länets kommuner när det gäller utvecklingsmedlen som flyttades från länsstyrelserna till Socialstyrelsen.

Länsnätverk Våld i nära relationer

En annan del av samordningsuppdraget har varit att anordna träffar för länets kvinnofridsamordnare där tio av länets 13 kommuner fanns representerade. Två länsnätverksträffar har genomförts med länets kvinnofridssamordnare där de flesta av de tio kommunerna deltagit. Dessa nätverksträffar syftar till att skapa forum för erfarenhetsutbyte mellan kommunerna, lyfta upp behov av länsövergripande utbildningsinsatser, samt stödja utvecklingen av arbetet i länet. Länsstyrelsen informerar kontinuerligt om de olika uppdragen som Länsstyrelsen har och håller sig informerad om hur läget ser ut i kommunerna. Nyckelpersonerna som deltar i nätverket har på ett eller annat sätt i uppdrag att arbeta med frågor som rör våld i nära relationer, barn som bevittnar och utsätts för våld och hedersrelaterat våld och förtryck.

Länsstyrelsen har genom detta nätverk påbörjat ett första steg mot ett kunskapsutbyte mellan kommunerna inom länet. En arbetsgrupp finns där Länsstyrelsen, Norrköpings kommun och Åtvidabergs kommun tillsammans påbörjat ett arbete med att kartlägga våldets omfattning i länet. Motala kommun har startat ett arbete med att kartlägga våldets omfattning i den egna kommunen.

Länsstyrelsen har varit i kontakt med brottsoffersamordnaren på Polisen, kvinnojourerna i länet och samrått med Rikspolisstyrelsen angående frågan om hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetsgruppen har gjort ett förslag på en enkät som ska diskuteras vidare. Länsstyrelsen har också begärt in handlingsplaner från kommunerna för att göra en inventering av vad som görs och hur det görs.

Utbildnings- och dialogdag med kvinno- och tjejjourerna i länet

Länsstyrelsen har haft kontakt med kvinno- och tjejjourerna i länet kontinuerligt under hösten. Kontakterna har handlat om att hålla sig informerad om läget och ta reda på vilken statistik kvinnojourerna för. Länsstyrelsen har också fungerat som en länk mellan kvinnojourerna och Socialstyrelsen framförallt när det gäller meddelandebladet 2:2012. En dialogdag anordnades av Länsstyrelsen för kvinno- och tjejjourerna i länet. Länsstyrelsen har bidragit med stöd av Socialstyrelsen till att tillhandahålla svar på de frågor som kvinnojourerna hade utifrån meddelandebladet. Länsstyrelsen har också tillsammans med kvinnojourerna påbörjat planering för ett gemensamt dialogmöte med politiker, socialchefer och verksamhetschefer.

Regionalt kompetens- och metodstöd

Meddelandeblad

Länsstyrelsen har kontaktat politiker i Linköping, Norrköping, Motala och Söderköpings kommun och påbörjat planering för dialogmöten angående meddelandebladet.

Utbildning Hur ger vi våldsutsatta kvinnor i missbruk stöd och skydd?

Tillsammans med Norrköpings kommun anordnade Länsstyrelsen en regional utbildningsdag *Hur ger vi våldsutsatta kvinnor i missbruk stöd och skydd?* Föreläsare under dagen var Berit Grinups Sundgren fil.lic och genusvetare som under två år har följt Kvinnoboendet Elsa i Norrköping. Maria Boustedt Hedvall informerade om Socialstyrelsens utbildningsmaterial "Skylla sig själv?" som specifikt berör våld mot kvinnor med missbruks- eller beroendeproblem. 117 personer från länet var anmälda till dagen.

Utbildning HBT/Q och heder

Länsstyrelsen har anordnat en utbildningsdag om HBT/Q och hedersrelaterat våld och förtryck. Eduardo Grutzky från organisationen ALMAeuropa har tillsammans med Hedvig Nathorst-Böös från RFSU Ungdom föreläst om HBT personers särskilda utsatthet när det gäller hedersrelaterat våld.

Totalt var det ca 140 deltagare från flera myndigheter och ideella organisationer bl.a. socialtjänst, polis, Landstinget, RFSL Linköping, kvinnojourer, brottsofferjourer, Migrationsverket, skolan samt fritidsgårdar. Länsstyrelsen utvärderade utbildningsdagen med en enkät och 40 personer bidrog med information i utvärderingen. Majoriteten av de som svarat uppgav att föreläsningen bidragit med en kunskapsökning i ämnet och att innehållet i föreläsningarna var relevant i deras arbete.

Utbildning Våld och funktionsnedsättning

Länsstyrelsen har anordnat en utbildningsdag om våld och funktionsnedsättning med Socialstyrelsens utbildningsmaterial ”Sällan Sedda” som grund. Specifikt fokus under dagen har legat på kvinnor med funktionsnedsättning utsatta för våld, med fördjupning i kvinnor med psykiska och intellektuella funktionsnedsättningar utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Föreläsare under dagen var Kerstin Kristensen och Denise Cresso, från Utvecklingscentrum Dubbelt Utsatt vilket är en projektverksamhet inom Bräcke Diakoni samt Talin Davidian, ordförande i TRIS, Tjejejs rätt i samhället, en ideell organisation som ansluter sig till idén om universella mänskliga rättigheter. Målgruppen var politiker, socialtjänst, LSS, skola, hälso- och sjukvård samt kvinno- och tjejourer. Totalt deltog 95 personer under dagen, övervägande del från socialtjänst, LSS-handläggare och skola. Länsstyrelsen utvärderade dagen genom en enkät vilken visade att **dagen** hade varit givande. Generellt framkom det att målgruppen fått ny kunskap och nya perspektiv på våld och funktionsnedsättning men särskilt om kopplingen hedersrelaterat våld och förtryck och flickor med intellektuell funktionsnedsättning utsatta för våldet. Det framkom kunskapsbehov inom området våld och funktionsnedsättning samt att det saknas konkreta verktyg i arbetet mot våldet inom respektive verksamhet. Efter utbildningsdagen har TRIS kontaktats av socialtjänst och LSS handläggare i länet. Kontakterna har bestått av övergripande vägledning i området och konkreta råd i individärenden samt lett till att samtal om eventuell samverkan och utbildning inom området startats med TRIS.

Utbildning Att växa upp med våld i hemmet

Länsstyrelsen anordnade två utbildningsdagar tillsammans med Nätverket för stödgruppsledare i länet på temat Att växa upp med våld i hemmet. Utbildningen gav värdefull kunskap, konkreta råd och verktyg för hur man som stödgruppsledare kan ge stöd och agera för att hjälpa barn och ungdomar som upplever våld i familjen.

Främja och lämna stöd till insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck - regionalt

Fördelning av projektmedel

Länsstyrelsen har beviljat medel för ett projekt som RFSL Linköping driver samt ett projekt drivet av Rädda Barnen i Linköping. Utöver de pågår ett flertal projekt som startade tidigare år. Fokusområden inom dessa projekt är bland annat utbildning till socialtjänst om hedersrelaterat våld och förtryck, samt upplysning till barn och ungdomar inom skolans ram när det gäller kropp och sexualitet, mänskliga rättigheter och var man kan vända sig när man behöver hjälp i sin situation.

Konsultation/rådgivning och utbildningsinsatser

Länsstyrelsen har bidragit med konsultation i individärenden vid sex tillfällen under året. Dessa har framför allt efterfrågats av elevhälsa och Länsstyrelsen har hjälpt till med att slussa ärenden vidare samt gett rådgivning och vägledning. Utbildning i hedersrelaterats våld och förtryck har efterfrågats från polis, landsting och skolor.

Projektet Mognad och livsutrymme

Projektet sker i samverkan mellan ungdomsmottagningen och Skäggetorpsskolan i Linköping. Syftet med projektet är att medvetandegöra barn i årskurs sex om kropp, tankar, känslor och sexualitet under mognads- och pubertetsprocessen. De ska få kunskap och kontroll över sin kropp och sexualitet samt insikt i sin rätt att få bestämma över sitt eget liv och sin kropp. Länsstyrelsen anser att det finns ett stort värde i att sprida projektet och samtal med kommunen och ungdomsmottagningen har påbörjats.

Integration

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,0	1,0	0,2
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,7	1,0	1,3
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	0,9	1,0	0,7
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 822	2 152	1 506
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	0,9	1,0	0,7
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	42	39	17
Antal beslutade ärenden	13	14	4
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	5	8
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 85*

Kommentarer

Vi kan konstatera att inga större förändringar har skett avseende årsarbetskrafter och verksamhetskostnader. En viss minskning vad gäller verksamhetskostnader i förhållande till 2011, men inte i förhållande till 2010. Det är positivt att antal ej beslutade ärenden äldre än två år har minskat.

Återrapportering regleringsbrev

Reform för etablering

72. Länsstyrelserna ska inom ramen för uppdraget rörande mottagandet av nyanlända invandrare prioritera genomförandet av reformen för etablering av vissa nyanlända invandrare. Länsstyrelsen ska redovisa:

- En bedömning av behovet av insatser från länsstyrelserna,
- genomförda insatser,
- en bedömning av det egna resultatet, samt
- kvarstående utvecklingsbehov.

Länsstyrelserna ska särskilt redogöra för insatser m.m. som rör SFI. Anvisningar för redovisningarna ska lämnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Genomförda insatser

Överenskommelser och kapacitet

Länsstyrelsen har fört en dialog med samtliga kommunledningar kring överenskommelserna och mottagandet av nyanlända. Både mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn avhandlas vid dessa överläggningar. Under våren var situationen att Östergötland hade ett tillfredsställande antal platser i överenskommelserna. Överläggningarna med kommuner präglades då mer av en dialog kring hur kommunerna upplevde att mottagandet fungerade och hur vi tillsammans i länet kan utveckla det. Under sommaren skrev Migrationsverket upp sin prognos och ganska tidigt stod klart att ytterligare uppskrivningar skulle bli aktuella. I och med detta blev de sju kommunbesöken som genomfördes under hösten mer av förhandlingar för att öka kapaciteten i länet. I september skickade landshövdingen ett brev till samtliga kommunstyrelser om att mottagandet i Östergötland kommer öka kraftigt under 2013. Därefter fördes samtal med samtliga kommunstyrelseordföranden om det kommande behovet av en ökad kapacitet och omförhandlingar av överenskommelser.

Samtliga kommuner i Östergötland har tillsvidareöverenskommelser kring mottagande av nyanlända invandrare. Länsstyrelsen bedömer att viljan att ta emot nyanlända är fortsatt mycket god och i Östergötland finns inga tecken på att någon kommun har för avsikt att minska sitt mottagande. Samtliga kommuner ger dock en bild av de problem och svårigheter som finns i form av brist på

lägenheter. Detta påverkar kommunernas förmåga att öka sitt mottagande, både vad gäller ensamkommande barn och nyanlända flyktingar. Andra problem som har lyfts är de svårigheter som finns kring barnens skolgång och förutsättningar att kunna uppnå de nationella kunskapsmålen. Dessutom lyfts brister vad gäller kompetens bland personal på boenden, utifrån påpekanden från tillsynsmyndighet. De krav som ställs på boendena för ensamkommande barn utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd för HVB, är ytterligare en omständighet som vissa kommuner anför som ett hinder för ett väsentligt ökat mottagande.

Etablering i Utveckling 2015 - regional samverkan i Östergötland.

Under våren skickades en slutgiltig version av Etablering i utveckling 2015, som är den nya regionala överenskommelsen kring nyanländas etablering i länet, ut till samtliga kommuner, Arbetsförmedlingen, Landstinget i Östergötland samt Regionförbundet Östsam. I slutet av året meddelade den sista aktören att man ställer sig bakom överenskommelsen.

Den regionala samverkan i Östergötland har numera ett styrdokument med mål kring områdena Utbildning & Praktik, Samhällsliv, Boende, Barn & unga samt Hälsa. Överenskommelsen och målen är tidsatta till 2015. Varje mål har ett antal indikatorer med vars hjälp Länsstyrelsen varje år ska följa upp hur arbetet med målen framskrider. Mottagandet av ensamkommande barn är inkluderat i överenskommelsens prioriterade mål. Eftersom mottagandet av ensamkommande barn ställer särskilda krav på kommuner och andra aktörer har Länsstyrelsen Östergötland under våren arbetat fram en ny regional avsiktsförklaring för mottagande av ensamkommande barn i länet.

Landshövdingens integrationsråd har träffats två gånger under året. Där ingår kommunalråd från Kinda, Linköping, Motala och Norrköping, chefer från Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, landstingsråd samt andra vice ordförande från Regionförbundet Östsam styrelse. Under våren förankrades den slutgiltiga versionen av överenskommelsen Etablering i Utveckling 2015. Vid andra mötet diskuterades organisationen kring den regionala samverkan. Då beslutade man att rådet ska utgöra formell ledningsgrupp för den regionala samverkan. Länsstyrelsen har ansvaret för att bereda frågor till ledningsgruppen.

Samhällsorientering

Ett projekt som ska göra det möjligt för samtliga länets kommuner att erbjuda samhällsorientering utifrån kraven i förordning (2010:1128) om samhällsorientering har medfört att kommunerna i Östergötland kunnat erbjuda nyanlända samhällsorientering på arabiska, dari, persiska, ryska, somaliska och tigrinja samt engelska och lätt svenska.

Att driva samhällsorienteringen på regional nivå innebär stora logistiska utmaningar, inte minst att samordna samhällsorienteringen med SFI och andra insatser i alla länets kommuner. Under projektiden har en processutvärderare följt projektet. Utvärderingen har pekat på en del brister i projektorganisationen som bidrar till onödig byråkrati. Det finns ett förslag på omorganisering som ska vara mer hållbar på sikt. Ett av målen i projektet var att kommuner själva tar över finansieringen av samhällsorienteringen vid årsskiftet 2012.

Länsstyrelsen Östergötland har tillsammans med Länsstyrelsen i Västra Götaland samordnat Länsstyrelsernas gemensamma fokusgrupp för samhällsorienteringen. Fokusgruppen driver ett nationellt utvecklingsarbete tillsammans med de projekt som beviljats nationella § 37-medel för insatser inom området. Två workshoppar har anordnats under året. Länsstyrelsernas fokusgrupp har också anordnat fyra konferenser runt om i Sverige där goda exempel på SO-material, metoder, portalen informationsverige.se, webbaserad SO lyfts fram och diskuterats. Konferenserna lockade omkring 400 deltagare från framför allt kommuner.

Ett östgötskt utbildningsutbud

I Etablering i utveckling 2015 är ett av de prioriterade områdena Utbildning & praktik. Målsättningen är att det i länet ska finnas ett regionalt utbud av flexibel kommunal vuxenutbildning, SFI med olika inriktningar samt arbetsmarknadsutbildning via Arbetsförmedlingen, anpassade utifrån de nyanlända

männens och kvinnornas behov. Ansvariga aktörer samverkar på lokal och regional nivå, för att möjliggöra deltagande i andra etableringsinsatser.

Länsstyrelsen har under året lett en arbetsgrupp med representanter från Arbetsförmedlingen, Linköpings, Mjölbys och Norrköpings kommun samt Regionförbundet Östsam vars målsättning är att skapa en Östgötamodell som kombinerar Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar med SFI samt andra kommunala vuxenutbildningar anpassade efter målgruppens behov. Arbetsförmedlingen kartlade under våren deltagarnas behov och förutsättningar samt inledde en dialog med tänkbara utbildningsanordnare. I slutet av året startade en första svetsutbildning med totalt 11 deltagare från tre kommuner. Länsstyrelsen har beviljat Mjölby kommun § 37-medel för att anställa en SFI-lärare. Detta innebär att ingen kommun har några kostnader för SFI när modellen testas i Östergötland. Länsstyrelsen sitter även med i styrgruppen för projektet.

Länet fortsätter utveckla de Regionala yrkessvenska utbildningarna (RYS-utbildningar). Dessa utbildningar finansieras med Yrkesvux-medel. Samordnaren och utvecklandet av utbildningarna finansieras med § 37-medel. Under 2012 har kurser inom ett antal områden planerats. Det har varit svårt att rekrytera deltagare inom etableringen till RYS-utbildningarna, dels för att språkkraven ofta varit för höga eller för att etableringshandläggarna, lotsar och de nyanlända männen och kvinnorna inte känner till RYS-utbildningarna. I slutet av året träffades samordnaren för RYS-utbildningarna, Länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen och fastställde en strategi för att nå ut med utbildningar till nyanlända via Arbetsförmedlingens etableringshandläggare.

Samordnaren leder inom ramen för projektet ett regionalt SFI-nätverk med syfte att dels få aktörerna att se vilka verksamheter som finns dels att skapa kontaktnät för att finna nya vägar för att få ut målgruppen i praktik eller arbete. I nätverket, som träffats två gånger under året ingår representanter från samtliga kommuners SFI och vuxenutbildning så som rektorer, lärare, projektledare m.fl., totalt ett 30-tal personer. För att få inspiration och utbyta erfarenheter anordnades ett studiebesök till Stockholms län och deras SFX-verksamhet.

Motala kommun har av Länsstyrelsen beviljats § 37-medel till projektet SIA – SFI i arbetslag. Projektet testar möjligheterna att kombinera SFI med en praktik i kommunens arbetsmarknadsenhetens arbetslag. Genom att använda sin svenska i praktiska sammanhang blir personen snabbare redo att ta steget ut i en praktik på den reguljära arbetsmarknaden. Projektet vänder sig till deltagare från samtliga kommuner, men samtliga 23 deltagare var boende i Motala.

Bosättning

Boende och bosättning är ett av de prioriterade områdena i överenskommelsen. För att stärka dialogen mellan ansvariga aktörer startade Länsstyrelsen ett bosättningsforum. I forumet sitter ansvariga för bosättningen från samtliga kommuner, ansvariga handläggare från Arbetsförmedlingen samt Migrationsverket. De två fora som varit under året har ökat aktörernas kunskap och kännedom om behovet av platser, utbudet av tillgängliga lägenheter och bidragit till fortsatt gott samarbete i länet.

Årets bostadsmarknadsanalys fokuserar på nyanländas boende. Analysen visar att bostadsbristen är ett stort hinder för utökat mottagande i Östergötland. Analysen visar samtidigt att endast tre av tretton kommuner samverkar aktivt med privata värdar. Landshövdingen bjöd därför in länets privata värdar, allmännyttiga fastighetsbolag, branschföreträdare och kommuner till ett seminarium kring flyktingmottagandet i Östergötland. Seminariet fick stort gensvar och cirka 30 personer från privata fastighetsbolag närvarande utöver de allmännyttiga fastighetsbolagen och representanter från kommuner, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, branschföreträdare och Hyresgästföreningen. Landshövdingen kommer nu bjuda in särskilt viktiga aktörer till ett rundabordssamtal för att hitta lösningar på hur vi med gemensamma krafter ordnar bostäder till de nyanlända som väntas bosätta sig i Östergötland kommande år.

Mottagandet av nyanlända flickor och pojkar

I den nya överenskommelsen Etablering i Utveckling 2015 är även nyanlända barns och ungas introduktion ett prioriterat område. Det fastslagna målet i överenskommelsen säger att nyanlända flickor och pojkar får en barnomsorg och skolgång utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Nyanlända flickor och pojkar i skolålder har tillgång till modersmålsundervisning samt studiehandledning på modersmål och barn i förskolan har modersmålsstöd. Ansvariga aktörer arbetar aktivt med att utveckla skolformerna för ungdomar som riskerar att inte klara de nationella målen.

Länsstyrelsen har beviljat § 37 medel till arbetet med att utveckla introduktionen för barn och unga i länet. Arbetet med att ta fram en regional modersmålspool har fortsatt. Syftet är att öka tillgängligheten för modersmålsundervisning samt studiehandledning på modersmålet. Detta för att öka andelen behöriga till gymnasiet. Under 2012 har arbetet inriktats på att hitta samverkansformer samt en organisation kring modersmålspoolen som är godkända av SKL samt Konkurrensverket. En arbetsgrupp har tillsammans med projektledaren arbetat fram två förslag som har presenterats i det regionala nätverket för skolpolitiker (L15) samt i förvaltningschefsgruppen. Förslaget har även granskats av en skol- och en stadsjurist.

Utöver arbetet med modersmålspoolen har sex stycken nätverksträffar genomförts. Vid nätverken deltar skolledare, lärare, studie- och yrkesvägledare, elevhälsa samt övrig personal som arbetar inom skolan från samtliga kommuner. Fokus under 2012 har varit Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Något som är helt i linje med vår nya läroplan samt ett arbetssätt som via forskning är bevisat vara ytterst lyckosamt för nyanlända elever. Regionala riktlinjerna har färdigställts och varit ute på remiss i alla kommuner samt reviderats och ska nu implementeras.

Bedömning av de egna insatserna

Länsstyrelsen har under året arbetat med flera av de utvecklingsbehov som redovisades i årsredovisningen för 2011. Genom den nya regionala överenskommelsen, Integrationsrådet och enskilda överläggningar med samtliga kommunledningar är viljan att ta emot nyanlända och det regionala engagemanget fortsatt stort i samtliga östgötska kommuner. Med flera tydliga och mätbara indikatorer till varje prioriterat mål kommer också resultaten av den regionala samverkan kunna följas upp. Genom en årlig länsrapport kommer det finnas ett väl underbyggt material att utgå ifrån när ledningsgruppen fastställer vilka insatser som bör prioriteras för att effektivisera etableringen i Östergötland.

Genom egna insatser, initiativ och via § 37-projekt arbetar länets aktörer hårt med att utveckla etableringsinsatser. Fokus under året har varit att skapa ett utbildningsutbud för nyanlända. Nästa steg är att säkerställa att utbudet kommer alla nyanlända till godo oavsett boendekommun. Genom att bevilja § 37-medel och delta aktivt i styrgruppen för det regionala SO-projektet har nyanlända i hela länet fått en samhällsorientering som lever upp till kraven i förordningen. Genom att bevilja ytterligare medel säkerställer Länsstyrelsen också att kommunerna, när projektet är slut, tar vid och själva finansierar verksamheten.

Kvarvarande utvecklingsområden

Att utveckla etableringsinsatser är ett fortsatt utvecklingsområde, inte minst att skaffa praktikplatser inom offentlig, privat och idéburen sektor. Praktik är ett av de prioriterade områdena och när nu samtliga aktörer ställt sig bakom överenskommelsen kommer mer resurser riktas mot att möjliggöra för fler nyanlända att så tidigt som möjligt erbjudas olika typer av praktik.

Lokal samverkan och samordning kring etableringsinsatser är ett fortsatt utvecklingsområde. Länsstyrelsen avvaktar att de råd kring lokala överenskommelser som Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna tillsammans arbetat fram ska godkännas av Arbetsförmedlingen. Den regionala samhällsorienteringen behöver hitta former och övergå från projektform till ordinarie verksamhet.

Samarbetet med frivillig/idéburen sektor har stärkts under året, inte minst genom den regionala avsiktsförklaringen kring mottagandet av ensamkommande barn där Röda Korset, Rädda Barnen samt Östergötlands idrottsförbund har skrivit under överenskommelsen. Även om samverkan med näringslivet stärkts genom en ökad dialog med privata hyresvärdar kring mottagandet av nyanlända invandrare finns mer att göra. Länsstyrelsen har inlett diskussioner med Länsstyrelsen Gävleborg om att vara en av flera länsstyrelser som fortsätter utveckla det nyligen avslutade projektet Öppna Dörrar. Projektledare har varit i Östergötland och presenterat projektet för länsledning och enhetschefer.

Insatser inom anslag 1:2

73. Länsstyrelserna ska redovisa till vilka typer av insatser som ersättning enligt förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar lämnats till kommuner och kommunförbund. Av redovisningen ska särskilt framgå insatser för att underlätta kommunal samverkan rörande sfi och samhällsorientering. Ersättningarna finansieras från det under utgiftsområde 13 uppförda anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande. Anvisningar för redovisningarna lämnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

§37- medel

Länsstyrelsen har under året disponerat 1,9 miljoner kronor som kommuner och kommunalförbund haft möjlighet att ansöka om. Vi har från mars till och med september tagit emot och beslutat om medlen löpande.

Kommun	Sökt insats	Sökt belopp, tkr	Beviljat belopp, tkr
Valdemarsvik	Film för effektivare bosättning i småkommuner	207	200
Motala	SIA – Svenska i arbetslag	400	400
Regionförbundet Östsam	Utveckling av SFI, Regional yrkessvenska och samverkan med arbetsförmedlingen	500	349,5
Mjölby	Arbetsmarknadsutbildning med integrerad SFI	413	413
Regionförbundet Östsam	Förstärkt administration till regional SO	174	170
Regionförbundet Östsam	SO-implementeringsfas jan-mars 2013	452	367,5
Regionförbundet Östsam	Arbetsmarknadskunskap	180	0
Regionförbundet Östsam	Barn och ungas introduktion	72	0
Linköping Öster. Idrottsförbund	Ensamkommande till idrotten år 2	330	0
Summa:		2728	1900

Insatser som beviljats medel för att underlätta kommunal samverkan rörande samhällsorientering

2011 beviljade Länsstyrelsen en miljon kronor till ett regionalt projekt som möjliggör för kommunerna att erbjuda nyanlända samhällsorientering enligt kraven i förordningen. Under 2012 har ytterligare 573 500 kronor beviljats för att dels stärka administrationen i det omfattande samverkansprojektet och dels för att säkerställa att projektet implementeras och övergår till ordinarie verksamhet under 2013.

Insatser som prioriterats och som avser stöd till effektivare och mer flexibel sfi-undervisning genom samverkan

Länsstyrelsen har beviljat totalt 1 162 500 kronor till projekt som syftar till att stärka samverkan kring SFI. I Motala kommun testas en modell där SFI kombineras med praktik i kommunens befintliga arbetslag. Projektet är förankring regionalt via den kommungrupp som ansvarar för etableringen hos Regionförbundet Östsam.

Regionförbundet Östsam har beviljats 349 500 kronor för att utveckla samverkan kring SFI, regional yrkessvenska samt samverkan med Arbetsförmedlingen. Det finns idag ett regionalt nätverk för verksamma inom SFI från samtliga kommuner, nya RYS-utbildningar har startats och samordnaren finns med i den arbetsgrupp som arbetet fram en modell som integrerar SFI-undervisning i Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildning.

Mjölby kommun har beviljats 413 000 kronor för att kunna anställa en SFI-lärare med inriktning svets integrerad i Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildning i Östergötland. Arbetsförmedlingen har rekryterat deltagare från tre olika kommuner. Då Länsstyrelsen finansierar SFI-lärare kommer kommunerna ifrån betalning för den undervisningen.

Insatser som prioriterats och som avser åtgärder som syftar till att underlätta nyanländas bosättning

Länsstyrelsen har beviljat Valdemarsviks kommun § 37-medel för att producera en film som visar fördelarna med att bosätta sig i en mindre kommun. Filmen vänder sig till nyanlända som står inför valet att tacka ja eller nej till erbjudande om en plats i en mindre kommun. Filmen blev klar i slutet av året och det återstår att tillsammans med Arbetsförmedlingen komma fram till hur den kan användas under bosättningsprocessen. Nästan 50 % av de nyanlända männen och kvinnorna som anvisas plats i Östergötland tackar nej till platsen vilket givetvis får stora konsekvenser för kommunerna, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. Länsstyrelsen har suttit med i projektet styrgrupp.

För att underlätta bosättning och få fler att tacka ja till platser i mindre kommuner kommer Länsstyrelsen tillsammans med Arbetsförmedlingens huvudkontor diskutera hur man kan använda den producerade filmen i den nationella bosättningsprocessen.

Icke-diskriminering och mänskliga rättigheter

85. Länsstyrelserna ska redovisa hur Sveriges rättsliga åtagande om icke-diskriminering och mänskliga rättigheter belyses, analyseras och beaktas i den egna verksamheten i enlighet med 5§ punkten 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion samt bedöma resultatet av detta. Redogörelsen ska innehålla information om bl.a. hur länsstyrelserna samarbetat med andra berörda myndigheter samt vilka åtgärder som vidtagits för att stödja kommunernas arbete med dessa frågor.

- Åtgärder som har vidtagits för att genomföra länsstyrelsernas handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter 2010–2012, samt resultatet av dessa, ska särskilt redovisas.

Handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter - Länsstyrelsens arbete

Länsledningen beslutade att varje verksamhet under 2012-2013 ska genomföra MR-utbildningar innehållande både en teoretisk- och en praktisk del. Utbildningen hade särskilt fokus på diskriminering som utgår från länsstyrelsernas gemensamma handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter. Syftet är att alla anställda får grundläggande kunskaper om mänskliga rättigheter. Målet är att ta fram metoder och verktyg för varje enskild verksamhet som ska kvalitetssäkra/integrera verksamheten utifrån perspektivet mänskliga rättigheter.

Totalt har cirka hälften av medarbetarna utbildats. Inför starten av utbildningarna har ett nyhetsbrev skickats ut. En utvärdering med hjälp av PMI-metoden (plus, minus, intressant) har gjorts vid varje utbildningstillfälle. Erfarenheterna från enheter som genomgått utbildningen och resultatet av

utvärderingen har förmedlats till Länsstyrelsens alla medarbetare i ett nyhetsbrev. Utvärderingarna visar att majoriteten av deltagarna är nöjda med baskunskaperna i MR.

Intern rådgivning

Under årets första månader har stöd och konsultationer främst skett till kontaktpersoner för de grupper som genomgått utbildningen. Länsstyrelsens samordnare för mänskliga rättigheter deltar i PBL-beredningsgruppen som sakkunnig och stöd i MR-frågor. Möten hålls en gång per månad. Deltagarna tar upp aktuella ärenden inom ramen för sin verksamhet och diskuterar dessa utifrån ett tvärsektorielt perspektiv, där MR-perspektivet är ett. Syftet är att föra in MR-perspektivet i alla ärenden och handlingar.

Nationellt arbete - länsstyrelsegemensamt

I projektgruppen för utbildning och verksamhetsintegrering av mänskliga rättigheter, B-gruppen finns samordnaren från Östergötland med. Gruppen fungerar som stöd i genomförande och uppföljning av åtgärder under området i handlingsplanen.

Handledarna som ansvarat för utbildningen i Östergötland ingår i ett s.k. MR-nätverk för länsstyrelserna. En grupp för nätverket har bildats på Yammer för att prova en mer självadministrerande form för att utbyta erfarenheter om insatser i Länsstyrelsernas verksamhet som rör mänskliga rättigheter.

Länsstyrelsens externa arbete

Länsstyrelsen koordinerar ett myndighetsnätverk, som består av nio myndigheter; Skatteverket, LiU, Migrationsverket, Polisen, VTI, CSN, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Länsstyrelsen. Nätverket träffas en gång per kvartal på Länsstyrelsen. Syftet med möten och samarbetet myndigheter emellan är erfarenhetsutbyte samt att minst en gång per år arrangera en myndighetsgemensam utbildning i MR. Under hösten arrangerade Länsstyrelsen tillsammans med fem myndigheter en gemensam kompetenssatsning med den paralympiske guldmedaljören David Lega som föredragshållare. Seminariet var mycket uppskattat.

Under hösten skickade landshövdingen ett brev till alla myndighetschefer och kommunstyrelseordföranden i länet. Syftet var att kartlägga behovet av stöd och samarbete i länet. Utöver brevet har två möten hållits då alla myndigheter och kommunstyrelseordföranden bjöds in av landshövdingen för att bl.a. diskutera samarbetet i länet.

Länsstyrelsen sitter också i Linköpings universitets resursgrupp som expert för etnicitetsfrågor.

Ett nätverk som syftar till att främja och skydda minoriteters rättigheter i länet har startat under året. Nätverket består av representanter från Linköpings och Norrköpings kommun samt Länsstyrelsen.

Sedan flera år tillbaka ansvarar Länsstyrelsen för det regionala nätverket för Förintelsen Minnesdag. Nätverket består av kontaktpersoner från flera av länets kommuner och representanter från olika ideella organisationer. Under året utsågs en arbetsgrupp som fick till uppgift att arbeta fram förslag till olika gemensamma aktiviteter i länet för att uppmärksamma mänskliga rättigheter med särskilt fokus på minnesdagen. I samarbete med Forum för levande historia har nätverket med Länsstyrelsen som huvudansvarig arrangerat en tvådagarsutbildningar i demokrati och mänskliga rättigheter. Målgruppen för dessa utbildningar var SO-lärarna, rektorer och högre tjänstemän ansvariga för skolfrågor samt skolpolitiker. Arbetsgruppen träffades i augusti för att förbereda ett förslag till det fortsatta gemensamma arbetet i länet. Landshövdingen har genom sitt aktiva medverkande hållit föredrag i flera länets kommuner under minnesdagen den 27 januari.

Övrigt

Länsstyrelsen har etablerat ett samarbete med IF Metall Östergötland samt hjälpt dem som sakkunnig i det internationella arbetet som de driver på Balkan i Serbien. Samarbetet går ut på att

beakta jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i ett projekt som IF Metall driver tillsammans med motsvarande aktörer i Serbien.

Under hösten 2012 har samordnaren för mänskliga rättigheter hållit föredrag för medlemmar i förbundet Banjalukasborna i Sverige.

Länsstyrelseinstruktion 5§

Tillgänglighet

4. vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

I Länsstyrelsens verksamhet skapas ständigt förutsättningar för att personer med funktionsnedsättning ska kunna ha tillgänglighet och delaktighet.

Naturum Tåkern som togs i bruk under året är ett exempel på hur Länsstyrelsen i både planering och genomförande verkat för att personer med funktionsnedsättning ska kunna nyttja anläggningen. Naturum är tillsammans med omgivande besöksområde inklusive parkering, gångvägar, rastplatser och fågeltorn, anpassat för funktionsnedsatta. I utställningen finns t.ex. audioguidning som gör den tillgänglig för synskadade.

Mänskliga rättigheter

5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering

Under året har hälften av personalen genomgått en utbildning i MR. Kunskapen har sedan omsatts i praktisk handling bl.a. genom att samordnaren för MR deltagit som sakkunnig i beredningsgruppen för plan- och byggfrågor.

Övrig verksamhet

Övrig förvaltning

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,6	1,4	1,6
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	8,5	8,7	9,4
Andel av totala årsarbetskrafter (%)	5,5	5,2	5,4
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	10 963	9 428	12 290
Andel av totala verksamhetskostnader (%) ²⁾	5,2	4,2	5,9
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	4 666	3 630	3 193
Antal beslutade ärenden	4 681	3 489	2 913
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	56	38	36
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	120 111	39 009	65 798

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl. OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 20* och 21*

Kommentarer

För att nå en högre effektivitet och en mer rationell användning av resurser samt säkerställa en väl fungerande rättssäkerhet har 13 verksamheter under området övrig förvaltning fr.o.m. den 1 juli 2012 koncentrerats till sju länsstyrelser. Bl.a. har lönegarantiärenden överförts från Jönköping och Kalmar län.

Antalet inkomna och upprättade ärenden respektive beslutade ärenden under 2012 har ökat väsentligt jämfört med tidigare år. Detta beror till största delen på att ärenden rörande registrering av älgjaktsområden (218-ärenden), som tidigare inte varit diarieförda, registreras fr.o.m. 2012 och att antalet ärenden under året dessutom var större än vanligt på grund av ny lagstiftning inom området. Koncentrationen av verksamheter från länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län har också medfört ökat antal ärenden.

Det kan konstateras att antalet ej beslutade ärenden äldre än två år ökat jämfört med föregående år. Det är i stort sett endast stiftelseärenden (i huvudsak tillsynsärenden) inom övrig förvaltning som är äldre än två år. Anledningarna till detta är resurssläget, den påverkan som koncentrationen av verksamheter fått på övriga ärenden och att det finns ärendegrupper som måste prioriteras framför stiftelserna. Det kan också poängteras att de resurser som överfördes till Länsstyrelsen i samband med koncentrationen av stiftelserna inte har motsvarat den ökning av ärendemängden som koncentrationen innebar. Länsstyrelsen har därför under många år haft stora ärendebalanser på stiftelsesidan.

Bidragsutbetalningarna har ökat mellan åren med anledning av att Länsstyrelsen i Östergötland även handlägger lönegarantiärenden för Jönköping och Kalmar län.

Länsstyrelseinstruktion 4§

1. De allmänna valen

Valarbetet i mellanvalsperioden 2012 har till största delen bestått av efterträdarval. Ett efterträdarval under året har överklagats då personen i fråga inte vill ha tilldelad plats. Den normala gången är att en ledamot eller ersättare fransäger sig sin plats via KF i den fullmäktigeförsamling där man bor och verkar. Valprövningsnämnden menade att utnämningen var gjord i rätt ordning och att berörd person skulle fransäga sig sin plats på sedvanligt sätt. I övrigt har det varit en del telefonförfrågningar om valstatistik och turordning vad gäller efterträdarval mm.

Rakel

93. Länsstyrelserna ska kunna använda och samverka med det gemensamma radiokommunikations-systemet Rakel. Länsstyrelserna ska var och en betala 120 000 kr till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som abonnemangavgift för detta system. Beloppet ska betalas efter fakturering från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Länsstyrelsen leder en samverkansgrupp för Rakelfrågor i länet. I detta forum diskuteras både metod- och teknikfrågor för att öka samverkan. Under 2012 hade gruppen fem sammanträden.

Varje kvartal genomförs en sambandskontroll mellan Länsstyrelsen, kommuner, polis, landsting och Försvarsmakten i RAKEL under ledning av Länsstyrelsen.

Vidare deltar Länsstyrelsen som regional representant i nationella sammanhang för Rakel.

Länsstyrelsen bedömer att det finns ett behov av fortsatt stöd till kommuner och regionala aktörer för att öka användningen av och samverkan med Rakel.

Abonnemangavgift har betalats kvartalsvis till MSB efter fakturering.

Personaluppgifter

Säkerställa att kompetens finns

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (Förordning 2008:747)

Inventering, analys och planering

Länsstyrelsen gör kontinuerlig uppföljning av tidigare genomförd verksamhets- och kompetensanalys där behov konstateras av kompetensförstärkning på såväl grupp- som individnivå. Utifrån analysen har individuella utvecklingsplaner utformats för våra medarbetare. Åtgärderna i utvecklingsplanen prioriteras i samverkan mellan chef och medarbetare. Utvecklingsplanen innehåller ofta både ämnesspecifika utvecklingsbehov och diverse ”verktygsutbildningar”.

Utöver ämnesspecifik utbildning kopplad till respektive verksamhetsområde finns behov av kompetensutveckling för anpassning av verksamheten bl. a till en modernare myndighet som är en stark regional företrädare i länet. Några enheter har därför gjort studiebesök i syfte att ta intryck av andra verksamheter och andra regioner och länder.

Länsstyrelsen Östergötlands vision lägger fokus på att ha en god dialog med vår omgivning, att vi ska vara en effektiv och modern kunskapsmyndighet, att vi arbetar offensivt och våra initiativ ska leda till utveckling, att vi är en ledande kraft för hållbar tillväxt i länet och att våra beslut ska vara konsekventa, rimliga och rättsäkra. Hela myndigheten har lagt stort fokus på visionsarbetet, vilket lett till utveckling och effektivisering. Successivt övergår nu visionsarbetet i ett ordinarie arbete med verksamhetsutveckling.

Under året har ett omfattande arbete även bedrivits för att öka kunskapen om mänskliga rättigheter och människors likabehandling.

Åtgärder för kompetensförsörjning

För att klara kompetensförsörjningen på sikt krävs såväl utveckling av befintlig kompetens som nyrekrytering.

Länsstyrelsen eftersträvar jämnare könsfördelning inom alla befattningskategorier. Det har lett till en acceptabel könsfördelning (inom intervallet 40-60%) på ledarbefattningarna där fördelningen är 43 % män och 57 % kvinnor. Inom stödkompetensen finns fortfarande obalans och ansträngningar görs för att rekrytera fler män till assisterande befattningar.

Personalsammansättning vid myndigheten är mycket ojämn med avseende på nationellt ursprung och kön. Därför kommer ansträngning att göras under kommande år för att fler personer med annan etnisk bakgrund samt män ska söka våra lediga anställningar.

Det utåtriktade engagemanget vid Länsstyrelsen är stort och verksamheten uppmuntrar medarbetare till nätverkande med andra myndigheter och organisationer, i olika syften. Myndigheten initierar och driver själv många nätverk till gagn för länet.

Länsstyrelsen deltar mycket aktivt i det nationella arbetet kring verksamhets- och metodutveckling och utbildning vid införandet av e-handläggning och samordning med andra länsstyrelser, bl. a samverkan kring antidiskrimineringsstrategier, tillsynsfrågor, Platina och P4.

Länsstyrelsen Östergötland söker, får och driver flera stora internationella projekt till nytta för länets utveckling. Under 2012 har länsstyrelsen genomfört olika studieresor inom och utom landet i benchmarking-syfte bl. a till Skåne för att göra studiebesök och studera metoder för att utveckla samspelet med markägare samt en studieresa till Irland för att byta erfarenheter och knyta kontakter med en intressant EU-region för eventuellt fortsatt samarbete. Resultatet av studieresorna är mycket goda.

Flertalet utbildningar och utvecklingsinsatser har bedrivits under året där några av de mest omfattande har varit vårt visionsarbete och efterföljande effektiviseringsarbete samt utbildning i mänskliga rättigheter för att integrera perspektivet i ordinarie myndighetsutövning. Andra insatser har varit tillsynsutbildning, projektledarutbildning, handledarledarutbildning, att leda under svåra förhållanden, chefsutbildning, retorik, förhandlingsutbildning, GIS-utbildning, kompetensbaserad rekrytering mm. Mindre omfattande utbildningar har bedrivits inom områden som viltförvaltning, djurskydd och livsmedelshantering, krisberedskap och utbildning i miljöbalken.

Redovisning av måluppfyllelseanalys och bedömning

Länsstyrelsen har under flera år satsat offensivt på kompetenshöjande åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjningen. De åtgärderna som vidtagits under året har i hög grad bidragit till måluppfyllelsen. I några fall behöver man göra ytterligare insatser för att nå målen.

När det gäller insatser för att vid rekrytering nå fler sökande med annan etnisk bakgrund än svensk, lyckas vi inte särskilt bra. Fortfarande söker få nya svenskar våra lediga anställningar och de som söker har sällan den kompetens som efterfrågas. Även män är underrepresenterade vid ansökan om lediga anställningar. Länsstyrelsen behöver därför under kommande år utveckla rekryteringsarbetet vidare.

Sammanfattningsvis konstateras att kompetensen vid Länsstyrelsen Östergötland är mycket hög och väl anpassad till verksamhetens mål, krav och förutsättningar. Inom några verksamhetsområden har Länsstyrelsen betydande svårigheter att rekrytera och behålla rätt kompetens. Orsaken bedöms till stor del vara löneläget vid Länsstyrelsen i konkurrens med en i övrigt stark arbetsmarknad i regionen.

Vidtagna åtgärder bedöms i hög grad ha bidragit till måluppfyllelsen. En samlad bedömning är att de insatser som gjorts lett till ökad kunskap, ökad samverkan, bättre dialog och förhållningssätt och ökad effektivitet. Inom de områden där brister finns kommer myndigheten under kommande år att sträva efter att rätt kompetens ska finnas.

Svårigheterna ökar dock, dels med anledning av löneläget vid myndigheten, dels av budgetläget i övrigt som gör att långsiktig god personalpolitik inom bemanning och påfyllning av yngre medarbetare är begränsad.

Tabell över sjukfrånvaro i enlighet med 7 kap. 3§ FÅB

Kön	Ålder	2012			2011		
		Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	- 29	87	1,2	0,0	83	1,3	0
	30 - 49		0,8	0,0		2,8	59,6
	50 -		1,0	0,0		1,0	0
	Alla		0,9	0,0		1,9	59,6
Kvinnor	- 29	184	2,1	0,0	170	1,5	0
	30 - 49		2,0	0,0		2,5	23,8
	50 -		5,3	26,1		5,0	16,7
	Alla		2,9	26,1		3,1	40,4
Samtliga	- 29	271	1,8	0,0	253	1,4	0
	30 - 49		1,7	0,0		2,6	32,2
	50 -		3,4	22,8		3,1	12,8
	Alla		2,3	22,8		2,7	44,9

Källa: Agresso Lönerapporter/redovisning av sjukfrånvaro (PRS31)

Kommentar

Sjukfrånvaron har sjunkit mycket under året i jämförelse med 2011. Analysen bakåt visar att 2011 var ett ovanligt år vad gäller sjukskrivning (2,7 %). Vi hade då flera medarbetare (män och kvinnor) som var allvarligt sjuka i icke arbetsrelaterade sjukfall. De personerna har tyvärr avlidit eller av andra anledningar lämnat Länsstyrelsen under året. Det resulterar i att siffran för 2012 års sjukfrånvaro återgått till samma nivå som Länsstyrelsen Östergötland legat på under många år.

Året i siffror

Tabell A - Verksamhetskostnader 2010 - 2012

VÄS- KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2012	2011	2010
		Tkr	Tkr	Tkr
20-21	Övrig förvaltning	7 229	5 934	7 709
25	Trafikföreskrifter m.m.	505	480	331
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	8 218	7 995	7 557
30	Regional tillväxt	11 276	12 348	12 585
34	Infrastrukturplanering	2 288	1 467	1 410
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5 521	5 580	6 266
41	Stöd till boende	398	632	621
42	Energi och klimat	1 012	1 478	992
43	Kulturmiljö	9 480	8 364	7 810
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	4 156	4 884	4 442
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	11 260	12 187	12 352
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	31 586	45 935	25 404
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 312	1 116	1 369
53	Vattenverksamhet	4 655	4 213	4 728
54	Mineral- och torvfyndigheter	73	58	31
55	Miljöfarlig verksamhet	7 457	4 959	5 084
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	464	266	217
57	Förorenade områden, efterbehandling	4 069	3 619	3 736
58	Restaurering	374	495	913
60	Lantbruk	27 752	29 294	29 453
61	Rennäring m.m. (enbart Jämtland, Västerbotten och Norrbotten län)			
62	Fiske	1 501	1 612	1 488
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)			0
70	Folkhälsa	1 715	2 485	4 349
80	Jämställdhet	8 622	4 886	5 405
81	Nationella minoriteter	4		
82	Mänskliga rättigheter	514		
83	Barnperspektivet	10		
85	Integration	1 208	1 358	909
	SUMMA PRODUKTION	152 657	161 645	145 161
10	Myndighetsövergripande verksamhet	12 060	14 207	14 231
11	Administration och intern service	44 550	46 040	48 153
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	209 266	221 891	207 545
	Resurssamverkan ¹⁾	93	0	0
	TOTALSUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER ENL RESULTATRÄKNINGEN ²⁾	209 359	221 891	207 545

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen fördelas på respektive tvåsifferkod

2. Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar

Källa: Agresso

Kommentarer Tabell A

Övrig förvaltning samt Miljöfarlig verksamhet har ökat huvudsakligen som en effekt av koncentrationen av ärenden från Jönköping och Kalmar Län. Förvaltning och skötsel av skyddade områden har tidigare år högre kostnader p.g.a. byggnation av naturum Tåkern.

Tabell B - Verksamhetskostnader 2012

VÄS- KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl. OH		OH kostnader		Kostnader inkl. OH	
		Tkr	%	Tkr	%	Tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	7 229	3,45	3 734	6,60	10 963	5,24
25	Trafikföreskrifter m.m.	505	0,24	274	0,49	780	0,37
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	8 218	3,93	4 408	7,79	12 625	6,03
30	Regional tillväxt	11 276	5,39	4 320	7,64	15 596	7,45
34	Infrastrukturplanering	2 288	1,09	1 011	1,79	3 298	1,58
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5 521	2,64	2 965	5,24	8 485	4,06
41	Stöd till boende	398	0,19	220	0,39	618	0,30
42	Energi och klimat	1 012	0,48	455	0,80	1 467	0,70
43	Kulturmiljö	9 480	4,53	2 450	4,33	11 930	5,70
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	4 156	1,99	1 728	3,05	5 884	2,81
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	11 260	5,38	4 821	8,52	16 081	7,69
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	31 586	15,09	6 026	10,65	37 612	17,98
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 312	0,63	713	1,26	2 025	0,97
53	Vattenverksamhet	4 655	2,22	2 233	3,95	6 888	3,29
54	Mineral- och torvfyndigheter	73	0,03	41	0,07	114	0,05
55	Miljöfarlig verksamhet	7 457	3,56	3 135	5,54	10 591	5,06
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	464	0,22	255	0,45	719	0,34
57	Förorenade områden, efterbehandling	4 069	1,94	1 860	3,29	5 928	2,83
58	Restaurering	374	0,18	83	0,15	458	0,22
60	Lantbruk	27 752	13,26	11 491	20,32	39 244	18,76
61	Rennäring m.m. (enbart Jämtland, Västerbotten och Norrbottens län)						
62	Fiske	1 501	0,72	540	0,95	2 040	0,98
70	Folkhälsa	1 715	0,82	434	0,77	2 149	1,03
80	Jämställdhet	8 622	4,12	2 462	4,35	11 083	5,30
81	Nationella minoriteter	4	0,00	2	0,00	5	0,00
82	Mänskliga rättigheter	514	0,25	280	0,49	794	0,38
83	Barnperspektivet	10	0,00	6	0,01	16	0,01
85	Integration	1 208	0,58	614	1,09	1 822	0,87
	SUMMA PRODUKTION	152 657	72,95	56 559	100,00	209 216	100,00
10	Myndighetsövergripande verksamhet	12 060	5,76				
11	Administration och intern service	44 550	21,29				
	SUMMA VERKSAMHETS- KOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	209 266	100,00			209 216	100,00

VÄS- KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl. OH		OH kostnader		Kostnader inkl. OH	
		Tkr	%	Tkr	%	Tkr	%
	Resurssamverkan ¹⁾	93		50,6		144	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen ²⁾	209 359				209 359	
	Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ³⁾						
	Nivå 1 (113-115)	30 940	30,28				
	Nivå 2 (110-112, 116-119)	13 610	13,32				
	Nivå 3 (100-109)	12 060	11,80				
	Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	102 190					

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

2. Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

3. Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2-8 (kkl 4).

Källa: Agresso

Definition av resurssamverkan:

Med offentlig resurssamordning menas att en myndighet har rätt att mot avgift helt eller delvis samordna sitt resursutnyttjande avseende varor och tjänster med en annan myndighet, kommun eller landsting (s.k. sambruk). Skriftliga avtal om samordningen bör träffas mellan de berörda parterna. Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör läggas fast.

Kommentarer Tabell B

Övrig förvaltning samt Miljöfarlig verksamhet har ökat huvudsakligen som följd av att verksamheter har övertagits från länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar Län.

Förvaltning och skötsel av skyddade områden har tidigare år uppvisat högre kostnader under pågående byggnation av en s.k. naturum-anläggning. Kostnaderna inom verksamhet 51 Skydd av områden och arter o.s.v. var som högst under 2011 vilket delvis beror på uppförandet av naturum Tåkern. Området färdigställdes under våren 2012.

Tabell C - Årsarbetskrafter 2010 - 2012

VÄS- KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2012	2012	2012	2011	2010
		totalt	varav kvinnor	varav män	totalt	totalt
20-21	Övrig förvaltning	11,1	8,5	2,6	10,1	11,4
25	Trafikföreskrifter m.m.	0,9	0,6	0,3	0,9	0,6
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	12,2	10,4	1,9	12,0	12,6
30	Regional tillväxt	13,5	10,1	3,4	10,1	8,4
34	Infrastrukturplanering	3,1	0,1	3,0	2,3	2,0
40	Hållbar samhällsplanering och boende	8,6	7,0	1,6	8,3	10,1
41	Stöd till boende	0,7	0,7	0,0	0,8	1,2
42	Energi och klimat	1,4	1,3	0,1	2,2	1,3
43	Kulturmiljö	6,5	2,1	4,4	7,3	8,0
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	4,4	3,3	1,1	5,3	5,5
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	14,6	8,4	6,1	14,8	16,0
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	19,7	7,2	12,4	17,9	15,3
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2,1	1,1	1,0	2,0	2,5
53	Vattenverksamhet	7,0	3,9	3,1	5,9	7,0
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
55	Miljöfarlig verksamhet	9,1	6,3	2,8	8,3	9,1
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,9	0,7	0,2	0,5	0,3
57	Förorenade områden, efterbehandling	6,1	4,8	1,3	5,8	5,0
58	Restaurering	0,3	0,2	0,1	0,3	0,4
60	Lantbruk	38,1	28,5	9,9	40,0	46,4
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)					
62	Fiske	1,6	0,1	1,4	1,8	2,0
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)					
70	Folkhälsa	2,4	2,4	0,0	2,5	4,1
80	Jämställdhet	5,9	5,1	0,9	4,1	4,3
81	Nationella minoriteter	0,0	0,0	0,0		
82	Mänskliga rättigheter	0,7	0,7	0,0		
83	Barnperspektivet	0,0	0,0	0,0		
85	Integration	1,7	0,7	1,0	2,0	1,5
	SUMMA PRODUKTION	173,1	114,6	58,7	165,4	175,1
10	Myndighetsövergripande verksamhet	12,0	8,3	3,7	11,6	11,0
11	Administration och intern service	17,7	11,5	6,1	18,1	17,7
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	202,9	134,5	68,6	195,2	203,8
	Resurssamverkan ¹⁾	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	203,0	134,7	68,6	195,2	203,8

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad.

Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå

Källa:

Kommentarer Tabell C

För verksamhet 20-21 Övrig förvaltning beror det ökade antalet årsarbetskrafter på den koncentration av ärenden som övertogs från Jönköping och Kalmar. Ökningen inom verksamhet 30 Regional tillväxt, beror på de projekt som Länsstyrelsen bedriver. En viss ökning av årsarbetskrafter har skett genom driftstarten av naturum Tåkern som redovisas under verksamhet 51 Skydd av områden och arter osv. Verksamheten inom den sociala sektorn har också en ökat antal årsarbetskrafter.

Tabell D - Representation

Kostnader för representation	2012	2012	2011	2011	2010	2010
	Totalt tkr	Per åa kronor	Totalt tkr	Per åa kronor	Totalt tkr	Per åa kronor
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	61	302	50	256	10	49
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	254	1 250	296	1 518	169	829

Källa: Agresso

Kommentarer Tabell D

Representationen bedöms vara på en rimlig nivå med hänsyn till myndighetens storlek.

Tabell E - Lokaler

Lokalkostnader	2012	2011	2010
Residens			
Lokalkostnader (tkr) 103	1 822	1 801	1 677
Lokalyta (m ²)	1 810	1 810	1 810
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 007	995	927
Lokaler ¹⁾			
Lokalkostnader (tkr) 113	13 395	13 998	13 124
Lokalyta (m ²)	8 272	7 688	7 688
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 619	1 821	1 707
Lokalkostnad per årsarbetskraft (tkr)	66	72	64
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	41	39	38
Kontorslokaler ²⁾			
Kontorslokalyta (m ²)	8 272	7 688	7 688
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	41	39	38
SUMMA LOKALKOSTNADER	15 217	15 799	14 801

¹⁾ Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m.

²⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Agresso, Hyreskontrakt

Kommentarer Tabell E

Ökningen av lokalkostnaderna för 2011 beror på att vissa förbättringar genomfördes.

Lokalvården bedrivs på entreprenad.

Det finns inga beslut om några större lokalförändringar.

Tabell F - Redovisning av ärenden 2012 (samtliga ärenden oavsett databas)

A	B	C	D	E	F	G
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande administration och Intern service (10-11)	55	118	216	336	53	7
Övrig förvaltning (20-21)	853	3 730	936	4 681	838	56
varav stiftelser (206)	483	1 473	60	1 612	404	50
varav allmän kameraövervakning (211)	62	80	12	120	34	0
varav bevakningsföretag m.m. (212)	112	1 029	113	1 175	79	2
Trafikföreskrifter m.m. (25)	67	131	4	154	48	3
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	445	1 323	326	1 636	458	32
varav Livsmedelskontroll (281)	8	38	43	68	21	1
varav Djurskydd (282)	302	1 085	217	1 309	295	25
varav Smittskydd (283)	26	29	15	32	38	4
varav Allmänna veterinära frågor (284)	108	119	13	138	102	2
Regional tillväxt (30)	29	24	22	10	65	13
Infrastrukturplanering (34)	21	25	9	35	20	4
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	186	662	11	683	176	1
Stöd till boende (41)	191	248	1	237	203	20
Energi och klimat (42)	8	3	4	6	9	3
Kulturmiljö (43)	303	865	57	869	356	58
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	36	61	52	86	63	0
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	22	19	21	31	31	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	148	186	39	171	202	4
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	215	99	269	375	208	40
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	2	4	0	6	0	0

Tabell F fortsättning

A	B	C	D	E	F	G
	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Sakområde och del av sakområde						
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	92	568	19	558	121	1
Vattenverksamhet (53)	142	150	18	194	116	26
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	102	115	12	137	92	23
Mineral- och torvfyndigheter (54)	2	11	0	10	3	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	241	545	49	552	283	32
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	152	410	47	441	168	12
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	20	249	6	264	11	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	34	33	29	45	51	11
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	20	21	12	25	28	10
Restaurering (58)	8	15	5	21	7	0
Lantbruk (60)¹	3 616	14 812	7 361	24 183	1 606	38
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	3 255	14 174	7 330	23 413	1 346	30
Rennäring m.m. (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)	-	-	-	-	-	-
Fiske (62)	35	175	16	203	23	4
Folkhälsa (70)	19	15	26	37	23	0
Jämställdhet (80)	25	33	19	44	33	3
Nationella minoriteter (81)	0	1	0	1	0	0
Mänskliga rättigheter (82)	0	0	0	0	0	0
Barnperspektivet (83)	0	0	1	0	1	0
Integration (85)	13	21	21	13	42	1
Summa	6 804	24 102	9 515	35 403	5 018	357
Varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0	0	0	0
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	79	71	0	61	89	20

Källa: Platina och Diabas.¹⁾ Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

Kommentarer Tabell F

Totalt har antalet inkomna ärenden inklusive initiativärenden ökat med ca 3 000 stycken mellan åren 2011 och 2012. Antalet inkomna ärenden har minskat med ca 3 000 ärenden medan initiativärenden ökat med ca 6 000 stycken.

Inom gruppen 20-21 Övrig förvaltning har antalet inkomna och upprättade ärenden respektive beslutade ärenden ökat väsentligt jämfört med tidigare år. Detta beror till största delen på att ärenden rörande registrering av älgjaksområden (218-ärenden), som tidigare inte varit diarieförda, registreras fr.o.m. 2012 och att antalet ärenden under året dessutom var större än vanligt på grund av ny lagstiftning inom området. Koncentrationen av verksamheter från länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län har också medfört ökat antal ärenden.

Inom naturvårdsområdet har ärendemängden för strandskyddsdispenser, samråd värdefull natur och områdesskydd ökat under året. När det gäller VÄS 555 har en särskild satsning skett under året för att avsluta fler ärenden än året innan, särskilt när det gäller äldre ärenden.

Under 2011 och 2012 har ett stort arbete genomförts inom verksamheten Lantbruk när det gäller återkrav av gårdsstöd vilket visar sig i betydligt större antal ärenden dessa år.

Tabell G - Redovisning av överklagade ärenden 2012

A	B	C	D
Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	0	0	0
Övrig förvaltning (20-21)	40	15	3
varav stiftelser (206)	6	2	1
varav allmän kameraövervakning (211)	10	3	1
varav bevakningsföretag m.m.(212)	0	0	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	14	11	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	12	18	4
varav Livsmedelskontroll (281)	0	1	0
varav Djurskydd (282)	12	17	4
varav Smittskydd (283)	0	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	0	0	0
Regional tillväxt (30)	0	0	0
Infrastrukturplanering (34)	0	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	55	63	7
Stöd till boende (41)	6	15	4
Energi och klimat (42)	0	0	0
Kulturmiljö (43)	5	1	0
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	0	0	0
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	7	14	0
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	3	1	0
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	16	9	1
Vattenverksamhet (53)	2	5	1
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	2	4	1
Mineral- och torvfyndigheter (54)	0	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	7	4	1
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	2	1	1
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	0	0	0

A	B	C	D
Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³
Förorenade områden, efterbehandling (57)	3	1	0
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	3	1	0
Restaurering (58)	0	0	0
Lantbruk (60)⁴	382	250	68
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	380	250	68
Rennäring m.m. (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)	-	-	-
Fiske (62)	0	1	0
Folkhälsa (70)	0	0	0
Jämställdhet (80)	1	0	0
Nationella minoriteter (81)	0	0	0
Mänskliga rättigheter (82)	0	0	0
Barnperspektivet (83)	0	0	0
Integration (85)	0	0	0
Summa	553	408	89
Varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0
Varav Miljöprövnings-delegationens ärenden	5	2	0

¹) Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

²) Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2011.

³) Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut.

⁴) Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

Källa: Platina

Kommentarer Tabell G

Inom gruppen 20-21 Övrig förvaltning har antalet överklagade ärenden ökat något jämfört med 2011. Av de som avgjorts i högre instans har andelen ändrade minskat något (från 23 % till 20 %).

Antalet överklagad ärenden inom gruppen 40 Hållbar samhällsplanering och boende har ökat något jämfört med föregående år (från 46 till 55 stycken). Andelen ändrade i högre instans har däremot minskat något mellan åren (från 14 % till 11 %).

Gruppen Lantbruk visar en större ökning (från 182 till 382 stycken) av antalet överklagande ärenden mellan åren 2011 och 2012. Antalet överklagade ärenden som avgjorts i högre instans har ökat från 8 till 250 stycken men av dessa ändrades endast 27 % jämfört med 62 % 2011.

Tabell H - Handläggningstider

VÄS-KOD	Beskrivning	Ärendeslag	Mål 2012 median dagar	Utfall 2012 median dagar	Utfall 2011 median dagar
Ärendegrupper med tresiffrig VÄS-kod					
202	Medborgarskap	Alla	14	16	16
204	Begravningsfrågor	Ansökan om att sprida aska	28	21	28
206	Stiftelser	Alla, e-tjänster	14	10	16
206	Stiftelser	Ändringsanmälan, e-tjänster	14	43	16
206	Stiftelser	Nyregistrering, e-tjänster	30	0	0
211	Allmän kameraövervakning	Anmälan	30	37	35
211	Allmän kameraövervakning	Ansökan	190	335	280
212	Bevakningsföretag mm	Anmälan, e-tjänster	1	1	1
212	Bevakningsföretag m.m.	Ansökan om godkännande av personal hos auktoriserat bevakningsföretag, e-tjänster	15	48	21
218	Jakt och viltvård	Tillstånd för skydds jakt	7	8	2
282	Djurskydd	Förprovning av djurstall	42	58	55
282	Djurskydd	16 § (Tillståndsplikt för yrkesmässig djurhållning av sällskapsdjur)	90	112	137
402, 404	Detaljplan, områdesbest, fastighetsplan	Prövning av antagen plan, detaljplaner m.m.	14	5	14
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	Överklagande av beslut om detaljplaner	150	90	179
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	Överklagande av beslut om lovärenden samt förhandsbesked	180	312	280
431	Fornminnen	Avverkningsärenden	35	40	95
505	Överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken m.fl. författningar	Överklagande av kommuns beslut	210	458	283
521	Tillstånd och dispenser avseende naturskydd	Strandskyddsdispenser	56	74	91
525	Samråd enl. 12 kap 6 § miljöbalken	Alla	42	25	42
551	Prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. MB	Samråd o beslut om betydande miljöpåverkan	90	77	316
551	Prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. MB	Prövning vid miljöprovsningsdelegationen	360	403	364
555	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	Anmälningsärenden	42	48	43

VÄS-KOD	Beskrivning	Ärendeslag	Mål 2012 median dagar	Utfall 2012 median dagar	Utfall 2011 median dagar
Ärendegrupper med tresiffrig VÄS-kod					
555	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	Miljörapporter	90	66	99
562	Prövning av avfall- och producentansvar	Alla	50	28	31
VÄS-KOD	Beskrivning	Ärendeslag	Mål 2012 antal dagar	Utfall 2012 måluppfyllelse %	Utfall 2011 måluppfyllelse %
602	Stöd till landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Ansökan om företagsstöd landsbygdsutveckling	120 ¹⁾	31	41
602	Stöd till landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Utbetalning av företagsstöd landsbygdsutveckling	451 ¹⁾	85	75
602	Stöd till landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Ansökan om projektstöd exkl. miljöinvesteringar	90 ¹⁾	82	85
602	Stöd till landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Utbetalning av projektstöd exkl. miljöinvesteringar	45 ¹⁾	64	26

Källa: Platina samt statistik från Jordbruksverkets statistikdatabas DAWA avseende ärenden för jordbrukarstöd samt LB-stöd.

1) För ärenden inom stöd till landsbygdsutveckling gäller mål som överenskommits mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna. Målet är att minst 90 % av ärendena ska avgöras inom uppsatt tid.

Kommentarer Tabell H

206: Målsatta handläggningstider på ändringsanmälningar har inte kunnat hållas på grund av resursläget och för att många ärenden måste kompletteras. Ändringsanmälningar som inkommer via e-tjänst har dock avsevärt kortare handläggningstider än andra ärenden, vilket bl.a. beror på att de i högre grad än andra ändringsanmälningar är kompletta.

211: Målsatta handläggningstider på tillstånd till allmän kameraövervakning har inte kunnat hållas, bl.a. med hänsyn till resursläget och den påverkan som koncentrationen av verksamheter fått på övriga ärenden. Under hösten har dock resurser avsatts för att avgöra äldre ärenden, varför läget bör se bättre ut 2013.

212: Handläggningstider på ansökan om godkännande av personal hos auktoriserat bevakningsföretag har inte kunnat hållas inom målsatt tid. Under 2012 har det skett en mycket stor inströmning av ansökningar, dels med anledning av koncentrationen av verksamheten från Jönköping och Kalmar, dels på grund av att ett nytt företag med många anställda fick auktorisation, vilket ledde till över 300 ärenden om godkännande av personal under 2012.

282: De långa handläggningstiderna inom gruppen Tillstånd enligt paragraf 16 i djurskyddslagen härrör sig i många fall till ärenden som inte är kompletta och där den som ansökt inte kompletterat trots påstötning.

403: Överklagande av beslut om detaljplaner prioriteras framför övriga överklaganden enligt plan- och bygglagen. Några av ärendena har haft mycket långa handläggningstider mot bakgrund av en mer komplicerad rättsfråga, medan de flesta ärendena kunnat handläggas inom eller i närheten av målsatt tid.

403, 505: Målsatta handläggningstider på överklagningar om lovärenden samt förhandsbesked enligt plan- och bygglagen respektive överklaganden enligt miljöbalken har inte kunnat hållas på grund av resursläget och den påverkan som koncentrationen av verksamheter fått på övriga ärenden. Under hösten har dock resurser avsatts för att avgöra framför allt äldre ärenden, varför läget förhoppningsvis ser bättre ut i början av 2013.

521: De ärenden som avser Strandskyddsdispenser inom ärendegruppen 521 nedprioriteras till fördel för de ärenden inom ärendegrupp 526 där kommuner söker dispenser. Dessa ärenden har en kortare handläggningstid på ca 3 veckor.

551: Målet för samrådsärenden är uppfyllt. De nya rutiner för avslutande av samrådsärenden som togs fram under 2010 har först under 2012 fått genomslag, vilket förklarar skillnaden mot 2011 då ett större antal ärenden avslutades, för vilka nämnda rutin inte kunnat tillämpas. Handläggningstiderna för samråd och beslut om betydande miljöpåverkan är huvudsakligen beroende av den sökande.

Målet för prövningsärenden vid MPD klarades inte riktigt, vilket förklaras av att mycket tid åtgått i samband med övertagandet av prövningsärenden från Jönköpings län den 1 juni (Länsstyrelsen Östergötland blev ett av 12 MPD-län) samt att resursförstärkningen inte motsvarade den ökade arbetsmängden.

555: Miljörapporter

Under 2012 år har vi inom tillsynen särskilt satsat på granskning av Miljörapporter och har i projektform genomfört de granskningarna vilket bland annat har lett till kortare handläggningstider.

602: Ansökan om företagsstöd:

Fortfarande är måluppfyllelsen låg när det gäller andel av ansökningarna om företagsstöd.

Prioriteringar av ansökningarna görs löpande och de ansökningar som inte är i högsta prioritet enligt genomförandestrategierna bedöms igen när fler ansökningar kommit in. Detta ger att flera ärenden har lång handläggningstid.

Ansökan om utbetalning av företagsstöd ser bättre ut och där är vi närmare målsättningen än tidigare år. Se även redovisning under avsnitt Lantbruk och landsbygd.

Tabell I - Nyckeltal

Sammanställning av för länsstyrelsen väsentliga nyckeltal som återfinns i andra tabeller i årsredovisningen

	2012	2011	2010
Antal inkomna och initiativärenden	33 617	30 586	26 581
Antal beslutade ärenden	35 403	31 259	27 295
Totalt antal beslutade ärenden/totalt antal inkomna och initiativärenden	1,05	1,02	1,03
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	357	539	554
Utgående ärendebalans	5 018	6 396	7 417
Årsarbetskrafter (åa)	203,0	195,2	203,8
varav kvinnor	134,7	125,0	131,2
varav män	68,6	70,2	72,6
Lokalkostnad per årsarbetskraft	66	72	64
Intern representation (tkr)	61	50	10
Extern representation (tkr)	254	296	169
Total sjukfrånvaro %	2,3	2,7	2,2
Sjukfrånvaro kvinnor %	2,9	3,1	3,1
Sjukfrånvaro män %	0,9	1,9	0,4
Personalomsättning nyanställda, tillsvidareanställda	7,73	6,80	7,14
Personalomsättning avgångna, tillsvidareanställda	6,76	6,31	10,95
Andel OH-kostnad av total kostnad %	27	27	30
Andel förvaltningsanslag av totala intäkter %	50,0	44,9	48,3

Avgiftsbelagd verksamhet

Belopp angivna i tkr									
Verksamhet	2012 intäkter	2012 Kostn.	2012 Netto- utfall	2012 Netto- budget	Ackumu- lerat utfall tom 2012	2011 intäkter	2011 Kostn.	2011 Netto utfall	Ackumu- lerat Utfall tom 2010
Offentligrättslig verksamhet									
Registreringsavgifter för jaktområden	221	221	0	0	0	39	39	0	0
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	306	306	0	0	0	335	335	0	0
Delgivning	10	10	0	0	0	19	19	0	0
Övrig offentligrättslig verksamhet ¹⁾	6	6	0	0	0	9	9	0	0
Uppdragsverksamhet									
Resurssamordning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fjällförvaltning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrig uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa totalt	543	543	0	0	0	402	402	0	0
fördelat på									
Summa offentligrättsligt	543	543	0	0	0	402	402	0	0
Summa uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelning för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet i regleringsbrevet.

Kommentarer avgiftsbelagd verksamhet

-

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen är gjord enligt enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2012	2011	2010	2009	2008
Låneram	beviljad	15 400	15 400	15 350	12 350	11 350
	utnyttjad	10 615	6 031	6 341	8 528	9 410
Kontokredit hos RGK	beviljad	18 000	18 000	18 000	18 000	12 500
	max. utnyttjad	-	-	-	-	-
Räntekonto	räntekostnader	-	-	-	-	-
	ränteintäkter	1 004	1 165	211	1 067	8 842
Totala avgiftsintäkter (kontogrupp 31-34, 7)	mynd. disponerar	8 829	10 888	11 516	16 851	12 636
	mynd. ej disponerar	8 963	8 145	8 590	10 428	7 829
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (kontogrupp 31-34, 7) enl. regleringsbrev ^{2/}		8 535	9 295	7 270	11 920	12 435
Anslagskredit	beviljad	4 792	4 743	4 639	6 150	5 949
	utnyttjad	-	1 342	2 962	780	470
Summa utg. Reservationer (anslag)		-	-	-	-	-
Summa anslagssparande ^{1/}		139	0	0	0	0
- därav intecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		0	0	0	0	0
Bemyndiganden	tilldelat	8 000	8 000	9 000	9 000	12 000
	summa åtaganden	4 135	4 945	5 491	4 049	4 585
Årsarbetskrafter (åa)		203	195	204	238	221
Medelantalet anställda		248	241	242	268	258
Driftkostnad per åa		1 016	1 122	1 002	909	912
Årets kapitalförändring ^{3/}		5 558	-8 194	-187	10 380	1 159
Balanserad kapitalförändring		10 988	10 607	9 637	-2 030	-15 216

1/ Anslagssparandet avser 1.5:1.4 Länsstyrelserna mm; anslagssparande 49 tkr samt anslaget 19.1:1.4 Regionala tillväxtåtgärder; anslagssparande 89 tkr (se anslagsredovisning).

2/ Beräknade avgiftsintäkter enligt regleringsbrev omfattar inte samtliga avgiftsintäkter. Endast intäkter mot inkomsttitlar och intäkter i avgiftsfinansierad verksamhet ingår i regleringsbrev varför ingen rättvisande jämförelse kan göras i tabellen ovan.

3/ Kapitalförändringen 2012 och 2011 avser i huvudsak Lönegaranti (Transfereringsavsnittet) 7 634 tkr respektive -6 819 tkr.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING

(tkr)

	Not nr	2012-01-01-- 2012-12-31	2011-01-01-- 2011-12-31
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag	1	104 017	101 614
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	8 829	10 888
Intäkter av bidrag	3	95 507	108 219
Finansiella intäkter	4	1 006	1 170
SUMMA INTÄKTER		209 359	221 891
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för personal	5	-121 142	-114 780
Kostnader för lokaler	6	-15 127	-13 572
Övriga driftkostnader	7	-69 955	-90 489
Finansiella kostnader	8	-114	-130
Avskrivningar och nedskrivningar	16	-3 022	-2 919
SUMMA KOSTNADER		-209 359	-221 891
VERKSAMHETSUTFALL		0	0
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
	9		
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disp. av myndigheten		8 914	8 138
Intäkter av uppbörd		49	7
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-8 963	-8 163
SALDO		0	-18
TRANSFERERINGAR			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	10	3 456	4 378
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	11	260 147	69 635
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	12	17 715	5 096
Finansiella intäkter		139	112
Avsättning till/ upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	13	-598	-625
Lämnade bidrag	14	-275 301	-86 772
SALDO		5 558	-8 176
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	15	5 558	-8 194

BALANSRÄKNING**TILLGÅNGAR**

(tkr)

	Not nr	2012-12-31	2011-12-31
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	16		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		3	44
SUMMA IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		3	44
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	16		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		1 458	1 736
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		9 154	3 549
Pågående nyanläggningar		-	702
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		10 612	5 987
UTLÅNING	17		
Utlåning		6 404	6 482
SUMMA UTLÅNING		6 404	6 482
FORDRINGAR			
Kundfordringar		432	675
Fordringar hos andra myndigheter	18	18 991	7 926
Övriga fordringar	19	28 161	13 575
SUMMA FORDRINGAR		47 584	22 176
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	20		
Förutbetalda kostnader		3 442	3 867
Upplupna bidragsintäkter		20 478	25 326
Övriga upplupna intäkter		-	-
SUMMA PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER		23 920	29 193
AVRÄKNING MED STATSVERKET	21		
Avräkning med statsverket		147 881	168 394
SUMMA AVRÄKNING MED STATSVERKET		147 881	168 394
KASSA OCH BANK			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	22	42 271	72 495
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	22	7 036	5 510
Kassa, postgiro och bank	23	2 258	1 007
SUMMA KASSA OCH BANK		51 566	79 012
SUMMA TILLGÅNGAR		287 970	311 288

KAPITAL OCH SKULDER

(tkr)

	Not nr	2012-12-31	2011-12-31
MYNDIGHETSKAPITAL	24		
Statskapital		14 954	14 055
Balanserad kapitalförändring		10 988	10 607
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		5 558	-8 194
<i>SUMMA MYNDIGHETSKAPITAL</i>		<i>31 499</i>	<i>16 467</i>
FONDER	25		
Fonder		3 841	3 243
<i>SUMMA FONDER</i>		<i>3 841</i>	<i>3 243</i>
AVSÄTTNINGAR	26		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		1 157	2 211
Övriga avsättningar		117	-
<i>SUMMA AVSÄTTNINGAR</i>		<i>1 275</i>	<i>2 211</i>
SKULDER M.M.			
Lån i Riksgäldskontoret	27	10 575	5 980
Skulder till andra myndigheter	28	11 428	8 023
Leverantörsskulder	29	6 534	9 694
Övriga skulder	30	6 708	2 412
Depositioner		7 036	5 544
<i>SUMMA SKULDER M.M.</i>		<i>42 280</i>	<i>31 653</i>
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Upplupna kostnader	31	21 133	16 170
Oförbrukade bidrag	32	187 942	241 543
<i>SUMMA PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER</i>		<i>209 075</i>	<i>257 713</i>
<i>SUMMA KAPITAL OCH SKULDER</i>		<i>287 970</i>	<i>311 288</i>
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Villkorade bidrag som lämnats och kan komma att återkrävas under vissa förutsättningar (tkr);			
		2012-12-31	2011-12-31
Företagsutvecklingsbidrag		(-) 1 353	(-) 2 191

ANSLAGSREDOVISNING

REDOVISNING MOT INKOMSTITTLAR		Perioden 2012-01-01 – 12-31		
(tkr)				
Nomenklatur	Benämning	Beräknat belopp		Differens
		enl. regl.brev	Inkomster	belopp
2511 021	Ansökningsavgifter	350	365	15
2537 121	Prövning och tillsyn enl miljöskyddslagen	5 600	6 413	813
2539 019	Täktavgift	750	0	-750
2552	Övriga offentl avgifter	1 260	1 590	330
varav 319	Tillståndsprövn miljöfarliga avfallstransporter	-	188	-
119	Tillsynsavgifter mm, stiftelser	-	338	-
219	Registerhållningsavgifter mm, stiftelser	-	401	-
419	Övriga avgifter vid länsstyrelserna	-	663	-
2714 119	Sanktionsavgifter enl arbetsmiljölagen	250	50	-200
2714 613	Tilläggsavgift plan och bygglagen	-	486	-
2811 209	Övriga inkomster av statens verksamhet	-	10	-
9455 129	Lotteriavgifter	15	49	34
SUMMA TOTALT		8 225	8 963	242

Täktavgifter redovisas på inkomstittel 2537 enl inkomstloggaren (ESV 2011:8).

Anm; Då det inte finns ett tydligt samband mellan kostnaderna för de prestationer myndigheten utför och avgifterna för dessa, redovisas inte någon resultatsammanställning.

REDOVISNING MOT ANSLAG			Perioden 2012-01-01 – 12-31						
(tkr)									
Nomenklatur	Typ	Benämning	Ingående överfört belopp	Årets tilldelning enligt regl.brev	Omdisp. anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överfört belopp
01 5:1.4	RAM	Länsstyrelserna m m	-1 642	104 885	1 394	-	104 637	-104 587	49
19 1:1.4	RAM	Regionala tillväxtåtgärder	301	6 150	-	-301	6 150	-6 061	89
SUMMA			-1 342	111 035	1 394	-301	110 787	-110 648	139
Finansiella villkor;									
Nomenklatur	Typ	Benämning	Anslagskredit	Räntekontokredit	Låneram	Uppföljning	Utbetaln till regionalt samv.organ		
01 5:1.4	RAM	Länsstyrelserna m m	4 177	18 000	15 400	-	1 880		
		Utfall	0	0	10 575	-	1 880		
19 1:1.4	RAM	Regionala tillväxtåtgärder	615	-	-	400	-		
		Utfall	-	-	-	393	-		

REDOVISNING MOT BEMYNDIGANDEN								
Anslag/ anslagsbenämning	Tilldelad bemyndigande- ram	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Prognos				
				Framtida utbetalningar				
				.2012	.2013	.2014	.2015	.2016
19:1:1.4 Regionala tillväxtåtgärder	8 000	4 945	4 135	3 948	187	0	-	

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) Räntebärande konto i RGK används för in- och utbetalningar på förvaltningsanslaget samt för fordringar, upplupna bidragsintäkter, skulder och oförbrukade bidrag som direkt hör till den egna verksamheten.

SCR-konto används för - uppörd mot inkomsttitlar, - samtliga anslag förutom förvaltningsanslaget, - lönegaranti samt för transfereringsmedel.

Brytdatum för den löpande redovisningen och anslagsavräkningen är den 4 januari 2013.

Samtliga lånefordringar och lönegarantifordringar värderas till de värden de beräknas inbetalas. Även övriga fordringar är värderade till de belopp de beräknas inbetalas.

Periodisering görs inte för utgifter och inkomster under ett halvt prisbasbelopp (2012), 22 250 kr.

Som anläggningstillgångar klassificeras tillgångar med tre års eller längre ekonomisk livslängd och som har ett anskaffningsvärde som överstiger ett halvt prisbasbelopp.

Inkomsttitlar redovisas intäktsmässigt fr.o.m. 2012. Övergångseffekten (36 tkr) redovisas mot avräkning med statsverket. Förändringen har skett enligt Ekonomistyrningsverkets anvisningar

Övriga upplysningar

Länsstyrelsen har under året övertagit verksamheter från länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län. Ett flertal omsättningar och balanser har ökat som följd. Specifikation lämnas vid aktuell not. Övertagna lönegarantiärenden har värderats med 90% i likhet med länsstyrelsens tidigare ärenden.

Avskrivningsperioder för anläggningstillgångar

IT utrustning och tillbehör	5 år
Fordon	5 år
Telefonväxel	10 år
- utrustning och tillbehör	5 år
Kopieringsmaskiner, faxmaskiner	5 år
Kontorsmöbler	5 år
Till-/ ombyggnad samt fastighetsförbättring	5 år
Immateriella tillgångar IT-programvaror, licenser	5 år
Utställning naturum	5 år

NOTER (belopp anges i tkr)

Not 1 Intäkter av anslag

Avräkning mot anslag sker löpande och redovisas som intäkter från anslag.

Följande anslag och belopp har avräknats (netto);

		2012	2011
- 01.5:1.4	Länsstyrelserna mm.	101 523	99 732
- 19.1:1.4	Regionala tillväxtåtgärder	2 494	1 882
TOTALT		104 017	101 614

Avstämning av avräknade utgifter/kostnader mellan anslagsredovisning och resultaträkning:

	2012	2011
Utgifter och kostnader enligt anslagsavräkningen	-110 648	-108 903
Intäkter av anslag enligt resultaträkning	104 017	101 614
Medel som erh fr statsbud för fin av bidrag	3 456	4 379
Avräknat direkt i balansräkningen:		
Övergångseffekt enligt regeringsbeslut	-	-
Uttagen semester intjänad t.o.m. 2008 enligt undantagsregeln	1 184	1 288
Nyutlåning och amortering	1 991	1 622
Summa avräkning i resultat- och balansräkning	110 648	108 903

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND 2012

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Erhållna avgifter enligt 4§ avgiftsförordningen (kontogrupp 31)

	2012	2011
31	3 749	5 620

Offentligrättsliga avgifter som disponeras av myndigheten (kontogrupp 32)

32	Avgifter adm älgjaksområden, djurskydd mm	986	830
----	---	-----	-----

Övriga ersättningar och intäkter i verksamheten (kontogrupp 34)

Kontogruppen 34 uppgår till 4 095 tkr (4 438 tkr) och utgörs huvudsakligen av avgifter och intäkter mot diverse finansieringskällor för olika projektverksamheter.

Avgifter och kostnader avseende verksamhet som avgiftsfinansieras

	2012	2011
Övrig offentligrättslig verksamhet		
Intäkter	16	28
Kostnader	-16	-28
Resultat	0	0
Djurskyddsverksamhet		
Intäkter	284	305
Kostnader	-284	-305
Resultat	0	0
Animaliska biprodukter		
Intäkter	22	30
Kostnader	-22	-30
Resultat	0	0
Registr.avgift älgjaksområden		
Intäkter	221	39
Kostnader	-221	-39
Resultat	0	0

Registr.avgifter för älgjaksområden har ökat p.g.a. ändrade regler för områden och avgifter.

Not 3 Intäkter av bidrag

I samband med bokföring av kostnader med extern finansiering sker avräkning löpande mot konton för upplupna bidragsintäkter samt förbrukade bidrag. Huvuddelen av medlen kommer från andra statliga myndigheter.

	2012	2011
Inomstatliga bidrag		
Havs- och vattenmyndigheten	21 816	2 917
Statens naturvårdsverk	16 785	51 825
Statens jordbruksverk	16 452	11 859
Kammarkollegiet	9 384	4 475
Riksantikvarieämbetet	6 305	4 977
Övriga statliga myndigheter	10 383	23 755
SUMMA	81 125	99 808
Utomstatliga bidrag		
Övriga utomstatliga intressenter	14 382	8 411
TOTALT	95 507	108 219

Not 4 Finansiella intäkter

Ränteintäkter från Riksgäldskontoret ingår med 1 004 tkr, (1 165 tkr).

Not 5 Verksamhetens kostnader för personal

Lönekostnaderna uppgår till 83 092 tkr, (77 790 kr) (S-koderna 4111, 4112, 4115, 4116, 4118 och 4119).

Kostnaderna har ökat till följd av att ärendehandläggning överförs till länsstyrelsen från Jönköpings och Kalmar län samt ökade projekt- verksamheter.

Not 6 Verksamhetens kostnader för lokaler

De kontrakterade hyreskostnaderna (långtidsförhyrningar) till 13 342 tkr, (12 830 tkr).

Not 7 Verksamhetens övriga driftkostnader

I verksamhetens övriga kostnader ingår driftkostnader för förvaltningsverksamheten, projektverksamheter, naturreservatförvaltningen m.m. Under 2011 redovisas högre kostnader som följd av byggnationer i naturreservat.

Not 8 Finansiella kostnader

Räntekostnader för lån från Riksgäldskontoret ingår med 101 tkr, (117 tkr).

Not 9 Uppbörd**Intäkter som redovisas mot inkomsttitel i kontoklassen 7**

Inkomsttitel	2012	2011	Verksamhetsområde
2511 Ansökningsavgifter	365	369	20/21 Allmän förvaltning
2537 Prövning och tillsyn enl. miljöskyddslagen	6 413	6 197	50 Naturvård och miljöskydd
2552 Tillståndsprövn. miljöfarliga avfallstransporter	188	129	50 Naturvård och miljöskydd
2552 Tillsynsavgifter mm, stiftelser	338	492	20/21 Allmän förvaltning
2552 Registerhållningsavgifter mm, stiftelser	401	416	20/21 Allmän förvaltning
2552 Övriga avgifter vid länsstyrelserna	663	371	20/21 Allmän förvaltning
2714 Sanktionsavgifter mm, överlastavgift	50	-	20/ 21 Allmän förvaltning
2714 Tilläggsavgift plan och bygglagen	486	183	20/21 Allmän förvaltning
2811 Övriga inkomster	10	7	20/21 Allmän förvaltning
9455 Lotteriavgifter	49	7	
TOTALT	8 963	8 163	

Intäkterna har ökat som följd av övertagande av ett antal förvaltningsärenden från Jönköpings och Kalmar län.

Not 10 Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

	2012	2011
- 01.5:1.4 Länsstyrelserna mm.	1 880	2 033
- 19.1:1.4 Regionala tillväxtåtgärder	1 576	2 345
TOTALT	3 456	4 378

Not 11 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

	2012	2011
Kammarkollegiet, Lönegaranti	115 898	30 227
Naturvårdsverket	105 576	20 770
Tillväxtverket	21 658	5 964
Socialstyrelsen	6 536	6 722
Post och telestyrelsen	4 123	0
Länsstyrelsen i Jönköpings län	2 260	0
Statens folkhälsoinstitut	1 457	4 209
Övriga myndigheter	2 638	1 743
TOTALT	260 147	69 635

Lönegarantiärenden har överförts från Jönköpings och Kalmar län (KK). Arbete med förorenade områden har bedrivits i större omfattning (SNV).

Not 12 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

	2012	2011
Lönegaranti Företag återbetalning mm	16 847	3 871
Övriga finansiärer	868	1 225
TOTALT	17 715	5 096

Lönegarantiärenden har överförts från Jönköpings och Kalmar län.

Not 13 Avsättningar till/upplösning av fonder mm för transfereringar

Förändring av Älgvårdsfonden, avsättning 558 tkr (avsättning 636 tkr) samt förändring av Bygdemedel, avsättning 39 tkr (upplösning 11 tkr).

Not 14 Lämnade bidrag

	2012	2011
Lönegarantiersättningar	-119 247	-37 755
Kommunala sektorn	-128 180	-32 665
Företagsstöd	-4 556	-4 080
Övriga bidrag	-23 318	-12 272
TOTALT	-275 301	-86 772

Lönegarantiärenden har överförts från Jönköpings och Kalmar län.

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND 2012

Not 15 Årets kapitalförändring

	2012	2011
Periodiseringseffekter Uppbörd	-	-18
Lönegaranti	7 634	- 6 819
Utlåningsverksamhet	-2 068	-1 357
Transfereringar	-8	-
	5 558	-8 194

Lönegarantiärenden har överförts från Jönköpings och Kalmar län.

Not 16 Avskrivningar och redovisning över anläggningstillgångar

Rättigheter och andra immateriella tillgångar (IT-program, -licenser)	2012	2011
Tillgångarnas anskaffningsvärde IB	214	389
Årets anskaffningar	-	-
Årets avyttringar	-	-175
Tillgångarnas anskaffningsvärde UB	214	214
Tillgångarnas ackumulerade avskrivningar IB	-170	-302
Årets avskrivningar	-41	-43
Årets avyttringar	-	175
Tillgångarnas ackumulerade avskrivningar UB	-211	-170
Bokfört värde	3	44

Förbättringsutgifter på annans fastighet	2012	2011
Tillgångarnas anskaffningsvärde IB	5 936	4 687
Årets anskaffningar	337	1 249
Årets avyttringar	-	-
Tillgångarnas anskaffningsvärde UB	6 273	5 936
Tillgångarnas ackumulerade avskrivningar IB	-4 200	-3 699
Årets avskrivningar	-616	-501
Årets avyttringar	-	-
Tillgångarnas ackumulerade avskrivningar UB	-4 816	-4 200
Bokfört värde	1 458	1 736

Maskiner och inventarier	2012	2011
Tillgångarnas anskaffningsvärde IB	18 419	36 513
Årets anskaffningar	7 291	568
Överfört från pågående anläggningar	702	-
Årets avyttringar	-456	-18 662
Tillgångarnas anskaffningsvärde UB	25 956	18 419
Tillgångarnas ackumulerade avskrivningar IB	-14 869	-31 149
Årets avskrivningar	-2 364	-2 376
Årets avyttringar	433	18 656
Tillgångarnas ackumulerade avskrivningar UB	-16 801	-14 869
Bokfört värde	9 155	3 549

Ökningen av bokfört värde avseende Maskin och inventarier beror främst på utställningsinventarier gällande en naturumsanläggning
Årets realisationsvinst uppgår till **90 tkr.**

Pågående nyanläggningar	2012	2011
Tillgångarnas anskaffningsvärde IB	702	-
Årets anskaffningar	-	702
Överföringar	-702	-
Tillgångarnas anskaffningsvärde UB	0	702

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND 2012

Not 17 Utlåning

Lån som finansieras med anslagsmedel 19:1:1,4

IB	6 482	6 216
Nyutlåning	3 050	2 550
Amortering	-1 059	-928
Avskrivning	-2 145	-1 092
Värdereglering	76	-265
UB	6 404	6 482

Samtliga lån utgörs av Lånefordringar i enl med 7 kap 1§ FÅB. Bidrag med villkorad återbetalningsskyldighet redovisas inom linjen i enlighet med tidigare anvisningar från ESV.

Not 18 Fordringar hos andra myndigheter

	2012	2011
Kundfordringar	2 362	1 517
Skattkonto	24	22
Lönegaranti kundfordringar	13 391	2 172
Övriga fordringar	-	367
Mervärdeskatt	3 214	3 848
SUMMA	18 991	7 926

Lönegarantiärenden har överförts från Jönköpings och Kalmar län.

Not 19 Övriga fordringar

	2012	2011
Lönegarantifordringar	26 644	11 561
Övriga fordringar	1 517	2 014
SUMMA	28 161	13 575

Statlig lönegaranti

Fordringar enligt lagen om statlig lönegaranti vid konkurs utbetalas av länsstyrelsen. Medlen förskottteras och återkrävs från Kammarkollegiet. Utdelningar i konkurser återbetalas till Kammarkollegiet.

Värdereglering avseende lönegarantifordringar uppgår till 90 % av fordringarnas bruttovärde.

	2012	2011
Ingående balans bruttofordringar	466 853	183 803
Utbetalade ersättningar	153 557	37 755
Utdelning i konkurser, exkl räntor	-19 052	-10 668
Avskrivning fordringar	-334 922	-95 279
Värdereglering	-239 792	-104 050
Utgående balans nettofordringar	26 644	11 561

Lönegarantiärenden har överförts från Jönköpings och Kalmar län. Nettofordringarna från Jönköping och Kalmar uppgår till 10 218 tkr.

Not 20 Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader

	2012	2011
Förutbetalda hyreskostnader	3 251	3 223
Övriga förutbetalda kostnader	191	644
SUMMA	3 442	3 867

Upplupna bidragsintäkter

	2012	2010
Inomstatliga myndigheter	9 886	18 714
Utomstatliga bidrag	10 592	6 612
SUMMA	20 478	25 326

Not 21 Avräkning med statsverket

	2012	2011
Uppbörd		
Ingående balans	-1 572	-609
Redovisat mot inkomstitel (-)	-8 963	-8 163
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (-)	9 486	7 164
Skulder avseende uppbörd	-1 049	-1 608
Differensen mellan UB och IB består av övergångseffekten avseende intäktdmässig redovisning av inkomstitlar.		
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	272	364
Redovisat mot anslag (+)	6 061	5 849
Medel hänförliga till transfer. mm som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-6 275	-5 941
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	57	272
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	1 642	3 212
Redovisat mot anslag (+)	104 587	103 053
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-106 279	-104 623
Återbetalning av anslagsmedel	-	-
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-49	1 642
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	4 113	5 402
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-1 184	-1 289
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	2 929	4 113
Övriga fordringar/ skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	163 975	144 810
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	199 463	109 034
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-214 233	-88 646
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	-3 212	-1 223
Saldo	145 993	163 975
<i>Belopp under utredning</i>	0	0
<i>Övriga fordringar och skulder på statens centralkonto i Riksbanken</i>	145 993	163 975
Summa Avräkning med statsverket	147 881	168 394

Not 22 Behållning på räntekonton i Riksgäldskontoret och Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret
 Beviljat kreditutrymme på räntekontot uppgår till 18 000 tkr för budgetåret 2011.

Behållning Räntekonton;	2012	2011
Anslagsmedel	49	-1 642
Oförbrukade bidrag/ skulder m m	42 222	74 137
	42 271	72 495
Depositioner	7 036	5 510
SUMMA	49 307	78 005
- Varav kortsiktigt likviditetsbehov	18 000	18 000

Depositioner har övertagits från Jönköpings och Kalmar län till ett utgående värde av 669 tkr.

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND 2012

Not 23 Kassa och bank

TKR	2012	2011
Bank		
Nordea (valutakonto)	1 365	156
Danske Bank (Bygdemedel)	888	851
Kassa	5	
SUMMA	2 258	1 007

Not 24 Myndighetskapital

Den balanserade kapitalförändringen, utgörs av värdegrändring av utlåning, resultat av avgiftsfinansierad verksamhet, periodiseringsposter och förändringar av periodiseringsposter samt lönegarantikapital.

Balanserad kapitalförändring	2012	2011
IB	10 607	9 637
Föregående års kapitalförändring	-8 194	-187
Avgår f.g. års kapitalförändring avseende avskrivningar för utlåning	1 092	1 157
Kapitalförändring uppbörd	36	-
Övertagen balanserad kap.förändring avseende Lönegaranti Kalmar	7 447	
UB	10 988	10 607
<i>Balanserad kapitalförändring består av följande</i>		
Kapitalförändring avseende Utlåning	-6 482	-6 216
Resultat avseende Avgiftsfinansierad verksamhet	-1 543	-1 543
Kapitalförändring avseende Lönegaranti	19 012	18 384
Kapitalförändring avseende Uppbördsintäkter	-	-18
Summa	10 988	10 607
Årets kapitalförändring		
Periodiseringseffekter avseende uppbörd	-	-18
Kapitalförändring avseende Utlåning (Transfereringsavsnittet)	-2 076	-1357
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet (Driftavsnittet)	-	-
Kapitalförändring avseende Lönegaranti (Transfereringsavsnittet)	7 634	-6 819
Summa	5 558	-8 194
Statskapital		
IB	14 055	13 590
Årets utlåning	3 050	2 550
Årets amorteringar avseende utlåning	-1 059	-928
Föregående års avskrivningar avseende utlåning	-1 092	-1 157
UB	14 954	14 055
Summa myndighetskapital	31 499	16 467

Not 25 Fonder

Fondmedlen utgörs av länets Älgårdsfond samt Bygdemedel.

Älgårdsfondens utveckling	2012	2011
IB	2 329	1 693
Intäkter	799	787
Kostnader	-241	-151
UB	2 887	2 329
Bygdemedlens utveckling		
IB	914	925
Intäkter	78	79
Kostnader	-38	-90
UB	954	914
SUMMA	3 841	3 243

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND 2012

Not 26 Avsättningar

	2012	2011
Avsättningar för pensioner (inkl sociala avgifter)		
Ingående avsättning	2 211	3 235
Årets pensionskostnader	-165	-37
Årets pensionsutbetalningar	-889	-987
UB	1 157	2 211
Övriga avsättningar		
Avsättningar för kompetensutveckling		
IB	-	-
Årets förändring	117	-
UB	117	-
SUMMA	1 275	2 211

Not 27 Lån i Riksgäldskontoret

För finansiering av årets inköp av anläggningstillgångar har lån upptagits hos RGK. Låneram under budgetåret 2012 hos RGK enligt regleringsbrev 15 400 tkr. Anläggningstillgångar, se not 16.

	2012	2011
IB Lån RGK	5 980	6 341
Under året upptagna lån	7 639	2 565
Årets amorteringar	-3 044	-2 926
UB Lån RGK (inkl förtidsinlösen)	10 575	5 980

Investeringar avseende inventarier och utställningar som ägs av Länsstyrelsen har gjorts i naturesservat.

Not 28 Skulder till andra myndigheter

	2012	2011
Leverantörsskulder statliga myndigheter	3 176	3 482
SkV, arb.givaravgift, särskild löneskatt	5 268	2 439
SkV, moms	653	1 894
Övrigt	2 331	208
SUMMA	11 428	8 023

Not 29 Leverantörsskulder

Leverantörsskulder utgörs av skulder till utomstatliga leverantörer.

Not 30 Övriga skulder

	2012	2011
Utomstatliga		
Källskatt	4 951	2 170
Övriga skulder	1 757	242
SUMMA	6 708	2 412

Lönegarantiärenden har överförts från Jönköpings och Kalmar län.

Not 31 Upplupna kostnader

	2012	2011
Upplupen semesterlöneskuld inkl sociala avgifter	11 051	9 770
Upplupna lönekostnader inkl sociala avgifter	1 026	1 614
Upplupna övriga kostnader inomstatliga	437	150
Upplupna övriga verksamhetskostnader utomstatliga	745	1 894
Upplupna övriga kostnader transfereringar/ bidragsutbetalningar utomstatliga	7 874	2 742
SUMMA	21 133	16 170

Not 32 Oförbrukade bidrag

	2012	2011
Inomstatliga myndigheter		
Statens naturvårdsverk	117 707	170 547
Post- och telestyrelsen	27 675	23 473
Kammarkollegiet	17 210	17 206
Övriga statliga myndigheter	20 048	27 044
SUMMA	182 640	238 270
Utomstatliga bidrag	5 301	3 274
SUMMA	187 942	241 543

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag (kronor)

Nilsson, Elisabeth, landshövding	
- lön	1 037 286
- skattepliktig reseersättning	0
- kostförmån	720
- bostadsförmån	95 502

Uppdrag utöver den interna länsstyrelseverksamheten;

Ordförande i Vally och August von Malmborgs stiftelse
Ordförande i Göta Kanal AB
Ordförande i Slotts- och Domkyrkomuseet
Ordförande i Övralidsstiftelsen
Ordförande i Medevi Brunnsmiljö
Ordförande i Östergötlands fornminnes- och museiförening
Styrelseledamot i Kungliga patriotiska sällskapet
Styrelseledamot i Outokompu OY
Styrelseledamot i Sveaskog
Styrelseledamot i Barndiabetesfonden
Styrelseledamot i Vadstenaakademien (Adjungerad)
Styrelseledamot i Hälsans nya verktyg
Styrelseledamot i Birgitta stiftelsen
Styrelseledamot i Hagdablsakademien

Holgersson, Magnus, länsråd	
- lön	889 333
- skattepliktig reseersättning	0
- kostförmån	784

Uppdrag utöver den interna länsstyrelseverksamheten;

-

Namn	Ersättning kronor	Andra uppdrag
Andersson, Britta	4 500	Almis regionstyrelse Östergötland (ledamot) Upplöv Norrköping (ledamot) Viking Hereford Beef AB (ledmot och VD)
Bengtsson, Finn	3 000	Riksbankens Jubileumsfond (ledmot)
Borring, Peter	4 500	Mjärdevi Science Park (ledmot) Norrköpings Science Park (ledmot) Norrköpings visualiseringscenter (ordförande) NVAB (ledamot) SUHF (ledamot)
Dannetun, Helene	3 000	Statens Musikverks insynsråd (ledamot) Stiftelsen föremålsvård i kiruna (ledamot) Riksförbundet Sveriges museer (ledmot)
Jansén, Maria	3 000	Tekniska verken AB (ersättare) Mjärdevi Science Park AB (vice ordförande)
Löfstrand, Johan	4 500	Industrikompetens i Östergötland AB (ledamot) Resurstorget Sverige AB (ordförande)
Rynestad, Eric	4 500	
Stark, Christina	3 000	Väderstad-Verken AB (ledamot)

Undertecknande av Länsstyrelsens Årsredovisning 2012

ÅRSREDOVISNING PERIODEN 2012-01-01 - - 2012-12-31

Beslutet skall enligt 2 kap. 8§ Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, undertecknas av myndighetens chef.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Linköping, 2013-02-22

Elisabeth Nilsson
Landshövding

lansstyrelsen.se/ostergotland

Länsstyrelsen Östergötland

POSTADRESS 581 86 Linköping BESÖKSADRESS Östgötagatan 3

TELEFON 013-19 60 00 TELEFAX 013 - 10 13 81